

1967

John ... 1790

2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

րա. և ՚ի ներքոյ լեզու ՚ի
 և և վաստակք :
 նեալ ընդ մեծամեծս ՚ի
 սպանանել զամբիծն :
 արա՛ի անանկս հային դու ա
 սղտնը, որպս զառիւծ ՚ի մոլ
 ւղ իւրում :
 ՚ի յափշտակել զաղքատն . յա
 սկիւղ զաղքատն, և ձգել զնա :
 սլտն իւր խոնարհեցուսցէ զնա
 հեցի և անկցի ՚ի տիրել իւ
 րում ՚ի վերայ տնանկաց :
 ՚ի սրտի իւրում թէ մուացաւ
 բաւց զերեսս իւր՝ զի մի տես
 ցէ իսպառ :
 ար ան իմ . բարձր եղիցի ձեռ
 և մի մուանար զտնանկա :
 րի տրկացոյց ամբարիշտն զանձ .
 ՚ի սրտի իւրում թէ ոչ քննի :
 ս դու զնա ՚ի ցաւս, և ՚ի սրտ
 իւնս հայիս . ՚ի քեզ թողեալ
 , և որբոյն՝ դու ես օգնական,
 ինցի բազուկ մեղաւորի՝ և չս
 ինչին մեղք նր, և նա մի գառ

ՏԵ Թախաւոր յաւիտե
նից. կրթեցեն Տեթանոսք յ
Օ ցանկութի տնանկաց լու
պատրաստութի սրտից նոցա
ակն զու:

Դատ առնել որբոյն և տնան
կա յաւելցի մարդ, ՚ի մեծա
րում ՚ի վեր երեսաց եր

՚ի Հասարած. Սաղմ
Ժ

ՏԻՐ յուսացայ .
ցէք ցանձն իմ, փու
լերինս որպէս ճն

Ի տհա մեղաւորք լարեցի
ըս իւրենց. պատրաստ արա
կապարձս, ձգել ընդ իա
ցիկ, ոյք ուղիղ են սր
Ի զոր դու շինեցեր՝ նո
ցին. իսկ արդարն զի

ՏԵ ՚ի ասածար նբ իւրում.
յաթոռ. իւրում
ք նբ ՚ի տնանկա հային

Դի Կառարած . Սաղնս Դաւիթ : Երկ

Լսաց անզգամն 'ի սրտի իւրում ,
Թէ ոչ գայ ան :

Լսալննեցան և պղծեցան յանօրէնութի
իւրնց . և ոչ ոք է' որ առնէ զքաղցրութի :

Տէր յերկնից նայեցաւ յամ որդիս
մարդկան , տեսանել թէ իցէ' ոք իմաստ
տու , որ խնդրիցէ զան :

Լսեմեքեան խոտորեցան 'ի միասին' և
անպիտանացան :

Ոչ ոք է' որ առնէ զբարի . և չէ' ոք
մինչև 'ի մի :

Որոյ ոչ ծանիցեն ամեմեքեան , ոչք
գործեն զանօրէնութի :

Ոչք ուտէին զժողովուրդ իմ անկէ
րակուր հացի , և առ ան ոչ կարդացին :

Լսող երկիցեն զերկիւղ' ուր ոչ իցէ
երկիւղ . զի ան է յազգս արդարոց :

Օ խորհուրդ աղքատին յամօթ արա
րին . զի ան է յոյս նորա :

Որ տացէ 'ի սիօնէ զհրկութի իէլն . 'ի
դարձուցանել ան զգերութի ժողովը
դեան իւրոյ . ցնծացէ յակօբ' և ու
րասն եղիցի իսրայէլ :

ՏԻ

նիկ կացցէ ՚ի խորանի քում .
կամ ուկ բնակեացի ՚ի լեառն
սբ քո :

Ար գնայ ամբիծ՝ գործէ զարդարուի,
խօսի զճշմարտուի ՚ի սրտի իւրում :

Ար ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւ
րով, և չար՝ ընկերի իւրում ոչ արար :

Սախափնս ՚ի մերձաւորոց նա ոչ առնու
արճամարճել է առջի նր չարագործն :

Օ երկիւղածս տն փառւոր առնէ . որ
երդնու ի ընկերի իւրում և ոչ սաէ :

Օ արծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ սայ, և
կաշառս ՚ի վր իրաւանց ոչ առնու . որ

զայս արասցէ, նա մի՛ սասանեացի
յաւիտեան :

Սողոմոն Դաս-Բե . ԺԵ .

Պահեա՛ զիս ա՛ծ իմ, զի ես ՚ի քեզ
յուսացոյ . սասցի տն, սոր իմ ես գու
և բարիք իմ՝ ինձ, ՚ի քէն են :

Սեց քոց որք են յերկրի քում . սքան
չելի արարեր զամ կամս իմ ՚ի նոսա :

Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նց . յես
այսորիկ ապա վաղվաղեսցին :

Ո՛ր ժողովեցայց՝ ի ժողովս նց յարենց . և
նչ յիշեցից զանունս նց՝ ի շրթունս իմ :

Տ՛ր՝ բաժին ժառանգութիւնոյ և բա
ժակի իմոյ . դու ես որ սյարէն դար
ձուցանես զժառանգութիւն իմ՝ յիս :

Ս՛ի իճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս , և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղև ինձ :

Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն արար
զիս , մինչ ՚ի գիշերի ևս՝ խրատեցին
զիս երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանէի զտէր առաջի
իմ յամ ժամ . զի է ընդ աջմէ իմմէ ,
զի մի՛ սասանեցայց :

Ս՛ո այսորիկ՝ ուրախ եղև սիրտ իմ ,
և ցնծացաւ լեզու իմ . ևս և մարմինս
իմ՝ բնակեսցի յուսով :

Օ ի նչ թողցես զանձն իմ՝ ՚ի դժոխս .
և նչ տացես սրբոյ քում տեսանել
զասրականութիւնս :

Յուցեր ինձ զճանապարհս քո կենաց .
լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց քոց
՚ի քաղցրութե վայելչութե աջոյ քո մինչ
իսպառ :

Սաղմսո Կաթի : Ժ.Օ.

Ուր տէր արդարուէ . և նայեա՛ ՚ի
 խնդրու՛ածս իմ . ունկն դիր աղօթից
 իմոց՝ զի ոչ շրթամբք նենգաւորօք :
 Երեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն ,
 և աչք իմ տեսցեն զուղղութի :

Փորձեցեր զսիրտ իմ , և քննեցեր ՚ի
 գիշերի . փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ
 յիս անիրաւութիւն :

՚Ի՛ խօսեսցի բերան իմ զգործս որդ
 ոց մարդկան . վն բանից շրթանց քոց
 ես պահեցից զճանապարհս խիստս :
 Տաստատեա՛ զչաւիղս իմ ՚ի ճանապար
 հի քում , զի մի՛ գայթակղեսցին
 գնացք իմ :

Ես առ քեզ տր կարդացի՝ զի լուար
 ինձ տձ , խոնարհեցո՛ առ իս զունկն
 քո . և լուր բանից իմոց :

Վքանչեղի արարեր զողորմութիս քո՝ ո՞
 փրկես զայնօսիկ , ոչք յուսացեալ են
 ՚ի քեզ՝ յայնցանէ , ոչք հակառակ կան
 աջոյ քո :

Պահեա՛ զիս ոպ բիբ ական . ընդ հովա
 նեաւ

նեաւ թեոց քոց ծածկեսցես զիս ,
յերեսաց ամբարշտաց ոչք տառապե-
ցուցին զիս :

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին . և ՚ի
ձարպս իւրեանց արգելին . և բերանք
նց խօսեցան զամբարտաւանութի :

Երժեցին զիս , և ոյժմ դարձեալ
պատեցան զինև . ուշեդին խոնարհե-
ցուցանել զիս յերկիր :

Համարեցան ինձ ոնչ առիւծ՝ զի պատ-
րաստի յորս . և ոնչ կարիւն առիւծու
զի նստի դարանեալ :

Ըրի՛ տր՛ ժամանեա՛ն նց , և իափանեա՛ն
զնս . փրկեա՛ն զանձն իմ յամբարշտաց ,
ի սրոյ՝ և ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :

Տր՛ կորո՛ զնս յերկրէ . բաժանեա՛ն և
խափանեա՛ն զնս ՚ի կեանս իւրեանց :

Գաղանեօք քուք լցան որովայնք նց ,
յագեցան կերակրովք , և թողին ըզ-
մնացու՛ածս տղայոց իւրեանց :

Եւ արդարութեամբ երևեցայց երե-
սաց քոց . և յագեցայց յերևիլ
փառաց քոց :

Պաշտօն . Ստորին Վարդի : Օր սասց ,
սորձամ ժրէեաց զնա տէր 'ի Յեւաց ամ Քչն
Բաց : ԺԼ :

Սիրեցից զքեզ ար զօրութի իմ .
ար՝ հաստատից իմ , ապաւէն իմ
և փրկիչ իմ :

Սօքնական իմ , և ես յուսամ 'ի
նա . ապաւէն իմ , եղջիւր փրկութե
իմոյ՝ ընդունելի իմ է :

Սրհնելով կարդացից առ տէր , և 'ի
Թշնամեաց իմոց ապրեցայ :

Շուրջ եղեն զինև երկունք մահու . և
ուղիք անօրէնուէ խռովեցուցին զիս :
Իշար դժոխոց պաշարեցին զիս . և
ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու :

Սնեղուէ իմում ես առ ար կարդա
ցի , և առ ամ իմ աղաղակեցի :

Սուա ինձ 'ի տաճարէ սբյ իւրմէ
ձայնի աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ
առաջի նր , մտցէ յահանջս նր :

Սխռովեցաւ և դողաց երկիր՝ և Տի
մունք լերանց սասանեցան և խռովե
ցան , զի բարկացաւ 'ի վր նց ամ :

Եւ ծուխ 'ի բարկութի նր . և հուր
յերեսաց նր բորբոքեցաւ , և փայլա
տակուիք հատան 'ի նմանէ :

Խոնարհեցոյց զերկինս և եջ . և մէդ
'ի ներքոյ ոտից նր :

Եւ 'ի քրօբէս և թռեաւ . սլացաւ
նա 'ի թևս հողմոց :

Եւ զհաւար 'ի ծածկոյթ իւր , և շուրջ
զնովաւ են յարկք իւր . և իաւարային
ջուրք՝ մինչև յամպս օդոց :

'Ի փայլատակել նր առաջի նց , ամպք
անցուցին զկարկուտ՝ և զհոյծակու
նրս հուր :

Արտաց ար յերկնից , և բարձրեանն
եստ զձայն իւր 'ի կարկուտ՝ և 'ի կայ
ծակունս հուր :

Ընաքեաց զնեսս իւր՝ և զբունեաց
զնոսս . յաճախեաց զփայլատակունս
իւր՝ և խռովեցոյց զնս :

Երկեցան աղբերք ջուրց . և յայանե
ցան հիմունք աշխարհի :

'Ի սասակ քումմէ աէր , և 'ի շնչել
հոգւոյ բարկութի քո :

Ընաքէց 'ի բարձանց և ընկարաւ զիս .
ընկարաւ զիս 'ի ջուրց բազմաց :

Փրկեացէ զիս տէր 'ի Թշնամեաց իմոց
Տզօրաց՝ և յատելեաց իմոց, զի Տզօրք
եղեն քան զիս :

Եւ Եսայիք ինձ աւուրք չարչարա
նաց իմոց . եղև տր Տզօրիչ իմ, և ե
Տան զիս յանդորր, փրկեաց զիս տէր՝
զի կամեցաւ զիս :

Տատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարուէ
իմում . ըստ անբժուութեան իմում Տա
տուսցէ ինձ :

Եւ Եսայիք զճանապարհս տն, և ոչ
ամբարշտեցայց յայ իմմէ :

Եւ Եսայիք իրաւունք նր առաջի իմ են .
և զարդարուի իւր ոչ 'ի բացեայ արար
յինէն :

Եւ Եսայիք և ես անբիծ ընդ նմա . և զգու
շացայց յանօրէնուէ իմմէ :

Տատուսցէ ինձ տր ըստ արդարութե
իմում . ըստ սրբութե ձեռաց իմոց՝
առաջի աչաց իմոց :

Տնդ սրբոյն՝ սուրբ եղիցիս, ընդ առն
ամբժի՝ ամբիծ եղիցիս, ընդ ընա
րեալն ընտրեալ եղիցիս . և զթիւրսն
կործանեացես :

Անդամի է ար' և օրհնեալ է ամ .
 և բարձր է զիցի ամ փրկու է իմոյ :
 Եւ որ խնդրե զվրէժ իմ . և հնա
 զանդ առնէ զժողովուրդս ը ինն :
 Փրկիչ իմ 'ի թշնամեաց իմաց բարկա
 ցողաց . յայնգանէ որք յարուցեալ եմ
 'ի վերայ իմ' բարձր արարեր զիս .
 և յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս :
 Ընայսորիկ' խոստովանեղէց քեզ
 'ի հեթանոսս . և անուան քում սաղ
 մաս առացից : Մեծ արարեր զփրկ
 կուի Թագաւորի նր . առնել ողոր
 մուի ընդ օժեշոյ նր դաւթի . և ընդ
 զաւակի նր ազգէ մինչև յաղգ :

*****

**Օրհնութի Մովսէսի և արքայն իսրայելի
 Լքից . ԺԵ :**

րհնեացուք զնր , զի փա
 ոօք է փառաւորեալ :
 Օ հեծելս և զփրկարս
 ընկէց 'ի ծով . օգնա՛յան ընդու ձեռն
 իմ ար , և եղև ինձ 'ի փրկուիս :

Սա է իմ անձ՝ և փառաւոր առնեմ
դառնա՛նք հօր իմոյ՝ և բարձր արարից
զսա : Տէր խորտակէ զպատերազ
մունս, և տը է անուն նորս :

Օ ընտիրս արանց՝ և զընտիրս սպասա
զինաց, զկասս և զերիվարս, և զամ
զօրուխս փարաւօճի ընկէց 'ի ծով :
Սով ծածկեաց զնս՝ ընկլան յան
դունդս խորոց՝ իբրև զվէմս :

Եւ քո տը՝ փառաւորեալ է զօրուք
իւրով : և աջ քո տէր՝ խորտակեաց
վթշնամիս քո : Եւ մեծուք փառաց
քոց մանրեցեր զհակառակորդս քո :
առաքեցեր զբարկուծի սրտմտուե
քոյ : և եկեր զնս ոսկ զեղէգն :

Հոգւով զօրուծեան սրտմտուե քո
պատառեցան ջուրք : դիզան կացին
ոսկ պարիսպ քարեայ ջուրք ծովուն :
և պարեցան դիզան ալիք ջուրցն 'ի
մէջ ծովուն : Եւ սաց թշնամին . սսէ,
հալածեցից՝ հասից՝ հարից . բաժա
նեցից զաւարն՝ և լցուցից 'ի նոցա
նէ զանձն իմ :

ՏԻ ասուցեան՝ և գոյացուցիչ գի
 շերոյ • որ արարեր զտիւն ՚ի
 սբօսանս բարեգործութե ՚ի փրկու
 անձանց մերոց • և զգիշեր ՚ի հնգիս
 քնոյ՝ տկարացեալ բնութե մերոյ •
 Եւ այժմ զարթուցեալ բացեր ըզ
 բերանս մեր յօրհնաբանութի ահաւոր
 և փառաւորել անուանող քում սբյ
 ՚նկալ և այժմ զաղաչանս մեր, և յա
 շնոյն մեզ սեղիղ հաւատով և առա
 քինասէր վարուք ՚ի նոյն պաշտօն
 քո կանխել միշտ • և նովին կանոնիւս
 անգադար փառաւորել զհայր և զոր
 դի և զսբ հոգիդ • այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից • ամէն •

Խաղաղութիւն տե՛նեցուն •

Լ՝ սբօսանս երկրորդեացս •

Օ բեզ, որ յամի գթած և մարդա
 սէր տրդես՝ աղաչեմք հանա
 պազ, զի զբրացուցես զմեզ օր ըստ
 օրէ կալ ՚ի կարգի կրօնաւորութե
 մերում •

Դուրս իմ արկից զնս . տիրեսցէ և
բարձրասցի ՚ի վժնց աջ իմ : Մուտք
ցեր զհօրնս քո , և ծածկէց զնս ծով
ընկղմեցն , և իջին ոպ կապար ՚ի ջուրս
տաստիկս :

Մ նմանի քեզ յամս տր ,
կամ ո նմանիցի քեզ՝ փառաւորելչ
ի սբս : Սքանչելի փառաւորեալ՝ որ
առնես զնշանս և զարուեստս . ձգե
ցեր զձեռն քո . և եկուլ զնս երկիրս
Մուտքնորդեցեր արդարուք ժողովոր
դեան քո այսմ , զոր և փրկեցեր :

Մ խիթարեցեր զնս զօրուք քով ՚ի
բանակետղսրբուէ քո . լւան աղգ
և բարկացան . և երկուսք կալան ըզ
բնակիչս փղշտացւոց :

Յայնժամ փութացան դատաւորք
եզովմայ , և իշխանք մովսբացւոց :

Կալա զնս դողումն . հալեցան ամ
բնակիչք բանանացւոց :

Մ հկցի ՚ի վժնց աջ և դողումն . և
ի զօրուէ բազկի քո բարասցին :

Մ ինչև անցցէ ժողովուրդ քո տր՝
մինչև անցցէ ժողովուրդ քո այս՝
զոր ստացար :

Տարեալ տնկեսցես զնսա 'ի լերին
Ժառանգութի քոյ, 'ի պատրաստութի
բնակութե ժառանգութի քոյ:

Օ որ սասցար 'ի սկզբանէ տր, ստա
ցար սրբութի՛ զոր պատրաստեցին
ձեռք քո. տր թագաւոր յաւիտենս,
յաւիտենից և ևս:

Օ 'ի եմուտ փարաւոն կառօք և է,
բիւլարօք, և ընտիր սպառազինօք
'ի մէջ ծովուն:

Եւ եւձ 'ի վճ նց տր զըւերս ծո
վուն. և որդիքն խորայելի գնացին
ընդ ցամաք 'ի մէջ ծովուն:
Փառք հօր և որդի՛:

Մաղթանք:

Քնէ իմ անձ, և փառաւոր առ
նեմ զսա. անձ հօր իմոյ՝ և բարձր
արարից զսա:

Մտղասէր տր՝ վո սրբութեոյ տնա
րատի մօր քոյ և կուսի, և վո խաչի
քոյ պատուականի, ընկալ զաղաչանս
մեր՝ և կեցն զմեզ:

Բարոյ եւ ողբէ՛ր Լաբուհուր եւ Ինքե
խնեսնացն ։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեւ եւ
փրկութեւ անձանց մերոց, զտէր
աղաչեցուք ։ Տէր ողորմեա՛ւ ։

Վասն լսելի լինելոյ տննայ ձայնի
աղաչանաց մերոց, զտէր աղա՛ւ ։

Վասն քաւիչ եւ ներսոյ լինելոյ տայ
՚ի վեր մեղաց մերոց, զտէր աղա՛ւ ։

Վո՛ւ թողայ մեզ զամ յանցանս մեր՝
զկամայ եւ զսկամայ, զտէր աղա՛ւ ։

Վո՛ւ զի մի ընդ-խոտանանս գտանիցիսք
յաւուրն պատասխանատուութեւ, զ՛ւ ։

Վասն հոգւոցն հանդուցելոց որք
ճշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի քս
ննջեցին, զտէր աղա՛ւ ։

Եւ ես՝ միաբան, վո՛ւ ճշմարիտ եւ սք
հաւատոցս մերոց, զտէր աղա՛ւ ։

Վանձինս մեր՝ եւ զսկիւնսնս տննայ
ամենափառին յանձն արասցուք ։

Ողորմեաց մեզ տէր տճ մեր, ըս մեծ ի
ողորմութե քում. արասցուք անքեան
միաբանութեամբ ։

Տէր աղարկա՛ւ . տէր աղարկա՛ւ . տէր աղարկա՛ւ ։

Ժու Թեան ըզ ճանա պար հըս իմ :
Հաս տա տե ցեր զո տըս իմ որ պէս զեզ
Ջեր էի , եւ 'ի վե րայ . բար ձանց կա-
ցու ցեր զիս :

Դ սու ցեր ըզ ձե ոըս իմ 'ի պա տե-
րազմ , եւ ա ըա ըեր ըզ բա զուկ իմ
որ պէս զա զե զըն հաստ . եւ ե տուր
ինձ ըզ պաշտ պա նու Թիւն վըր կու-
Թեան քո :

Ը քո ըն կա լաւ զիս' եւ խը րատ
քո կանգ նեաց զիս իս պառ , եւ խը-
րատ քո ու սուս ցէ զիս :

Մտ ար ձա կե ցեր ըզ գընա ցըս իմ 'ի
նա տո ըէ իմ մէ . եւ ոչ տը կա ըա ցան
շա էիդք իմ :

Հա լա ծե ցից ըզ Թըշնա միս իմ' եւ
հա սից նո ցա , եւ ոչ դար ձայց 'ի նո-
յանէ' մինչեւ ըս պա ուե ցից ըզ նո սա :
Եւ զէ ցից ըզ նո սա եւ այլ մի կա րատ
եւ կեալ . եւ անկ ցին 'ի ներքայ ո-
տից ի մոց :

Ղգե ցու ցեր ինձ ըզ զօ ըու Թիւն
պա տե րազ մի , եւ ըզ յա ըու ցեալ

սըն ՚ի վե րաց իմ ներքոյ իմ ա րա-
րեր :

Քզ Թըշ նա միս իմ հա լա ծա կա նըս
ա րա րեր , եւ զա տե լիս իմ սա տա-
կե ցեր :

Մ զա զա կե ցին , եւ ոչ ոք էր որ
փըր կէր ըզ նո սա . կար դա ցին առ
տէր , եւ ոչ լը լաւ նո ցա :

Մ ան րե ցից ըզ նո սա որ պէս փո շե
առա ջի հող մոյ . եւ որ պէս կաւ գը
ռե հաց կո խե ցից ըզ նո սա :

Փըր կես ցէ զիս տէր ՚ի հա կառա կու
Թե նէ Ժողո վըր դոց , եւ կա ցուս ցի
զիս դըլուխ հե Թա նո սաց :

Ճողո վուրդ՝ զոր ոչ գի տէ ՚ի ծա-
ռայ եաց ինձ . եւ ՚ի լուր ա կան ջաց
լը լաւ ինձ :

Որ դէք օ տա րաց սըտե ցին ինձ . որ
դէք օ տա րաց մա շե ցան , եւ կա զա
ցան ՚ի շաւ զաց իւ րեանց :

Կէն դա նի է տէր՝ եւ օրհ նեալ
աստ լաժ , եւ բար ձըր ե զի ցի . աստ
լաժ փըր կաւ Թեան ՚ի մոյ :

և ես քեզ համբերի • փրկեա՛նք զիս
բայել յամ նեղութեց նր:

Դ խաարած • Սողոմոնութի: Իև

Դստ արա ինձ տր՛: զի ես յամբժուե
իմում գնացի • Ի տո յուսացոյ՛ զի մի՛
եղեց հիւանդ:

Քորձեան զիս տր և քննեան զիս • փոր
ձեան զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Աղորմութի քո տր առաջի աչաց իմաց •
և հաճոյ եղեց ճշմարտութե քում:

Աջ նստոյց ես յաթոռս նանրաց • և
ընդ անօրէնս ես ոչ մտից:

Ըտեցի ես զգողովս չարաց • և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստոյց:

Դ ուացից սրբութե զձեռս իմ • և շուրջ
եղեց զսեղանով քով տր:

Դ սել ինձ զձայն օրհնութե քո • և պատ
մել զամ սքանչելիս քո:

Տր սիրեցի զվայելութի տան քո՛ և
զտեղի յարկի փառաց քոց:

Դ ի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
լանձն իմ • և մի՛ ընդ արս արիւնս

հեղս զկեանս իմ:

Արոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութի
են . և աջ նոցա լի է կաշառօք :

Լաս յամբժուէ իմում գնացի . փրկեալ
զիս տօր և ողորմեալ ինձ :

Պան իմ կացցի յուղղուէ . յեկեղե
ցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Սաղմոս Դաս-Թի . Գնչի օծեալ էր : Ի.Օ.

Տ՛ր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յուժմէ՞
երկեայց . տօր ապաւենի կենաց իմոց՝
եւ յուժմէ՞ գողացայց :

Ի մերձենալ առ իս չարաց՝ ուտել ըզ
մարմին իմ . նեղիչք իմ և Թշնամիք
իմ , նոքա տկօրացան և անկան :

Թմէ պատրաստիցի ՚ի վ՛ր իմ պատե
րազմ , ոչ երկիցի սիրտ իմ . և Թէ յարի
ցի ՚ի վ՛ր ճակատամարտ , սակայն և սոյս
ո՛ւրիկ ՚ի քեզ տօր յուսացայ :

Օ մի խնդրեցի ՚ի տօնէ , և զսոյն աղա
ջեմ . բնակիլ ինձ ՚ի տան տօն զամ
աւուրս կենաց իմոց :

Տեսանել ինձ զվայելչու ՚ի տօն . և Տրա
ման տալ ՚ի սաճարի նորա :

Օւաճ կեաց զիս ՚ի խորանի իւրում

յաւուր չարի . ընդ յարկաւ արար զիս
'ի ծածկոյթ խորանի իւրում :

'Ի վիմէ բարձր արարեր զիս . և այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ թըշ
նամեաց իմոց :

Շ ուրջ եղէց և մատուցից 'ի խորանի
նորա պատարագ օրհնուէ . օրհնեցից
և սաղմոս ասացից տն :

Լ ուր տր ձայնի իմում զի կարդացի
առ քեզ . ողորմեա՛ ինձ և լուր ինձ՝ զի
քեզ ասաց սիրտ իմ . և խնդրեցին ե
րեսք իմ՝ զերեսս քո տր խնդրեցին :

Մ 'ի դարձուցաներ զերեսս քո յի
նէն . և մի՛ խոտորիր բարկուք 'ի
ծառայէ քումմէ :

Օգնական իմ լեր աէր՝ մի՛ անարդեր
զիս . և մի՛ թողուր զիս ա՛ծ վրկիչ իմ :
Տայր իմ և մայր իմ թողին զիս . և տր
իմ ընկալաւ զիս :

Օրէնագէ՛տ արա զիս տր 'ի ճանապար
հի քում . և առաջնորդեա՛ ինձ 'ի շա
ւիղս քո ուղիղս :

Ս տ թշնամեաց իմոց , մի՛ մատներ զիս
'ի ձեռս նեղաց իմոց :

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց .
և ստեցին ինձ յանօրէնութիւնս իւրեանց .
հաւատացի տեսանել զբարութիւնսն
յերկրին կենդանեաց . համբեր տնս և
քաջալերեաց . զորասցի՛ սիրտ քո և
համբեր տեսունս :

Մաղնս Ղաւիւն : ԼԼ

Աքեզ տը կարդացի ան իմ ,
մի՛ լուեր յինէն . մի՛ երբէք
լուցեա յինէն . նմանիցիմ
այնոցիկ՛ ոյք իջանեն 'ի գութ :
Լուր տը ձայնի խնդրուածաց իմոց՝
յաղաջել ինձ առ քեզ . 'ի համբարանալ
ձեռաց իմոց 'ի տաճար սբ քո .

Մի՛ համարիր ընդ ամբարիշտս զանձն
իմ . և մի՛ ընդ այնոսիկ՛ ոյք գործեն
զանօրէնութի՛ կորուսաներ զիս :

Այք խօսին զխաղաղութիւն ընդ ընկերս
իւրեանց՝ և չարութիւն 'ի սիրաս նց :

Տուր նց տէր ըստ գործոց նց . և ըստ
անօրէնութե գնացից նց՝ հատն նց :

Բառ դործոց ձեռաց նոցա հարուն նց՝
զհատուցումն նց, նոցին:

Ո՛ր իմացան նոքա զգործս տն. և ո՛ր
ի գործս ձեռաց նր հայեցան. կործա
նեացես զնս, և սյլ մի՛ շինեսցին:

Որքնել է տր՝ զի լուաւ ձայնի աղօթից
իմոց. տր օգնականս իմ և պաշտպանս իմ:
Ի նա յուսացաւ սիրտ իմ. օգտեցաւ
և զուարճացաւ մարմինս իմ. և ես կա
մօք իմայք խոստովան եղէց նմա:

Տր զօրութի ժողովրդեանս իւրոյ.
ապաւէնս փրկուէ օժեւոյ իւրոյ:
Փրկեա՛ զժողովուրդս քո. և օրքնեա՛
ժառանգուիս քո. հոգուեա՛ և բարձ
րացո՛ զնս մինչև յաւիտեանս:

Աստուծոյ քաւի. օրհնուէց նաւահարսեաց աս
ձարին: Ա՛

Աստուցէք տնս որդիք տյ. մատու
ցէք տնս զորդիս խոյոց:

Աստուցէք տնս զփառս և զպատիւ.
մատուցէք տնս զփառս անո՛ւննս նր. և
երկիրպագէք տնս ի սրահ սրբուե նր:

Ձայնս տնս ի վր ջուրց՝ և անփառաց զ
րասոց. և տր ինքնս ի վր ջուրց բազմաց:

Չայն տն զօրութեց, և ձայն տն մեծ
վայելութեց:

Չայն տն փշրէ զմայրս, և մանրէ տր
զմայրսն լիբանանու:

Մանրեսցէ զնս ոպ զմատաղատունկն
լիբանանու, որ սիրելին է ոպ զօրդիս
միեղջերունի:

Չայն տն հատանէ զբոց 'ի հրոյ, ձայն
տն շարժէ զանապատն, և խռովեցու
ցանէ տր զանապատն կադէս:

Չայն տն հաստատէ զեղջերուս, և
յոյտնի առնէ զանտառս:

'Ի տաճարի նր ամենեքեան ասացեն
զփառս նորս:

Տր զԷջեղեղս նստուցանէ և ցածու
ցանէ, Թադաւորեսցէ տր յաւիտեան:

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ
տացէ, և օրհնեսցէ շտողովուրդ իւր
'ի խաղաղութի:

Սաղմոս Դաս-Եր. 'ի նոյն: ԻՄԹ.

Բարձր առնեմ զքեզ տր, զի ընկալար
զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնա
մին իմ յիս:

ՏՐ ան իմ՝ կարդացի առ քեզ, և բը
ժըլկեցեր զիս . ար հաներ ՚ի գժոխոց
զանձն իմ . և փրկեցեր զիս յայնցանէ,
որք իջանեն ՚ի գուբ:

Սաղմոս ասացէք ան սբք նր . և խոստո
վան եղերուք յիշատակի սրբուէ նր:

Սրամուտթի է ՚ի բարկութե նր . և
կեանք են ՚ի կամաց նորա:

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալնք . առա
ւօտու եղիցի ուրախութի:

Լըս ասացի ՚ի բարեկենդանուէ իմում,
թէ ոչ սասանեցոյց յաւիտեան:

ՏՐ ՚ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօ
րութի, դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝
և ես եղէ խռովեալ:

Ըք քեզ ար կարդացի, և առ ան իմ
նաղաղակեցի . զի՛նչ օգուտ է քեզ յարե
նէ իմմէ, թէ իջանեմ ես յապականութի:

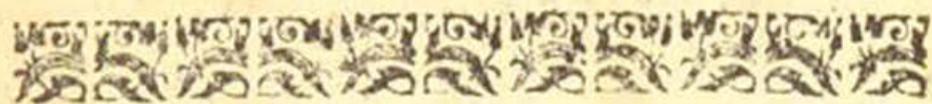
Սի՞ թէ հող խոստովան առնիցի առ
քեզ . կամ սրտմեացէ զճմարտութիս քո:

Ընաւ ինձ ար՝ և ողորմեցաւ . և ար
եղև ինձ օգնական:

Պարձոյց զսուգ իմ յաւրախութի, է
զերծ յինէն զքուրձ . և ինձ զգեցոյց

զուրախութիւնս:

Այ սաղմոս ասասցենք քեզ փառք իմ.
և այլ մի' ևս զզնացոյց. տր ան իմ յա
ւիտեան խոստովանեղէց քեզ:

Պապարած. նահապահուի գովուէ.

Սաղմոս Պատմիչ Լ.

քեզ տր յուսացոյ, մի' ամաչե
ցից յաւիտեան. յարդարուէ
քում փրկեան և ապրեցն զիս:

Խոնարհեցն առ իս զունկն քո. վաղ
վաղեան կեցուցանել զիս:

Էր իմ ան պաշտպան' և տուն ապա
ւինի ապրեցուցանել զիս. զի հըօ
րիչ իմ և ապաւեն իմ դու ես:

Ան անտէան քոյ տր առաջնորդեցեր
ինձ, և սնուցեր զիս. և հանցես զիս յորո
գայթէ յայամանէ, որ Թագուցաւ ինձ:

Պառ ես պաշտպան իմ տր, և ՚ի ձեռս
քո յանձն տունեմ զհոգի իմ:

Փրկեցեր զիս տէր ան ճշմարտութի
քով. ատեցեր զայնոսիկ ոյք պահեն

զերկիւղ 'ի սնտախ:

Լսս 'ի տր յուսացայ, ցնծացայց և ու
րախ եղէց 'ի փրկութե քում:

Օ ի հոյեցար 'ի խանարհութի իմ. և
փոկեցեր 'ի վշտաց զանձն իմ. և ոչ
մատնեցեր զ'ս 'ի ձեռս նեղաց իմոց.

և կացուցեր յանդորրու զօտս իմ:
Ազորմեա՛ն ինձ տր, զի նեղեալ եմ ես.
խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ՝
անձն իմ և փոք իմ:

Պակասեցան 'ի ցաւոց կեանք իմ. և
ամբ իմ յողոց ելանելոյ:

Լըքատացաւ 'ի տկարութե՛զ զօրութի
իմ. և ոսկերք իմ խռովեցան:

Քան զամ թշնամիս իմ եղէ ես նա
խատ դրացեաց իմոց, յոյժ ահ և եր
կիւղ ծանօթից իմոց:

Ըմենեքեան ոյք տեսանէին զիս, ար
տաքս փախչէին յինէն:

Մտացեալ եղէ ես ոմ մեռեալ 'ի սրբ
տէ. և եղէ ես ոմ զանօթ կորուսեալ:

Օ ի լուոյ ես զքամբատանս 'ի բազմաց՝
ոյք շուրջ էին զինև. 'ի ժողովել նոցա
'ի միասին, աւնուլ զանձն իմ խորհե
ցան:

ցան . այլ ես 'ի քեզ տր յուսացոյ :

Լսացի դու ես ան իմ . և 'ի ձեռս քո
է ժառանգութի իմ :

Պրկեա՛ զիս 'ի ձեռաց Թշնամեաց ի
մոց , և 'ի հալածչաց իմոց :

Լըրևեցի՛ զերեսս քո 'ի ծառայս քո .
ապրեցի՛ զիս տր ըստ սղորմութե քում .
տր մի՛ յամօթ եղէց , զի կարդացի
առ քեզ :

Լմաչեսցեն ամբարիշտք , և իջեն 'ի
դժոխս . համր եղիցին շրթունք նեն
գաւորք , ոյք խօսէին զարդարոյ զանի
րաւութի , յամբարտաւանիլ և յանգոս
նել իւրեանց :

Ոյ՛ զի բազում է սղորմութի քաղց
րութե քոյ տր . զոր պահեցեր երկիւ
ղածաց քոց :

Լրարեր դու այնոցիկ , ոյք յուսացել
են 'ի քեզ . առաջի որդւոց մարդկան :

Լմրացուցեր զնս 'ի ծածկոյթ երե
աց քոց՝ 'ի խռովութե մարդկան :

Ու՛ած կեցեր զնս 'ի խորանի քում , 'ի
հակառակութե լեզուաց :

Օրհնեսալ է տր , զի սքանչելիս արար ,

զողորմութի իւր 'ի քաղաք ամուր,
 Լս ասացի 'ի զարմանալ իմում, թէ
 ընկեցոյ ուրեմն յերեսաց աչայ քոց,
 Ասան ոյսորիկ լուար ձայնի աղօթից
 իմոց. յաղաղակել իմում առ քեզ,
 Աիրեցէք զոր ամ սուրբք նր, զի ըս-
 տու գութ իննդրէ ար. և հատուցանէ
 այնոցիկ, որք առաւել առնեն զամբար
 տաւանութիւնս:

Բաշարերացարիւք և զօրացին սիրտք
 ձեր, ամբն՝ ոյք յուսացեալ էք 'ի ար:

Լմաստո-ի Դա-իւ: ԼԼ:

Երանի՞, ում թողուի եղև մեղաց.
 և ծածկեցան ամ յանցանք նր:

Երանի՞ ձուն սրում ոչ համարի ար զմեղս
 նր. և ոչ գոյ նենգութի 'ի բերան նր:

Լուցի ես՝ և մաշեցան ամ ոսկերք
 իմ, առ աղաղակել ինձ առ ար զօրհա-
 նապազ 'ի տունէ և 'ի գիշերի:

Օանրացաւ ձեռնքո 'ի վր իմ. դարձայ
 'ի թշուառութի, զի հարան յիս փուշք:

Օ մեղս իմ ցուցից քեզ, և զանօրէ-
 նութիս իմ ոչ ծածկեցից 'ի քէնս:

Լայցի՛ թէ պատմեցից ինձէն զմեղս
իմ. և դու թողցես զամ ամբարշտու
թիւնս մեղաց իմոց:

Այս պարտիկ յաղօթս կաղցեն առ քեզ
ամ սբք, ՚ի ժամ ընդունելի:

Բայց միայն ՚ի ջուրցն հեղեղաց բաղ
մաց. որք առ նս ինչ ոչ մերձեացին:

Դու ես ապաւեն իմ ՚ի նեղուէ յայս
մանէ, որ շուրջ եղեն զինև:

Յնժուի իմ, փրկեան զիս յայնցանէ՛
ոյք պաշարեցին զիս:

Իմաստուն արարից զքեզ՝ և խելա
մուտ ՚ի ճանապարհ, յոր և գնասցես.

և հաստատեցից ՚ի վճ քո զաչս իմ:

Մի՛ լինիք ուր զձիս և զջորիս. զի ոչ
գոյ ՚ի նոսա իմաստուի. ՚ի սոնձս և ՚ի

գանդանաւանդս ճմիւսցես զկզակս նո
ցա, որք առ քեզ ինչ ոչ մերձեացին:

Բաղում տանջանք են մեղաւորաց.
բայց ոյք յուսան ՚ի տր՛ ողորմութի
տն շուրջ եղիցի զնոքօք:

Սրաիս եղերուք և ցնծացէ՛ք ար
դարք, ՚ի տո պարծեցարուք ամքն՝ ոյք

ուղիղ էք սրաիւք:

նծացէք արդարք 'ի տր' ուղ
ղոց վայելէ օրհնութի . խոստո
վան եղերուք տն օրհնութի .
տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս
ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զտր յօրհնութի նոր' զի բա
նէ . սաղմոս ասացէք նմա օրհնութի :

Սղիղ են պատգամք տն . և ամ գործք
եր' հաւատուք են . և սիրէ զողորմու
թիւն և զիրաւունս տր :

Ողորմութի տն լն եղև երկիր , և բա
նիւ տն երկիրք հաստատեցան . և հո
գւով բերանոյ նր' ամ զօրութիք նց :

Ժողովեաց ուղ 'ի տիկ զԼուրս ծովաւ .
և զնէ 'ի խորս զգանձ խոր :

Երկիցէ 'ի տնէ ամ երկիր . և 'ի նմանէ
դողացին ամ բնակիչք աշխարհի :

Օ 'ի նա ասաց' և եղեն . ինքն հրամայ
եաց' և հաստատեցան :

Տր' ցրուէ զխորհուրդս հեթանոսաց .
անարգէ տր զխորհուրդս ժողովրդաց .
և արհամարհէ տր զխորհուրդս իշխանաց .
խորհուրդ տն յաւիտեան մնայ , և խոր

Հուրդ սրտի նր ազգէ մինչև յազգ
Արանի՞ ազգի՞ որոյ տր ան օգնական
է նմա . ժողովուրդ զոր ընտրեաց
Ճառանգութի իւր :

Յերկնից նայեցաւ տէր . յամ որդիս
մարդկան . ՚ի պատրաստ բնակուէ իւր
մէ հայեցաւ յամ բնակիչս աշխարհի :

Ստեղծ առանձին զսիրտս նց, ՚ի միտ
առնուլ զամ գործս նց :

Ո՛չ թէ ՚ի բազում զօրս իւր ապրեսցի
Թագաւոր, և ո՛չ հսկայ ՚ի բազում զօ-
րուէ իւրում : Սուտ է ձի ՚ի փրկուէ
իւրում . ՚ի բազում զօրուէ իւրում
ո՛չ ապրեսցուցանէ զՏեճեալն :

Լ՛. Զք տն ՚ի վր երկիւղածաց իւրոց .
և ոչք յուսան յողորմութի նր :

Փրկել ՚ի մահունէ զանձինս նց . և
կերակրել զնս ՚ի սովա :

Լ՛. նձինք մեր համբերեսցեն տն . զե
օգնական և պաշտպան մեր է :

՚ի նա ուրախ եղիցին սիրտք մեր, և
յանուեն սք նր յուսացուք :

Լ՛. զիցի՞ օղորմութի քո տր ՚ի վր մեր .
որպէս յուսացաք ՚ի քեզ :

Սաղիսս դաւիթի . յարեամ աղլախունեաց զերես
իւր առաւել աքի իշխեաց , և ապա արհալեալ զն
Գնաց : ԼԳ

( ) Երջնեցից զտր յամ Ժամ , յամ Ժամ
օրջնութի նր ՚ի բերան իմ :

Ի տր պարծեցցի անձն իմ . լուիցե՛ն
Տեղք , և ուրախ եղիցին :

Սե՛ծ արարեք զոէր ինե . և բարձր
արասցուք զանուն նր ՚ի միասին :

Խնդրեցի ՚ի տնէ և լուաւ ինձ . յամ
նեղութի իմնէ փրկեաց զնա :

Սատիք առ տէր՝ և առէք զէյս . և
երեսք ձեր մի ամաչեացեն : Եւ աղբատ

կարչաց առ տր , և տր լուաւ ամա .
յամ նեղութի սորա փրկեաց զնա :

Բանակք հրեշտակաց տն շուրջեն զեր
կիւղածովք իւրովք , և պահեն զնա :

Ճաշակեցէք և տեսէք , զի քաղցր է տր .
երանեալ է այր՝ որ յուսայ ՚ի նա :

Լքրկերուք ՚ի տնէ ամ սքք նր . զի ոչ
հնչ է պակասութի երկիւղածաց նր :

Սե՛ծ ամե՛ծք աղբատացան և քաղցեն .
բայց ոչք խնդրեն զտր , մի՛ պակասեացի

՚ի նոցանէ ամ բարութի :
ԼԿ 65 Լքկուք

Եկայք որդեակք իմ՝ լուսարուք ինձ.
Ե զերկիւղ տն ուսուցից ձեզ:

Ով է մարդ՝ որ կամի զկեանս, սիրէ
զաւուրս իւր անսանել ՚ի բարուէ:

Ի ուեցն զէզուքո՞ ՚ի չարուէ. Ե շք
Բունքքո մի՛ խօսեսցին զնենգութի:

Խոտորեա՞ ՚ի չարէ՝ Ե արան զբարի. խընդ
րեան զխաղաղութի, Ե երթ զճետ նր:

Վճք տն ՚ի վր արդարոց, Ե ականջք
նր ՚ի վերոց աղօթից նց:

Երեսք տն ՚ի վր չարագործաց. սատա
կել յերկրէ զխշատակս նց:

Կարդացին արդարքն առ տր, Ե տէր
լուաւ նց. յամ նեղուէ նց փրկէց զնս:

Մերձ է տր առ սյնոսիկ՝ որք մաշեալ
են սրտիւք. Ե զհոնարհս հօգւով
կեցուցանէ:

Բազում նեղութք են արդարոց. յամ
փրկէ զնս տր. Ե պահէ զամ ոսկերս
նց. Ե մի՛ ՚ի նոցանէ մի՛ փշրեսցի:

Մահ մեղաւորին չար է. բայց որ ասէ
զարդարն, զզԶասցի:

Փրկէ տր զանձինս ծառայից իւրոց. մի
զզԶասցին ամբն՝ ոչք յուսացել են ՚ի նա:

Ի Հասարած. Սարգիս Գառնի:
ԼԻ

ատենա՛ տր զայնոսիկ՝ ոյք
դատեն զիս . մարտիք ընդ
այնոսիկ, ոյք մարան չին իս .
Լ՛ Ղ զղէն և զասպար քո, և արի՛ յօղ-
նել ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հա-
լած շաց իմօց, արդէլ զնս . և ասան դու
ցանձն իմ, թէ փրկուի քո ես եմ .
Լ՛ մօզեցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խընդ
րէին զանձն իմ . դարձցին յետս և ա-
մաշեցեն, ոյք խորհէին ինձ չար .
Լ՛ զլիցին նոքա ույ փոշի առաջի հողմոյ .
և հրեշտակ տն նեղեցէ զնս .
Լ՛ զլիցին ճանապարհք նց՝ ի խաւսր և ՚ի
գայթակղուի, և հրեշտակ այ հալածե-
ցէ զնս . Ի նանիր թագուցին ինձ որո
գայթ յապականուէ իւրեանց, և ՚ի նա
նիր նախատեցին զանձն իմ .
հասցէ ՚ի վր նց որոգայթ, զոր ոչ գի-
տացին . և որսն՝ զոր թագուցին, առցէ
զոտս նց . և յորոգայթ ՚ի նոյն անկցին .
Լ՛ Ղ անձն իմ ցնծացէ ՚ի տր . ուրախ

Եղիցի 'ի փրկուէ նր, և ամ ոսկերք իմ
անասցեն, տր ո' նման է քեզ:

Օ 'ի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց հզօ
րի, զաղքատն և զանանկն յոյնցանէ,
որք յափշտակեն զնա:

Յարեան 'ի վր իմ վկայք չարեաց. և
զոր ինչ ո'չ գիտէի՝ հարցանէին ցիս:
հատուցին ինձ չար փոխանակ ի բաղ
ւոյ. անժառանգել զանձն իմ խորհե
ցան յորդւոց 'ի մարդկանէ:

Լա 'ի նեղել նց քուրձ զգեւուի. խո
նարհ առնէի պահօք զանձն իմ. և ա
ղօթք իմ 'ի ծոց իմ դարձցին:

Այ զեղբայր և զընկեր՝ ոյնպէս հաճոյ
լինէի. ոյ զսգաւոր և զտրտում, ոյն
պէս խոնարհ առնէի:

'ի վր իմ ուրախ եղեն՝ և ժողովեցան.
ժողովեցան յիս տանջանք, և ես ո'չ ծա
նեայ. ցրուեցան, և ո'չ զըջացան:

Փորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին ար
համարհանօք. կրճատեցին 'ի վր իմ զա
տամունս իւրեանց. տր երբ տեսցես:

'ի բնց արա զանձն իմ 'ի խորամանկուէ
նց, և յառիւծուց զփամօրուի իմ:

Աստուծան եղէց քեզ տր' յեկեղեցիս
մեծս . և 'ի ժողովս բազմաց օրհնեցից
զքեզ :

Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ,
ոյք ասէին զիս 'ի տարապարտուց . ակն
արկի առնէին յիս աջօք իւրեանց :

Քնդիս զնաղաղութի խօսէին . և ին
քեանք բարկուք զնենդութի խորհէին :

Քաջին 'ի վր իմ զբերանս իւրեանց,
և ասացին՝ այ՛ո այ՛ո տեսին աջք մեր :

Տեսեր տր' և մի' լուեր . տր' մի' 'ի բա
ցեաց առնիր յինէն :

Օ արթիր և հայեաց տր' յիրաւունս
իմ . ա՛ծ իմ և տր իմ 'ի դատաստանս
իմ . և իրաւ արա ինձ ըստ արդարութե
քում , տր ա՛ծ իմ :

Մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ . և
մի' ասացեն 'ի սիրտս իւրեանց , թէ վա՛շ
վա՛շ անձանց մերոց , զի ընկրուզաք զնա :

Վնացեացեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խրե
դան ի ճար իմ . զգեցցին զամօթ և զա
նարգանս՝ ոյք մեծաբանեն 'ի վր իմ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ
ամբն , ոյք կամին ընդ արդարութի իմ :

Լ'սասցեն յամ Ժամ, մեծ է ամ . և ոյք
կամին զկաղաղութի ծառայի քո :
Լ'եղու իմ խօսեացի զարդարութիս քո .
զօրհանապաղ զգովութիս քո :

Դ ի կործ , ծառայի քոն . Սաղմոս Գառնի : Լ Լ

Լ'սէ անօրէնն'ի մեղան լել լէ միտս իւր,
Թէ չիք երկիւղաց առաջի աչաց նր' .
Լ'եկեաց առաջի նր', գտանել զանօ
րէնութի , և ատել զնա :

Լ'անք բերանոց նր' անօրէնութի և
անեղութի են :

Ո՛չ կամեցաւ նա իմանալ զբարի . զանօ
րէնութի խորհեցաւ յանկողնի իւրում :
Լ'կաց նա յամ ճանապարհ, որ ոչ է բա
րի . և'ի ջարէ նա ոչ ճանճրացաւ :

Տր' յերկինս է ողորմութի քո . ճշմար
տութի քո մինչև յամպա :

Լ'որդարութի քո ոյ լերինք ամ . իրա
ւունք քո ոյ խորք բազումք . զմարդիկ
և զանասունս կեցուցանես դու ար :

Ո՛յ զի բազում արարեր զողորմութի քո
ամ . ոյ որդիք մարդկան'ի հալանի
Թևոց քոց յուսացին :

Այ անձրև 'ի վ՛ր սիզոյ, ուն տարաք 'ի
վ՛ր խրատոյ. զի զանու ն ան կարդասցուք.
և տուք օրհնութի ան նոյ մերոյ:

Վ՛ժ որոյ ճշմարտութեն գործք նր. և
ամ ճանապարհք նր իրաւամբք են:

Վ՛Զ հաւատարիմ է, և ոչ գոյ 'ի նմա ա
ն իրաւութի. արդար և ճշմարիտ է տր:

Սեղան՝ և ոչ նմա՝ որդիքն արատոյ.
Ժնունդք խտտելեալք և թիւրեալք:

Ոչ այդ այն է՝ զոր ան հատուցանէիք
դուք՝ ժողովուրդք իմալք և ոչ իմալ
տունք:

Ոչ սա ինչն է հայր քո, որ ստացաւ
գբեզ, արար գբեզ՝ և ստեղծ գբեզ:

Օ՛հչ ինչին քեզ աւուրքն յաւիտե
նից. իմացարուք զամս ազգաց մինչև
յազգս:

Հարցնէր դու ցհարս քո, և պատմես
զեն քեզ. ցծերս քո՝ և սասցեն քեզ:

'Ի ժամանակի՝ յորժամ բաժանեաց
բարձրեալն զազգս ամ. որն սիւսեաց
նա զորդիսն ադամոյ:

Կացոյց սահմանս հեթանոսաց, ըստ
Թո՛ւոյ հրեշտակաց նոյ:

Լըղև բաժինն ան ժողովուրդ իւր յա
կոբ . և վիճակ ժառանգուէ իւրոյ
խորայէլ :

Քաւական եղև նմա յանապատի . 'ի
ծարաւ տօթոյ յանջողւոյ պաշտպա
նեաց զնա :

Խորատեաց զնա , և պահեաց ուն բիբ
ական . ուն զարծո՛ւի 'ի թևս իւր ըն
կալաւ զնա . և ուն 'ի վր ձագուց իւրոց
դժացաւ :

Տարածեաց զթևս իւր , և ընկալաւ
զնա . և բարձեալ բերէր զնա 'ի վերայ
միջնոցայ իւրոց :

Տէր միայն ածէր զնս . և ոչ գոյր ընդ
նս ան օտար :

Լաճ եհան զնս 'ի զօրութիս երկրի .
և կերակրեաց զնս արդեամբք անդաւ
տանաց :

Սիեցոյց նց մեղը 'ի վիմէ , և իւղ
յապառած վիմէ :

Իւղ կովուց' և կաթն մաքեաց , ձար
պով հանդերձ' խոյոց , որթուց , ցլուց
և նոխազաց :

Օ պարարտուի երիկամանց ցորենոյ . և

զարիւն խաղողոյ էարբ գինի :
Լակեր յակոր և յագեցաւ , և անգու
շեաց զսիրելին :

Գիրացաւ՝ օտուարացաւ՝ լայնացաւ ,
եթող զտր ան զարարիչ իւր . և յետս
եկաց յայ փրկչէ իւրմէ :

Բարկացուցին զիս օտարութիւք իւր
եանց . և կռուք իւրեանց դառնա
ցուցին զիս :

Օղջեցին դիտւաց՝ և ոչ այգիսն՝ զարս
ուչ դիտելին . նորք և սա ժամայնք , զարս
բնաւ . ոչ ճանաչէին հարք նց :

Թողին զտր՝ որ ծնաւ զնս . մոռացան
զն՝ որ կերակրեաց զնս :

Լստես տր և նախանձեցաւ . և սրտմտե
ցաւ ՚ի վր ուստերաց և դատերաց նց,
և ասէ :

Դարձուցից զերեսս իմ ՚ի նոցանէ . և
ցուցից նց զն՝ նչ լինելոց իցէ յապայ
ժամանակի :

Օ ի ազգ մի թիւր են նորս՝ և որդիք
անհաւանք . նորս նախանձեցուցին զիս
՚ի չաստուածս իւրեանց . և դառնա
ցուցին զիս ՚ի կռուս իւրեանց :

Լ՝ ըգ՝ և Ես նախանձեցուցից զնս յազգ
անախտան . և անմիտ ազգաւ զկեցու
ցից զնս :

Փառք հօր և որ՝ :

Մարմանի :

Տ՝ աւ փառս անց , անս օրհնութի ճարտարի
Բազաւորի յաւիտենից , որ իրիկ զճառագո
խօր և կեցուցանէ : Մարտակեր տր՝ զս որ՝ :
Քարոզ և աղօթք՝ Լքիիկս պատմէ և ՏԷ
ապաւէն հանունացն :

Մ քի գիշերի և ի տուն ջեան , և յամ
ժամու խօսիչ մեզ զբան ան , զտր
աղաչեցուք : ՏԷ ողորմեա :

Մ ս ջանկանելոյ մեզ ի փորձութի , ո
րում ոչ կարեմք հանդուրժել , զտր՝ :

Մ ս անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ
առաջի ահեղ ասեւինս քի , զտր՝ :

Մ ս առաջնորդելոյ մեզ ի նաւահան
դիտան կենաց անվախձանից , զտր՝ :

Մ ս արժանի վնսելոյ մեզ վերին կոչ
մանն՝ և երկնից արքայուէն , զտր՝ :

Մ ս հող՝ : Լու և ս միա՝ : Օ անձինս :
Ողորմեաց :

Եւ զիշերի եւ ի տուն ջեանս եւ յամ ժա
 մու զքեզ աղաչեմք, եւ ի քէն խընդ
 րեմք մարդասէր տէր: Եւ ուր մեզ ան
 փրկիչ մեր. իտնարհեացի՝ ունկն քո ի
 ինդրունածս մեր. զի մի՛ ունայն լիցին
 վաստակք ծառայից քոց. այլ՝ համա
 րեան զաշխարհութիս մեր ի գործ ար
 դարութե, եւ ի պատու անպաշտուէ:
 Ինկն ինք՝ զաղօթս եւ զերկրպարտութիս
 մեր, եւ հասն մեզ զողորմութիւն
 քո առատացէս. ծածկեան զմեզ ընդ
 հովանեաւ ամենազօր անոյ քո. զօր: Ին
 զմեզ ինք՝ զօրութե սք հոգւոյդ. պահեան
 զմեզ ուն բիբական: Եւ արան առ մեզ
 նշան բարի, ի գովեստ եւ ի փառաբա
 նութի անուննդ քում սք: Օ ի ի քո
 փառս կատարի անարարածոց մշտնջե
 նաւոր փառաբանութի ի բարձունս,
 հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյդ սք:
 այժմ եւ միշտ, եւ յաւիտեանս
 յաւիտենից. ամէն:

Սաղմս Դաւթի Լ.Օ.

Ի՛ՆԱԼԻՆՆ

ճիր Է չարս .

Լ մի՛ Է այնուսիկ՝ ոյք
գործեն զանօրէնութի

Օ ի ուն խոտ վաղվա
ղակի ցամաքեացին .

որն զդաւարի խոտոյ
վաղվաղակի անց

ցեն :

Յուսան ՚ի տր՝ և արուն գըտողցրուի . բնա
կեան յերկրի , և հովուէեացիս ՚ի մեծուէ
նորա :

Պատեա՛ն ՚ի տեառնէ, և նա տացէ քեզ
զխնդրու՛ածս սրտի քո . յայտնեա՛ն առա
ջի տն զճանապարհօ քո, և յուսա՛ն ՚ի նա .
Նա արացէ և հանցէ որո՞յ զլոյս զար
դարու թիս քո . և զիրաւունս քո ու՞յ
զօր հասարակ :

Հնազանդ լեր տն՛ և ծառայեա՛ն նմա .
և մի՛ նախանձիր ընդ այնոսիկ՝ որոց ա
ռակեալ իցեն ճանապարհք իւրեանց,
ընդ մարդոյ՝ որ գործէ զանօրէնուի :
Սուեա՛ն ՚ի բարիութի, և հանգի՛ր ՚ի
սրամատուէ, և մի՛ նախանձիր ընդ չարս :
Օ ի չարք զաղվաղակի սատակեսցին .
բացց ոյք համբերեն տն , նոքա ժա
ռանդեսցեն զերկիր :

Փորր մի՛ և այլ ո՛չ և ս իցէ ամբարիշտն .
խնդրեսցես զտեղի նր՛, և ո՛չ գտցես :
Մ. յլ որ հեղքն են՝ նոքա ժառանգես
ցեն զերկիր . և փափկասցին ՚ի բազում
խաղաղութի իւրեանց :

Սպասէ մեղաւորն արդարոյ, և կրճտէ
՚ի վր նր՛ զստամունս իւր . այլ տր ծ ի
ծառէսցի զնովաւ : Քանզի յառջադոյն
ատեանէ . զի հասեալ է օր նր՛ :

Սուր Տանին մեղաւորք, և լարեցին զա-
ղեղունա իւրեանց՝ Տարկանել զաղքա-
տրն և զտնանկն . սպանանել զայն՝ որ
խոնարհն է սրտիւ .

Սուրբ նոցա մտցեն ՚ի սիրտս նոցա, և
աղեղուկք նց փշրեսցին .

Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ, քան
զբազում մեծութի մեղաւորաց . և բա-
զուկք ամբարշտաց խորտակեսցին .

Տաստատէ տէր զարդարս, և ճանաչէ
զաւուրս ամբօից, ժառանգութի նց
յաւիտեան եղևցի .

Սի ամաչեսցեն նոքա ՚ի ժամանակս չա-
րութե . ոյլ յաւուրս սովու յաղեսցին .

Ընա մեղաւորք կորիցեն . ոյլ թշնամիք
ան՚ի փառաւորիլ և ՚ի բարձրանալ իւր-
եանց՝ պակասեսցին ոպ ծովս, զի պակասի
Փոխ առնու մեղաւորն՝ և ոչ Տատա-
ցանէ ոյլ որ արդարն է՝ ողորմի և տայ .

Ոչք օրհներն զտր՝ ժառանգեսցեն գեր-
կիր . և ոչք անիծանեն, սատակեսցին ՚ի
նմանէ . ՚ի անէ ուղղին գնացք առն .
զճանապարհս նր նա կամի յոյժ .

Սեպտա և գայթակղեսցի, նա մի՛ կոր-

Ժամեացի • զի տէր ձեռնկալու է նր
 Մանուկ էի ես՝ և ծերացայ • և ոչ
 տեսի զարդարնս արհամարհեալ, և ոչ
 զաւակ նր՝ Թէ մաւրանոյ հաց •
 Օրհնապաղ ողորմի և տոյ փոխ • զա
 ւակ նր օրհնեալ եղիցի յաւիտեանս •
 Խառորեան՝ ի չարէ, և արան զբարի • և
 բնակեացիս յաւտնս յաւտնից ՚ի նմա •
 Տր սիրէ զիրաւունս, և ոչ լը վայր հար
 կանէ զսքս իւր • ոյլ յաւտնս պոսէ զնս •
 Լիօրէնք հալածեացին ՚ի միասին • և զա
 ւակք ամբարշտաց սատակեացին •
 Լ յարդարք ժառանգեացեն զերկիր •
 և բնակեացին յաւտնս յաւտնից ՚ի նմա •
 Բերան արդարոյ խորհի զմասաուի •
 և լեզու նր խօսեացի զիրաւունս •
 Օրէնք այ իւրոյ են ՚ի սրտի իւրում •
 և մի՛ դոյթակեացին գնացք նր •
 Հայի մեղաւոր ընդ արդար, և խնդրէ
 սպանանել զնս • ոյլ տր ոչ թողու զնա ՚ի
 ձեռս նր, և ոչ դատապարտէ զնա՝ յոր
 ժամ դատէ զնա • Համբեր տն՝ և պա
 հեան զճանապարհս նր • և բարձր արաս
 ցէ զբեզ ՚ի ժառանգել զերկիր, և զսա
 տակումն մեղաւորաց տեսցես • 82

Տեսի զամբարիշտն վերացել, և բարձրացեալ ոմ զմայրան լիբանանու:

Լ'նցի' և ահա ոչ էր. խնդրեցի' և ոչ գտաւ տեղի նր:

Պահեա՛ն զամբժուի. և տես զուղղուի. զի գոն մնացու՛ածք առն խաղաղարարի:

Լ'նօրէնք հալածեցին' ի միասին. և զաւակք ամբարշտաց կորիցեն:

Փրկուի արդարոց ՚ի տնէ է. վերակացու է նց' ՚ի ժամանակս նեղուի:

( ) զնեացէ նց' տր' և փրկեացէ զնս. ապրեցուացէ ՚ի մեղաւորաց' և կեցուացէ զնս, զի յուսացան ՚ի նա:

Սաղմոս Դաս-Լի. աս-ի յիշատակ շաբաթուս:

Լ. Լ.

Մի' սրամտուի քով յանդիմաներ զիս. և մի' բարկուի քով խրատեր զիս:

Օ ՚ի նեոք քո հարան յիս. և յիս հաստատեցաւ ձեռն քո:

Ոչ գոյ բժշկութի մարմնոյ խնոյ յերեսաց բարկութի քոյ:

Ալէկ խաղաղութի ոսկերաց խնոց . յերեւսաց մեղաց խնոց :

Լ'նօրէնութիւնք իմ բարձրացան քան զգլուխ իմ . ուն բեռն ծանր՝ ծանրացան 'ի վր իմ :

Մեխեցան և փտեցան վէրք իմ , յերեսաց անզգամութ խնոց :

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ . զօրհանապաղ տրտում գնայի , զի անձն իմ լի եղև չարչարանօք . և ոչ գոյ բժշկութի մարմնոյ իմոյ :

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչև յոյժ . մունչէի առ հեծութ արտի իմոյ :

Տր առաջի քո է ամ ցանկութի իմ . և հեծութ իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցաւ :

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս , և եթող զիս զօրութիւն իմ . լոյս աչաց իմոց , և այս ոչ եղև ընդիս :

Բարեկամք իմ և մերձաւորք իմ առաջի իմ մերձեցան և կացին . և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն :

Բռնադատէին զիս և խնդրէին զանձն իմ . ոյք խորհէին չար 'ի վերայ իմ , խորհեցան զանօրէնութիւն , և զնեն

գութիւն զօրհանապաղ խորհեցանս
Լ. յԵս ույ խուլ՝ զԵ ո՛չ լսէ . որպէս
համր՝ որ ո՛չ բանոյ զբերան իւր
Լ. զէ Ես ույ մարդ , որ ո՛չ լսէ . և ո՛չ
գոն խօսք ՚ի բերան նրա

Լ. յա ՚ի քեզ տէր յուսացոյ , և գու
լուիցես ինձ տր ան իմ :

Լ. սացի՝ Թէ մի՛ ուրախ եղիցին յիս
Թշնամիք իմ . ՚ի սասանիլ ոտից իմոց՝ ՚ի
վր իմ մեծամեծս խօսեցանս :

Լ. յա ՚ի տանջանս պատրաստ եմ . և ցաւք
իմ առաջի իմ են յամ ժամ :

Օ՛ անօրէնութիւնս իմ պատմեցից , և
հոգացոյց վն մեղաց իմոց :

Իսկ արդ՝ Թշնամիք իմ կենդանի են , և
զօրացեալք են քան զիս . և բազումք
էին , ոչք ատէին զիս ՚ի տարապար
տուց :

Ոչք հատուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարւոյ . չարախօսէին զիննէն , զԵ
Ես երթայի զհեռ արդարութե :

Մի՛ Թողուր զիս տր ան իմ . և մի՛
ի բացեայ առնիր յիննէն , հոյեաց յօղ
նել ինձ՝ տր փրկուե իմոյ :

Դի Կապարած . յիդիւնսւմայ օրհնութի .

Սաղմոս Դաւիթ : ԼԸ .

Լ'սացի՛ թէ պահեցից զճանապարհս
իմ . զի մի՛ մեղայց լեզուաւ իմով .

Լ'դի պահապան բերանոյ իմոյ՝ Դի հա
կառակիլ մեղաւորին առաջի իմ .

Լ'ուռ եղէ և խոնարհեցայ . լռեցի Դի
բարութի , և ցաւք իմ նորոգեցան յիս .

Թե՛ս աւ սիրտ իմ Դի փորի իմում . և

Դի խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր :

Լ'ցօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի . ջոյց

իմձ տր զկատարած իմ , և զթիւ ա

ւուրց իմոյ՝ քանի՛օն է , զի գիտացից

թէ որչափ ինչ պակասեալ է յինէն :

Լ'հա չափով եդեր զաւուրս իմ . և

կար զօրութի իմոյ՝ ուն ոչինչ է առաջի

իմ . ապա ինչն ամենևն ընդունայն է տմ

մարդ մսեղի :

Լ'պարէն ուն Դի սրտակերի շրջի մարդ ,

աակայն Դի զուր խռովի . գանձէ՛ և ոչ

գիտէ ում ժողովէ : Իսկ արդ ով է համ

բերութի իմ , թէ ոչ գու տր . կամ կար

զօրութի իմոյ՝ թէ ոչ Դի քէն :

Եւմ անօրէնութի իմմէ փրկեցեր զիս .

և նախատինս անդդամաց արարեր զիս :

Լուռ եղէ, և ոչ բացի զբերանս իմ, զի
դու արարեր:

Ի բայց արա յինչն զտանձանս իմ. զի
ի զօրութի ձեռինքո. ես սրակասեցայ:

Կշտամբուք վասն մեղաց խրատեցեր
զմարդ. մաշեցեր որոյ սարդի ոստայն
զանձն նր. սակայն չ. ունայն է ամ մարդ

Լուր տէր աղօթից իմոց. իւնկն դիք
խնդրու՛ածաց իմոց, որտասու՛աց
իմոց մի՛ լուեր:

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նժդե՛հ
և անցաւոր՝ ույ ամ հարք իմ:

Թոյլ արա ինձ զի հանդեպոյց. մինչև
երթեալ իցեմ, և ոյլ ոչ և օ գտանիցիմ:

Ի հասարած. Սաղմոս Դաւթի: Լ Ս
Համբերելով համբերի մն, և նայեցւ
առիս. և լու՛աւ աղօթից իմոց:

Եհան զիս ՚ի դբոյ տառապանաց, ՚ի
կաւոյ և ՚ի տղմոյ:

Հաստատեաց ՚ի վր վիմի զտոս իմ. և
ուղղեաց զգնացս իմ:

Լարկ ՚ի բերանս իմ օրհնութի նոր.
զօրհնութի մն այ մերոյ:

Տեսցեն բազումք՝ և երկիցեն, և յու
87
տաս

սասցին 'ի տօր . երանեալ է այր՝ որոյ
անունն տն յոյս է նր:

Ա՛ջ հայեցաւ նա 'ի նանրութի . և ո՛չ
'ի մոլութի սուտ:

Բազում արարեր դու՛ տօր անձ իմ զըս
քանչեւ իս քո . և խորհրդոց քոց՝ ո՛չ
ոք է որ նմանիցի քեզ:

Պատմեցի և խօսեցայ՝ և բազումք եղեն
քան զթի՛ւս . ընդ զոհս և ընդ պատա
րագս ո՛չ հաճեցար . լսելիս հաստատե
ցեր ինձ . զողջակէզս և զվ՛ս մեղացն
ո՛չ խնդրեցեր:

Յայնժամ սասցի՛ թէ ահաւասիկ գամ
ես . 'ի գլուխս գրոց գրեալ է վ՛ս իմ:

Լ՛ռնել զկամս քո անձ իմ կամեցայ, և
զօրէնս քո 'ի մէջ որովայնի իմց:

Լ՛ետարանեցից զարդարութիս քո յե
կեղեցիս մեծս . ահա զշրթունս իմ ո՛չ
արգելեց 'ի քէն:

Տ՛ր դու գիտացեր, զև զարդարութիս
քո ո՛չ ծածկեցի 'ի սրտի իմում . զճըշ
մարտութիս քո՝ և զիերկութիս քո:

Լ՛ցացի՛ և ո՛չ թաղուցի զողորմութիս
քո . և զճշմարտութիս քո՝ 'ի ժողովրդէնէ
մեծէ:

Լ. յլ դու տէր մի՛ Տեռի առներ զգը
Թու թիս քո յինէն . զի ողորմութիւն
քո , և ճշմարտութի քո յամ ժամ
ընկալցի զիս :

Ե ուրջեղեն զինև չարք՝ որոց ո՛չ գոյր
թիւ . հասին ինձ անօրէնութիք իմ ,
և ես ո՛չ կարացի տեսանել :

Բազում եղեն քան զհեր գլխոյ իմոյ .
և սիրտ իմ եթող զիս :

Կամեաց տր՝ փրկել զիս . և տր յօդնել
ինձ նայեաց :

Լճաջեսցեն և յամօթ լիցին , ոյք խընդ
րէին զանձն իմ բառնալ զսա . դարձ
ցին յետս և ամաջեսցեն՝ ոյք խորհէին
ինձ չարս :

Կրեսցեն զամօթ առ ժամայն վազվա
ղակի , ոյք ասէին ինձ վա՛շվա՛շ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ
ամբեան , ոյք խնդրեն զքեզ տր :

Լսասցեն յամ ժամ , մեծ է անձ , և ոյք
սիրեն զփրկութիս քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ , անձ խորհեան
զիս . օգնական և պաշտպան իմ ես . և
դու անձ իմ մի՛ յամենար :

րանի որ խորհի զաղքատն և
զանանկն . յառուր ջարի փրկ
իէ զնա տրա :

Տ՞ փրկի զնա և կեցուցանի . երանե
լի առնէ զնա Ի վ՛ր երկրի . և ոչ մատնէ
զնա Ի ձեռս Թշնամեաց իւրոց :

Տ՞ օգնական է նմա Ի մահի՞ծս ցառոց
իւրոց . զամանկողինս նորա դարձու
ցանէ Ի հիւանդութի նրա :

Լա տաացի տր ողորմեան ինձ . բժշկեա
լանձն իմ , ես մեղայ քեզ :

Թշնամիք իմ տաացին ինձ ջար . երբ
իցէ՞ զի մեռցի , և կորիցէ անուն նրա :

Մտանէր տեսանել զնամբուի , խօսէր
Ի սրտի իւրում . և ժողովէր զանօրէ
նութի յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զի
նէն շնջիին ամ Թշնամիք իմ :

Խորհեցան ջար Ի վ՛ր իմ . բան անօրէ
նութե եզին Ի վ՛ր իմ :

Մի Թե որ ննջիցէ , և այլ ոչ ևս յառել
ցի յառնել . քանզի և այրն խաղաղութ
իմց , յոր և եսն յուսացոյր :

Ար ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց առ
նել ինձ խաբէութիւն:

Եւ յուտիւր ողորմեաց ինձ, և կանգնեաց
զիս. և ես հասուցից նց:

Յայսմ ծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդիս.
զի մի՛ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ:

Եւ յիս յամբօժուէ իմում ընկալար. և
հաստատեցեր զիս առաջիք յաւտնս:

Օրհնեալ տր տ՛ժ իսէլի յաւիտեանս
յաւիտենից, եղիցի եղիցի:

Ի հասարած, ի մասսուէ սրբուցն հոգեաց.
Ստղնոս Գաւթի: ԽԼ

Այն փափագի եղջերու յաղբերս ջուրց,
այննայն փափագի անձն իմ առքեզ տ՛ժ:

Օտարաւի է անձն իմ առքեզ տ՛ժ, հը
զոր և կենդանի. երբ եկից երևեցայց
երեսացդ տյ:

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի
տունէ և ՚ի դիշերի. և այն զի ասէին
ցիս զօրհանապաղ՝ թէ ուր է տ՛ժ քո:

Օ այս ոնց յիշէի, տառապէք յիս անձն
իմ. քաջալերէի, զի մտից ընդ յարկաւ
սքանչեղեաց տանն տյ:

Ի ձայն ցնծութե խոստովանութե . և

Ի ձայն բարեկեանդանութե :

Լորդ՝ ընդէր արտում ես անձն իմ,
կամ ընդէր խոսկես զիս . յաւան առ
անձ , խոստովանեան նմա՝ փրկիչ երե-
սաց իմոց անձ է :

Լնձն իմ յոյժ խոսկեցաւ . վն այսո
բնի յիշեցի գբեզ յերկրէն յորդանա-
նու , Ի հերմոնէ լեռնէ փարուէ :

Խորք խորոց կարգացին առ քեզ , Ի
ձայն սահանաց քոց :

Լննայն զբռանք քո , և ալիք քո ան-
ցին Ի վր իմ :

Ի տունէ պատու իրեաց ան զաղորմուի
իւր , Ի գիշերի զորհուի նոր , և ա-
զօթք իմ առ անձ վն կենաց իմոց :

Լսացի այ՝ ընդունող իմ ես . ընդէր
մերժեցեր զիս . ընդէր արտում զնամ
ես Ի նեղել թշնամուոյ իմոյ :

Ի փշրիլ ոսկերաց իմոց նախատեցին
զիս թշնամիք իմ . յասել ցիս զօրհա-
նապազ , թէ մըր է ան քո :

Լորդ՝ ընդէր արտում ես անձն իմ,
կամ ընդէր խոսկես զիս . յաւան առ

ած , խոստովանեալ նմա՝ փրկիչ երե-
սաց իմոց անձ է :

Սաղմոս Դաս-Բի : ԽԵԻ

Ղանտ արա ինձ անձ . և իրաւ արա ինձ
'ի դատաստանի իմում :

Յազդէ որ ոչ է սբ , 'ի մարդոց մեղա-
ւորէ ներնդաւորէ փրկեալ զիս :

Ղու անձ հզօրիչ իմ ես . ընդէր մտաւ
ցար զիս , ընդէր տրտում գնամ ես 'ի
նեղել թշնամւոյ իմոց :

Մաքեալ սր զոյս քո և զճշմարտութի
քո . զի առաջնորդեացեն ինձ , և հան-
ցեն զիս 'ի լեառն սբ և 'ի յարկա քո :

Մտից առաջի սեղանոյ այ առ անձ . որ
ուրախ առնէ զմանկութի իմ :

Խոստովանեալ եղէց քեզ օրհնութեամբ
անձ անձ իմ :

Մ. ըրդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ ,
կամ ընդէր խռովեալ զիս . յուսմ առ
անձ , խոստովանեալ նմա՝ փրկիչ երե-
սաց իմոց անձ է :

Դ ի հասարակ, իմաստութիւնսն որդւոցն հարկաց:

Սացմոս Իսաակի ԽՎԻ

Սահանջօք մերովք լուսք.
զոր հարքն մեր պաամեցին
մեզ:

Օ գործն՝ զոր գործեցեր յաւուրս նց,
յաւուրսն առաջինս:

Չեռն քո խելաց զհեթանոսս • և զնս
անկեցեր • չարչարեցեր զժողովուրդս
քո, և հաներ զնս:

Օ ի ոչ թէ սրով իւրենց ժառանգեցին
զերկիր • և ոչ բազուկ նց փրկեաց զնս:

Լ՝ Ու աջ քո՝ և բազուկ քո՝ և լոյս ե
րեսաց քոց • զի հանեցար դու ընդ նս:

Դու ինքն ես՝ Թադաւոր իմ և ան իմ,
որ հրամայեցեր զփրկութիւնս յակօբոյ:

Ի և զթշնամիս մեր հարցուք • և ան
ուամբ քով արհամարհեացուք զյարու
ցեալսն ՚ի վր մեր:

Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ, և
ոչ սուր իմ կեցուցանէ զես:

Լ՝ Ու դու փրկեցեր զմեզ ՚ի թշնամեաց
մերոց • և զատելիս մեր յամօթ արարեր:

դպրի, գեղեցիկ տեսեամբ քան զամ
որդւոց մարդկան:

Սիռեցան շնորհք 'ի շրթանց քոց. վն
այսորիկ օրհնեաց զքեզ ամ յաւիտն:

Լ'ճ զսուր ընդ մէջ քո հզօր, վայել
չութեք և գեղոյ քոյ:

Երեսն ուղղեան և թագաւորեան վն
ճշմարտուն հեզուն և արդարուն, և ա
ռաջնորդեսցէ քեզ սքանչելան աջ քո:

Ետք քո սրեալ են հզօր, և ժողո
վուրդք 'ի ներքոյ քո անկցին, 'ի սիրտս

թշնամեաց թագաւորի:

Լ'թոռ քո ամ յաւիտեանս յաւիտե
նից, գաւազան ուղղուն՝ դաւազան
արքայութե քո:

Սիրեցեր զարդարութի, և առեցեր
զանօրէնութի:

Սասն այսորիկ էօժ զքեզ ամ ամ քո
իւղով ուրախութե, առաւել քան
զընկերս քո:

Օ հուռս և ստաշին և կասիայ 'ի զգես
աէ քումմէ, 'ի տաճարաց փղօսկրէից,

ուստի ուրախ արարին զքեզ դատեքք
Թագաւորաց 'ի պատիւ:

Մացցէ դշխոյ ընդաջմէ քու մմէ՝ ՚ի
հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և
պաճաւճեալ:

Ի ուր դուստր և տնս՝ խոնարհեցն
զունկն քո. մոռնա՛ զժողովուրդ քո, և
զտուն հօր քո. զի ցանկացաւ Թագա-
լոր գեղոյ քո:

Սա ինքն է ար. քո՝ երկիրպաղցես սմա.
և դուստր ծուրոյ երկիրպաղցէ սմա.
և պատարադօք զերեսս սորա պաշտես
ցեն մեծամեծք ՚ի ժողովրդոց:

Ը մենայն փառք դասեր Թագաւորի
՚ի ներքոյ. ՚ի վերջաւորս ոսկեհուռս
զարդարեալ և պաճաւճեալ:

Տարցին Թագաւորի կուսանք զհետ
նր. և զընկերս նր տարցին նմա:

Ը ցին ցնծուք և ուրախուք. և տար-
ցին ՚ի տաճար Թագաւորի. և փոխա-
նակ հարց քոց եղիցին որդիք քո:

Մացուցես զնս իշխանս ը ամ երկիր. և
իշեսցի անուն քո ը ամ ազգս ազգաց:

Ս ու այսորիկ ժողովուրդք խօստովան ե-
ղիցին առ քեզ յաւիտեան, և յաւմնս
յաւիտենից:

Ի խառնութ . որդւոցն իորխայ Ի վր Գաղանէց :
Սաղմսս Գաւիի : ԽԵ

Ը մեր ապաւեն և զօրութիւն .
օղնական Ի վր նեղութեց , որք Գաղնե
զվեզ յոյժ :

Ս սոյտորիկ ոչ երկիցուք մեք Ի խառ
վել երկրի . Ի փոփոխիլ լերանց Ի սիրտս
ծովու :

Պ ոչեցին և խռովեցան ջուրք նց . խը
ռովեցան լերինք Ի զօրութ նր :

Պ նաքք գեաոց ուրախ առնեն զքա
ղաքն այ . և սք արար զյարկս իւր
բարձրեալն :

Ը Ի մէջ նց , և նորա մի' սասանեցին .
օղնեացէ նց ամ' Ի վաղորդենէ մինչև
Ի վաղորդեան :

Խռովեցան Տեթանուք , և խոնարհեցան
Թագաւորութք . ետ զձայն իւր բարձ
րեալն և խռովեցաւ երկիր :

Տէր զօրութեց ընդ մեզ . ընդունելի է
մեր ամ յակոբսց :

Եկայք և տեսէք զգործս այ , որ արար
զնշանս և զարուեստս Ի վր երկրի :

Եհար զպատերազմ Ի ծագաց մինչև Ի
Ծագա

Ժաղս երկրի, զաղեղունս փշրէց, զզէնս
խորտակէց, և զասպարս այրեաց հրով:
Անխեցէք և ծաներուք, զի ես եմ
անձ. բարձր եղէց՝ ի հեթանոսս, և բարձ
բացոյց ՚ի վր երկրի:

Տը զորուէց ընդ մեզ. ընդունելի է
մեր ան յակոբայ:

ՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓՓ

՚ի հարարած. վն սրբոցն հորիաց: Սաղմոս
Իսա-Բէ: Խ.Օ.

անիս հարէք ան հեթա
նոսք, աղաղակեցէք առ
անձ ՚ի ձայն ցնծութե:

Տը բարձրեալ և ահար

հու, թագաւոր մեծ ՚ի վր ան երկրի:

Հնազանդ արար զժողովուրդս մեզ.

և զհեթանոսս ՚ի ներքոյ ոսից մերոց:

Ի նարեաց զմեզ իւր ՚ի ժառանգութի.

զգեղեցիութի յակոբայ՝ զոր և սիրեաց:

Համբարձաւ ան օրհնութի. և ան

մեր ձայնիւ փողոյ:

Սաղմոս ասացէք այ մերում, սաղմոս

ասացէք թագաւորին մերում. սաղմոս

ասացէք:

Թագաւոր մեծ 'ի վր' ամ երկրի ամ է .
սաղմոս սասցէք նմա իմաստութ :

Թագաւորեաց ամ 'ի վր' հեթանոսաց .
ամ նստաւ յաթոռ սրբուէ իւրոյ :

Ոչխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ ամ
աբրահամու , զի այ զօրութիք յերկրէ
յոյժ համբարձան :

Սաղմոս օրհնաւէ սրբոցն խրեացս ԽԼ

Ս'եծ է տէր , և օրհնեալ է յոյժ 'ի
քաղաք այ մերոյ , 'ի լեառն սբ նր :

Հաստարմատ ցնծացէ ցնծութիւն ամ
երկիր . լերինք սիօնի , կողմանք հիւսի
սոյ 'ի քաղաք Թագաւորին մեծի :

Լ'ճ 'ի տաճարի իւրում յոյսնի . 'ի
ժամանակի ոպ օգնական լինէք նց :

Լ'հաւասիկ Թագաւորութիւն երկրի ժո
ղովեցան , և տնկցին 'ի միասին :

Ոնքեանք տեսին այսպս' և զարմացան .
խռովեցան սասանեցան , և գողումն
կալաւ զնս :

Լ'նդ երկուք ոպ 'ի ծննդէն . և հողմն
սաստիկ փշրեացէ զնաւս 'ի Թարսիս :

Ոպ լուօք , սոյնպէս և տեսաք . 'ի քա
ղաք տն զօրութեց' 'ի քաղաք այ մերոյ :

Ընկալաք անձ զողորմութի քո 'ի մէջ ժողովրդեան քոյ:

Բոտ անունն քում անձ, սոյնալէս և օրհնութի քո ընդ անձ տիեզերս. և արդարութի լի է աջ քո:

Աւրախ եղիցի լեռն սիօն. և ցնծասցեն դստերք յուղայ, վն իրաւանց քոց ար:

Երջեցարուք զսիօնիւ, պաշարեցէք զնա. և պատեցէք զաշտարակս նր:

'Ի իք զսիրտս ձեր 'ի վր զօրութեց նր. բաժանեցէք զամուրս նր, զի պատմել կարասջէք յազգ յայլ:

Պա է անձ, անձ մեր յաւիտեանս յաւիտենից. և սա հովունեացէ զմեզ մինչև յաւիտեանս:

'Ի չափաբաժ որդոցն չարեացս ԽԹ

Ուարուք զայս անձ ազգ, ունկնդիր լերուք անքն, ոյք բնակեալ էք յճի:

Օնունդք երկրի և որդիք մարդկան, 'ի միասին մեծամեծք և տնանիք:

Բերան իմ խօսեսցի զիմաստութի, և խորհուրդ սրտի իմոյ զհանձար:

Իրնաբնեցուցից յառակումն զուսկն
իմ. բացից առակաւ զբերանս իմ. և խօ
սեցայց զառակս 'ի սկզբանէ:

Ինդէր բնաւ երկնցիմ ես յաւուր ջա
րի. զի անօրէնութիք գնացից իմոց
չուրջ եղեն զինև:

Յուսացեալք 'ի զօրութի իւրեանց, 'ի
բազմութի մեծութի իւրեանց պօրժեացին:
Զղբայր ոչ փրկէ' և ոչ փրկէ մարդ, և
ոչ տայ այ զփրկանս իւր. և ոչ զգինս
փրկանաց անձինս իւրոյ:

Աստակէտ յաւիտեն, և կեցցես մինչ
խապաւ. և ոչ տեսցես զապականութի:

Յորժամ տեսցես' թէ իմաստունք մե
ռանիցին, 'ի միասին անդգամք և անմիտք
կորիցեն. և թողցեն օտարաց զմեծութի
իւրեանց:

Դեբեղմանք նոյ' տունք նոյ եղիցին յա
ւիտենս, և յարկք նոցա ազգէ միմեջև
յազգ. և կարդացին անունանք նոյ 'ի
Հոգս իւրեանց:

Մարդ 'ի պատուի էր' և ոչ իմացաւ,
Հաւատարեցաւ անասնոց անբանից' և
նմանեցաւ նոյ:

Լ յս ճանապարհ է դայթակղութե նց
նոցին. յետ այսորիկ բերանօք իւրեանց
հաճեացին:

Արպէս խաշն 'ի դժոխս մատնեացին,
և մօհ հովուեացէ զնս. և տիրեացեն
նց ուղիօք ընդ առաւօտս:

(Օգնութիւնք նց մօշեացին 'ի դժոխս.
և 'ի փառաց իւրեանց անկցին:

Բայց սակայն՝ անժ փրկեացէ զանձն իմ
'ի ձեռաց դժոխոց, յորժամ ընդունին
ղիս:

Այ՛ երկնչիւր՝ յորժամ մեծանայ մարդ,
և յորժամ բազում ըննին փառք տան նր:

Օ ի ոչ թէ 'ի մեռանիլն իւրում առցէ
ընդ իւր զամ. և ոչ թէ իջցեն փառք
տան նր ընդ նմա:

Լ յս անձն նր 'ի կեանս իւրում օրհ-
նեացի. և խոստովան եղիցի քեզ՝ յոր-
ժամ բարի արասցես դու նմա:

Մոցէ նա մինչև յազդ հարց իւրոց.
մինչև յաւիտեան զլոյս մի՛ տեացէ:

Մարդ 'ի պատուի էր՝ և ոչ իմացաւ,
հաւասարեցաւ անասնոց անբանից՝ և
նմանեցաւ նց:

Սաստուճոց նր խօսեցաւ ,
 և կոչէց զերկիր՝ յարևելից
 մինչև 'ի մուտս արևու :
 'Ի սիօնէ մեծ վայելչութի փրկութե
 գեղոյ նր :

Եւ մեր յայտնապէս եկեսցէ . և նձ
 մեր մի՛ դադարեսցէ :

Տուր առաջի նորա բորբոքեսցի , և
 շուրջ զնովաւ մըրիկ յոյժ :

Կոչեսցէ զերկիրնս 'ի վերուստ՝ և զեր
 կիր , 'ի դատել զժողովուրդ իւր , ժո
 ղովել առ ինքն զսբս իւր , և ոյք դնեն
 զպատարագս ուխտից 'ի վր սեղանոյ նր :

Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն
 նր , զի նձ դատաւոր է :

Ի ուր ժողովուրդ իմ , և խօսեցայց ընդ
 քեզ . և խորոյել՝ քեզ վկայեցից . զի
 նձ նձ քո ես եմ :

Ո՛չ թէ վն պատարագաց քոց կշտամ
 բեմ զքեզ . զի ողջակեզք քո առաջի
 իմ են յամ ժամ :

Ո՛չ ընդունիմ 'ի տանէ քումմէ զո՛ւա
 բակս .

րակս . և ոչ ՚ի հօտեց քոց նոխազս
Իմ է ամենայն գազան անասունի , երե
կերանց և ամ անասունս :

Գիտեմ ես զամ Թռչունս երկնից .
գեղեցկութի վայրի ընդիս է :

Թե քաղցեացց , քեզ ինչ ոչ ասացից .
զի իմ է աշխարհ լինի իւրով :

Ոչ ուտեմ ես զիս զուարակաց քոց .
և ոչ զարիւն նոխազաց քոց ընպեմ :

Ստո՛ւ այ պատարագ օրհնութեան .
կատարեա՛ բարձրելոյն զուխաս քո :

Վարդասցես առիս յաւուր նեղութե
քո . ես փրկեցից զքեզ և դու մատա
ւոր արասցես զիս :

Սակոյն մեղաւորին ասէ ամ . իսկ դու
ընդէր բնաւ պատմես զարդարութի
իմ , կամ առնուա զուխաս իմ ՚ի բե
րան քո :

Օ ՚ի դու ատեցեր զխրատ իմ . մերժե
ցեր , և յետս ընկեցեր զամ բանս բե
րանոյ իմոյ :

Թե տեսանէիր զգողս՝ ընթանայիր ի
նս . և ընդ շունս դնէիր զբաժին քո :
Բերան քո յաճախէր զբարութիւն ,

և լեզու քո նիւթէր զնենգութիւն
'Ստեալ' զեղբօրէ քումմէ չարախօ
սէիր . և 'ի վր որդւոյ մօր քո դնէիր
զգայթակղութիւն :

Օ այս ամ արարեր , և լուեցի քեզ .
կարծեցեր անօրէնդ 'ի մօր քում , թէ
և ես քեզ նմանիցեմ :

Երդ յանդ իմանեցից և կացուցից զայս
ամ առաջի քո . իմացարնօք ամենեքեան
որոց մառացեալ իցէ զսօմ :

Գուցէ երբէք յափշտակիցիք , և ոչ
ոք իցէ որ փրկիցէ :

Պատարագ օրհնութե փառաւոր ա
րասցէ զիս . և անդ է ճանապարհ , ուր
ցուցից նմա զփրկութիւնս :

'Ի Հասարած Սաղմա դասի . 'ի ժամանակի իբրե
էն առ նա նախան մարգարէ' յարձմ մտեալ էր
նա առ բերսաբէէ : ( )

Ոչորմեան ինձ ամ ըստ մեծի ողորմութե
քում . ըստ բազում գթութե քում
քաւեան զանօրէնութիս իմ :

Եւաւել լուան զիս յանօրէնութե իմմէ .
և 'ի մեղաց իմոց ոչ արա զիս :

Օ անօրէնութիւն իմ ես ինձէն դիտեմ:
Եւ մեղք իմ առաջի իմ եւն յամ Ժամ:
Բեզ միայն մեղայ տր, և չար առաջի
քո արարի:

Արդէս արդար եղեցիս 'ի բանս քո, և
յաղթօղ 'ի դատել գաս:

Անօրէնութեամբ յղացաւ, և 'ի մեղս
ճնաւ զիս մայր իմ:

Դու տր զճշմարտութիւն սիրեցեր,
զանյայտս և զճամկեալս իմաստութե
քով յայտնեցեր ինձ:

Յօղեմ յիս մշտիաւ, և սուրբ եղէց
լուսն, և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Եւ սելի' արս ինձ զցնծութիւն և զու
րախութիւն, և ցնծացեն ոսկերք իմ
տառապեալք:

Դարձն զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, և
զամ անօրէնութիւն իմ քաւեմ յինէն:

Աիրս սբ հաստատեմ յիս ամ, և հողի
ուղիղ նորոգեմ 'ի փորի իմում:

Այ' ընկենուր զիս տր յերեսաց քոց,
և զհողի քո սբ մի' հաներ յինէն:

Տուր ինձ ցնծութի փրկուե քոյ, և
հողով պետուե քոյ հաստատեմ զիս:

Ասուցից անօրինաց զճանապարհս քո
և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին:
Փրկեա՛ զիս յարեւել անձ անձ փրկուե
խնոյ . ցնծասցէ լեզու իմ յարդարու
թեան քում:

Տը եթէ զըթուես իմ բանաս , բե
րան իմ երգեացէ զօրհնութիս քո:
Թէ կամեցեալ էիր , պատարագս մա
տուցանէաք . բայց դու ընդողջակէզս
իսկ ոչ հաճեցար:

Պատարագ այ հողի խոնարհ . զսիրտ սբ
և զհողի խոնարհ՝ անձ ոչ արհամարհէ:
Բարի՛ արա ան կամօք քովք սիօնի . և
շինեացին պարիսպքն երուսաղէմի:

Յայնժամ հաճեցիս ընդ պատարագս
արդարութե , յորժամ ուխտից պատա
րագս հանցեն՝ ի սեղան քո զունարակս:

Ի կատրցած իմաստուե , Սաղմոս Գուգնի . Գ ժա
մանաչի զի եին Գուգնի երգվնայ եւ պատմաց սասա
ղացիսէ աստատիչ Գուգնի է՝ ի տանն տիբեղէսաց:

Օ՛ր պարծի՛ ի չարութե հզօր՝ զանօրի
նութի . զօրհանապագ զանիրաւութի
խորհեցաւ ի լեզուի իւրում:

Արպէս զածելի սուր՝ սրեաց զնեն
գութի. սրեաց զարութի քան զբա
րութիւն, զանօրէնութի քան զխօսս
արդարութեւ:

Արեաց նա զամխօսս կործանման, և
զլեզուս նենգաւորս:

Ասան այսորիկ ամ կործանեացէ՛ զնա
խապառ. խլեացէ և հանցէ զնա յար
կաց իւրոց, և զարմատս նորա յերկ
րէն կենդանեաց:

Տեսցեն արդարք և երկիցեն. զնովա
ծիծաղեացին, և ասացեն:

Ե. յս այր է, որ ոչ արար զամ իւր օգ
նական. այլ յուսացաւ սա ՚ի բազում
մեծութիւն իւր, և զօրացաւ ՚ի նան
րութեան իւրում:

Եւ ես որպէս ձիթենի պտղալից ՚ի
տանն անց. յուսացայ յաղորմութի անց յաւի
տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից:
Խոստովան եղէց քեզ տր յաւիտեան,
զի արարեր. և համբերից անունն
քում, զի քաղցր ես առաջի սբց
քոց:

Ի հասարակ . զն խղարկելու . Իմաստ
տուրիսն Գաւելի : Ը՛

ապց անզգամն Ի որտի իւրում
Թէ ոչ գոյ ան . ապականեցան
և աղծեցան յանօրէնութի իւ
րեանց . և ոչ որ է որ առնէ զքաղցրութի :

Ը՛ յերկնից նայեցաւ յամ որդիս
մարդկան , ան սանել Թէ իցէ որ իմաս
տուն որ իմարիցէ զան :

Ը՛ մենեքեան խոտորեցան Ի միասին ,
և անսխտանացան :

Ո՛չ որ է որ առնէ զբարի , և չէ՛ որ
մինչև Ի մի :

Ո՛րպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան , ոյք
գործ են զանօրէնութի :

Ո՛յք ուտելն զժողովուրդ իմ ան կերտ
կուր հացի . և առ ան ոչ կարդացին :

Ը՛ նդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ
երկիւղ . զի ան ցրուեացէ զսակեբս
մարդահաճոյից :

Ը՛ մաջեացեն և յամօթ լիցին , զի ան
անարդեաց զնս :

Ո՛տացէ Ի սի՛նէ զերկուր իարայելի .
Ի դարձուցանել ան զգերութի թո

դովրդեան իւրոյ, ցնծասցէ յահոբ, և
ուրախ եղիցի իսրայէլ:

Ի հորձ. Սաղմոս Դաւթի. Եւրծամ զիժացիւն
սասցին ցաւսաւ, ինչ ահաւաստիչ իւրացեալ
նստի սաւիչ Դաւթի: Օ՛հ

Ը Ճ յանուն քում կեցն՝ զիս, և ՚ի
զօրուէ քում իրաւ արա ինձ:

Ը Ճ Ընդ աղօթից իմոց. ունկնդիր բա
նից բերանոյ իմոյ:

Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ. և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարե
ցան զքեզ ան առաջի իւրեանց:

Ը Տն անձ օգնական իմ. և տր ընդ
նստ հոգւոյ իմոյ:

Ի դարձուցանել զլարն ՚ի Թշնամիսն
իմ, ճշմարտութի քով սատակեալ զնս:

Ը Ես կամօք իճովք պատարագս մատու
ցից քեզ. և իստատուան եղէց անունան
քում տր, զի բարի է:

Օ ան երգուէ իմնէ փրկեցեր զիս. և ՚ի
Թշնամիս իմ ետես ակն իմ:

Ի հասարած, Սաղմոս Դաւթի: Օ՛հ

Ունկնդիր անձ աղօթից իմոց. և մի՛
անտես առներ զխնդրունձս իմ:

Օ Ես առ իս և ընդ ինձ. զի արամեցոյ

Ի ծառայէ քու մէջ . զի նեղեալ եմ
ես , վաղվաղակի լուր ինձ :

Հայեան յանձն իմ , և վրկեան զիս . և վն
Թշնամեաց իմոց ապրեցո՞ զիս :

Օ ի դու գիտես զնախատինս իմ , զա
մօթ իմ , և զպատկառանս իմ :

Լուաջի քո են ամ նեղիցք անձին ի
մոյ . նախատանաց համբեր սիրտ իմ , և
Թշու՛ առութեան :

Լին ունէի՝ Թէ որ տրամեսցի ընդ իս ,
և ոչ որ էր . և մխիթարիչ ինձ որ ոչ
գտաւ :

Լատուն ՚ի կերակուր ինձ լեղի . և ՚ի ծա
րաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :

Լղիցին սեղանք նոցա առաջի նց յորո
գայթ , ՚ի հատուցումն և ՚ի գայթակ
ղութիւն :

Լաւարեսցին աչք նց , զի մի տեսցեն .
և զթիկունս նց հանապաղ կորացո՞ :

Լրկցես ՚ի վերայ նց զբարկուէ քո .
և սրտամտութիւն բարկուէ քո հանցէ
՚ի վերայ նց :

Լղիցին բնակուիք նց աւերակ . և ՚ի
յարկս նց մի՛ որ իցէ՝ որ բնակիցէ :

Օ ի զոր դու հարեր, հալածեցին. և
ի վերս ցաւոց իմոց յաւելին:

Ի իր զմեզս ի վր մեղաց նց, զի մի
մոցեն յարդարութի քո:

Ս նջեացին նաքա ի դարուէ քում մէ
կենաց, և լ արդարս քո մի գրեացին:

Նաքա և ցաւած եմեա, փրկուի քո
ւծ ընկալցի զես:

Օրհնեցից զանուն ւայ իմոյ օրհնուի,
և բարձր արարից զնա գովուի:

Հաճոյ եղիցի ւայ քան զորթ մատաղ,
որ բերէ զեղջիւրս և զկճղակս:

Տեացեն աղքատք՝ և ուրախ եղիցին.
Ինդրեցէք զւծ, և կեցցեն անձիւք ձեր

Օ ի լուաւ ւոր տնանկաց, և զկապելու
իւր ոչ արհամարհեաց:

Օրհնեացեն զնա երկինք և երկիր,
Տով և ւամ որ զեաւոյ ի նա:

Մի փրկէ զսիօն, և շինեացին քաղաքք
հրէաստանի. շինեացեն՝ բնակեացին և
Ժառանգեացեն ի նա:

Օ աւակ ծառայից քոց հաստատեացի
անդ. և ոչք սիրեն զանուն քո, բնա
կեացին ի նա:

Ի հարստութ. Սաղսոս Դաւթի առ' Ե յեշատայ
Էրկեւոյ զնա արն : ԿԿԹ

Ը յօգնել ինձ նայեաց . և ար յըն-
կերել ինձ փութան :

Մաջեացեն և յամօթ լիցին , ոչք խընդ-
րէին զանձն իմ . դարձցին յետս և ա-
մաջեացեն , ոչք խորհէին ինձ չար :

Դարձցին առ ժամայն ամաջեցեալք ,
ոչք սսէին ինձ վա՛շ վա՛շ :

Յնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ա-
մենեքեան , ոչք խնդրեն զքեզ ար :

Մասացեն յամ ժամ' մեծ է անձ , ոչք
սիրեն զվերկութիս քո :

Դս աղքատ և անանկ եմ անձ' օգնեալ
ինձ . օգնական և փրկիչ իմ ես դու ար
իմ' մի' յամենար :

XX XX

Ի հարստ. Սաղսոս Դաւթի որդեացն յովնատ-
բոյ' յեռ առաջեւոյ գերոնէն : Զ

Քեզ ար յաւաստայ , մի' ամաջեցից
յաւխտեան . յարդարուէ քում
փրկեալ և ապրեցո՛ղ զիս :

Սոնարհեցո՛ղ առ իս զունկն քո , և կե-
ցո՛ղ զիս :

Եր իմ անձ ապաւեն՝ և տեղի ամուր
կեցուցանել զիս . զի հաստատուի իմ
և ապաւեն իմ դու ես :

ՄԺ իմ, իրկեա՛ զիս ՚ի ձեռաց մեղաւոյ
քի, ՚ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :

Վու ես համբերուի իմ ան, ան յոյս
իմ ՚ի մանկութե՛ իմմէ :

Վ քեզ հաստատեցոյ ես յարգանդէ .
յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւեն
իմ . և առ ՚ի քէն է օգնութի իմ յս
մենայն ժամ :

Արո՛ զի նշաւակ եղէ ես բազմաց . և
դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ :

Վ ցի բերան իմ դովուք, ոսկ օրհնե
ցից զիսուս քո . զօրհանապազ զմեծ
վայելչութիւնս քո :

Մի՛ ընկենուր զիս ան ՚ի ժամանակս
ծերուէ . ՚ի պակասիլ զօրուէ իմոյ մի՛
թողուր զիս :

Վ սացին թշնամիք իմ ինձ . և որք պա
շարեցին զանձն իմ, խորհեցան ՚ի միա
սին և ասացին :

ՄԺ եթող զնա, հալած եսցուք և հաս
ցուք նմա . զի ոչ ոք է որ իրկէ զնա :

Ի՞՞՞ իմ, մի՛ հեռի առնիր յինչն. և ան-
յօգնել ինձ նայեաց :

Լ՛ մաշեացեն և պակասեացին՝ ոչք չա-
րախօս կային զանձնէ իմմէ. զդեցցին
զամօթ և զպատկառանա, ոչք խնդրէ-
ին ինձ չար :

Լ, աս յամ Ժամ յուսացայց, և յաւելից
յօրհնութիւնս քո :

Բերան իմ պատմեացէ զարդարութիւ
քո, զօրհանապաղ զդուլութիւ քո :

Արպէս ոչ թէ խարդախութեանց ինչդի-
տէի դարութեան, այլ մտից ՚ի զօրու-
թիւնս ան. ան՝ յիշեցի զարդարութիւ
քո միայն :

Ի՞՞՞ իմ, ուսուցեր զիս ՚ի մանկութե
իմմէ. և ցարդ ևս պատմեցից զարդա-
րութիւ քո :

Մինչև յայլորիլ և ՚ի ծերանալ, ան
իմ մի՛ թողուր զիս :

Մինչև պատմեսցի բազուկ քո՝ ազդի
ամենայնի որ գալոցն է :

Օ զօրութիւ քո և զարդարութիւ քո
մինչև ՚ի բարձունս, զոր արարեր մե-
ծամեծս. ան՝ ո՞ն մանի՛ քեզ :

Արջափ ցուցեր ինձ նեղուի բազում
և շարժարանս, դարձեալ մխիթարեցեր
զիս . և ՚ի խորոց անդնդոց երկրի հա
ներ զիս :

Յաճախեցեր զզօրութիս քո , դարձար
և մխիթարեցեր զիս . և ՚ի խորոց երկրի
միւսանդամ հաներ զիս :

Լըդ՝ և ես խոստովանեցէց քեզ ՚ի
պատրաստութի սաղմասաց՝ Ճշմարիտդ
անձ . սաղմաս ասացից քեզ օրհնութի
սուրբդ խորացելի :

Յնձասցեն շրթունք իմ , յօրժամ սաղ
մաս ասիցեմ քեզ . և անձն իմ՝ զոր
փրկեցեր :

Եւս և լեզու իմ զօրհանապաղ խօսես
ցի զարդարութիս քո :

Ի ժամանակի ոմ յամօթ լիցին և ա
մացեսցեն , ոյք ինդրէին ինձ չար :

Ի Սաղմոս Սաղմոս Դասի : ԶԼ՝

Ը՛ղերաւունս քո արքայի՛ տուր , և
լարդարութիս քո որդւոյ թագաւորի :

Ի ասել զժողովուրդս քո արդարութի ,
և զաղքատս քո իրաւամբք :

Պէտքէն լերիկք զխաղաղութի ժողովրդ
դեան, և բլուրք զարդարութի :

Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովրդէն,
և կեցուսցէ զորդիս անանկաց, և խո
նարհեցուսցէ զամբարտաւանս :

Ի սացէ և մնասցէ ընդ արևու, յառաջ
քան զլուսին յազգէ մինչև յազգ :

Ձշէ ուր զանձրև 'ի վր գեղման, ուր
ցօլ զն ցօղէ յերկիր :

Ի սաղեսցի յաւուրս նր արդարութի,
բաղում խաղաղութի մինչև կատարես
ցի լուսին :

Սիրեսցէ նա 'ի ծովէ մինչև 'ի ծով. 'ի
գետոց մինչև 'ի ծագս աշխարհի :

Պաշի նր նախ հնդիկք անկցին. և
Թշնամիք նորա հող կերիցեն :

Թագաւորք Թարսի և կղզեաց՝ պա
տարագս մատուցեն նմա. Թագաւորք
որաբայ և սաբայ՝ պատարագս բեր
ցեն նմա :

Ի բրկիրպագցեն նմա ամ Թագաւորք
երկրի. և ամենայն ազգք ծառայեսցեն
նմա :

Օ 'ի փրկեաց զաղքաան 'ի ձեռաց հզո
րի

բի • զաղքատն և զտնանկն , որոյ մէջ է
իւր օգնական :

Ընխայեացէ նա յաղքատն և ՚ի տնանկն .
և զանձինս տնանկաց կեցուացէ • ՚ի վաշ
խից չարաց փրկեացէ զանձինս նց :
Պատուական է անուն նորա առաջի
նոցա • կեցցէ , և տացի նմա յոսկւոյն
արաբացւոց :

Յաղօթս կացցեն առ նա յամ Ժամ . և
զօրհանապաղ օրհնեացեն զնա :

Լռիցի հաստատութի ընդ ամ երկիր ,
և ՚ի վերայ գլխոց լերանց :

Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ
նորա , և ծաղկեացի ՚ի քաղաքի տն ուն
խոտ երկրի :

Լռիցի անուն տն օրհնեալ յաւիտն .
զի յառաջ քան զարև է անուն նր :

Ղ նա օրհնեացին ամ ազդք երկրի , և
ամ ազինք երանիցեն նմա :

( ) օրհնեալ տր ան իսրայէլի՝ որ առնէ
պրանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն
սք փառաց նր յաւիտեան . լցցի փա
ռօք նորա ամ երկիր . եղիցի
եղիցի :

Լ՛. շէ՛ : Լ՛ ննայի յօրն Սառ-հէ՛տ :
= Թառփ . Բ :

— աստատեցաւ սիրտ իմ ՚ի տօր , և
բարձրացաւ եղջիւր իմ յաճ-
փրկիչ իմ :

Բնդարձակեցաւ բերան իմ ՚ի վերայ
Թշնամեաց իմոց . ուրախ եղէց ՚ի
փրկութեան քում :

Օ ՚ի ոչ գոյ սբ ոսկ զտօր , և ոչ արդար ոսկ
զաճ մեր . և չիք սբ բաց յայ մերմէ :

Ս՚ի՛ պարծիք և մի՛ խօսիք զամբարտա-
ւանս . և մի՛ ելցէ ընդ բերանս ձեր
բան հպարտ մեծաբանութե :

Մ՛ճ գիտուէց տօր աճ պատրաստէ իւրով
իմաստուք զգիտութի յարարածս իւր :

Հօրաց հաստ աղեղունք թուլացան .
և տկարք վառեցան զօրութի :

Յառք և լիք հացի՛ն՝ նո՛ւ աղեցան , և
քաղցեալք լցին զերկիր :

Լ՛ մուլն ճնաւ եօթն , և բազմածինն
նո՛ւ աղեցաւ ՚ի ճննդոց :

Տ՛ր մեռուցանէ , և տ՛ր կեցուցանէ .
իջուցանէ ՚ի դժոխս և հանէ :

Տէր աղքատացուցանէ և տէր մեծա-
ցուցանէ . խոնարհ առնէ զամբարտա-
ւանս մինչև յերկիր , և բարձր առնէ
զտառապետս յաղբեաց :

Վատուցանէ զն՛ն իշխանս ընդ իշխանս
ժողովրդեան . և զաթոռ փառաց ժա-
ռանգեցուցանէ նոցա :

Վատարէ զուխտս ուխտաւորաց , և
օրհնեաց զամս արգարոց :

Օ՛հ ոչ թէ իւրով զօրութի՛ք զօրանայ
հզօր , այլ տ՛ր տկար առնէ զհակառա-
կորդս իւր . տ՛ր սք է :

Մ՛ի պարծեացի խորհրդականն ՚ի խոր-
հուրդս իւր . և մի՛ պարծեացի հզօրն
՚ի զօրութի իւր . և մի՛ պարծեացի մեծն
՚ի մեծութեան իւրում :

Վ՛. Ո՛ր պարծին , ՚ի տ՛ր պարծեացի . ՚ի
խորհուրդս գիտութի՛ զտ՛ր ճանաչել :

Վ՛. անել զիրաւունս՝ և գործել զարդա-
րութի՛ ՚ի վ՛ր երեսաց երկրի :

Տէր ել յերկինս և որոտաց . և ինքն
դատէ առանց բարբառելոյ :

Տայ գորութիւն թագաւորաց մերոց .
Ե բարձր առնէ զԵղիւբ օծելոյ
Խւրոյ :

Փառք հօր և որ" :

Սաղթանէ :

Տարչրացաւ Էղիւբ իմ յմծ գրէնէ իմ . հաստա
տեցաւ սիրտ իմ 'ի տր աւերամբ և հաստապազ :

Սարգստեբ տր' զն որ" : Քարսոյ և աղթե' :
Աղորմեա՛ և 'ի նեզուէ հանունայն :

Սան գտանելոյ մեզ զՀորհա և զո
ղորմութի 'ի բարերար անէ մերմէ ,
զտր աղաչեսցուք :

Սփշկելոյ զմեզ 'ի զրպարաուէ մարդ
հան և յորոգայթից ատանայի , զտր" :

Սամ անձանց քրիստոնէից և տանց
հաւատացելոյ , զտր" :

Սորք 'ի լերինս յայրս և 'ի փապարս
բնակեալ են սբ հարբն մեր , զտր" :

Սորք սաղմոսիւք և օրհնութի հատա
րեն զամ ժամանակս կենաց իւրնց , զ" :

Սհոգ" : Լա ևս միա" : Օանձինս" :
Աղորմեայ :

Եւ ճանապարհ զքէն տէր անձ մեր , որ
 զարթուցեր զմեզ 'ի հանգստենէ քնոյ
 շնորհիւ ողորմուէքոյ : Օարթն զմիտս
 մեր արդարուք առ քեզ տր անձ մեր .
 զի տեսցեն աչք մեր զիրկուծի քո :
 Եւ տեսցէ և բնակեսցի առ մեզ անձուի
 քո , և ողորմուի քո հովանի և պահա
 պան լիցի 'ի վր պաշտօնէից քոց . և ըզ
 մեզ զծառայս քո արժանի' արա 'ի
 տունէ և 'ի գիշերի և յամ ժամու միշտ
 լաորհիլ 'ի սէր պատուիրանաց քոց :
 Եւ գոհանալով փառաւորել զՏայր և
 զորդի և զսբ հոգիդ , այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եւ ազազուիւն անկեցան :

Եւ սոստանց երկրպագեսցուս :

Եւ ետանարար զօրուի և աղբիւր ան
 մահուէ դու ես քն անձ փրկիչ մեր :
 Ար շնորհեցեր մեզ 'ի մէջ գիշերի յառ
 նել և խոստովան լինիլ առ քեզ վս
 րաւանց և արդարուէ քո : Եւ այժմ

Թե՛ս և ասե՛ի թէ՛ սյապէս պատ-
մեցից, ահաւասիկ յազգ որդւոց քոց,
որոց և ուխտեցից:

Ի մտի եղի, թէ՛ սակայն և ոյս ջան է
առաջի իմ, մինչև մտից ՚ի սրբուհիս այ,
և ՚ի միտ առից զհատարած նից:

Սակայն վն նեւդութէ նից տարագիր
արասցես զնս, և կործանեացես զնս
յամբարտաւանուէ իւրեանց:

Իսկ զհարդ եղեն յաւեր յանկարծա-
կի, սատակեցան պակասեցան կորեան
վն անօրէնուէ իւրեանց, և եղեն ուղ
երազք զարթուցելոց:

ՏԵ՛ ՚ի քաղաքի քում զպատկերս նից ու-
նարդեացես, զի հուր բորբոքեցաւ ՚ի
սրտի իմում, և երիկամունք իմ այլա
գունեցան:

Լչս արհամարհեալ եղէ՛ և ոչ գիտացի.
ոն զանասուն համարեցայ առաջի քո,
և ես յամ ժամ ընդ քեզ եմ:

Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ, ՚ի խոր
հուրդս քո առաջնորդեցեր ինձ, և
փառօք ընկալար զես:

Օ ինչ կոյ իմ բնաւ յերկինս, կամ

Ի քէն զինչ ևս խնդրեցից յերկրի .

Վո՛ւաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ .
ա՛ծ արտի իմոյ, բաժին իմ ա՛ծ յաւիտն .

Ը՛հաւասիկ ոյք հեռի արարին զանձինս
իւրենց ՚ի քէն, կորիցեն . սատակեցցես
զանսն՝ ոյք ապստամբ եղեն ՚ի քէն .

Ինձ մերձենալ առ ա՛ծ բարի է, և դնել
առ ա՛ր զոյս իմ :

Պատմել զամ օրհնութիա քո, ՚ի դրունս
դասեր սիօնի :

Իմաստո՛ւն Լսա՛հայե ՀՊ .

Ինդէ՛ր մերժեցեր ա՛ծ իսպառ . բար
կացաւ արամառութի քո ՚ի վ՛ր խաշին ա
րօտի քո :

Յիշե՛ա՛ զժողովուրդ քո՝ զոր ստացար
՚ի սկզբանէ . փրկեցեր զվիճակ ժառան
գութե քո :

Ի եառն սիօն այս՝ ո՛ւր բնակեցար դու
՚ի սմա . համբարձ զձեռն քո ՚ի վ՛ր ամ
բարտաւանութե նց իսպառ :

Ար ինչ անիրաւեցաւ թշնամին ՚ի սրբ
բու՛ր քու՛մ . պարծեցան ատելիք քո ՚ի
մէջ բարեկենդանութե իւրեանց :

Եղին զնշանս իւրենց ՚ի նշանս . և ինչ

քեանք ոչ ծանեան զելս 'ի վերուստ:
Արպէս յանտառի՝ փայտատօք կոտորեցին
զգրուես նր՝ 'ի միասին փայտատօք
և մրձօք կործանեցին զնա:

Եւ յրեցին 'ի հուր զարբուի քո յերկրի:
պղծեցին զտորան անուն քո:

Եւ սիրաս իւրեանց ազգք նց
'ի միասին, եկայք լուցուսցուք զամ
տօնս այ յերկրէ:

Սշանս մեք ինչ ոչ տեսաք, և ոչ ևս
գուցէ մարգարէ, և զմեզ ինչ դք ոչ
ճանաչեցէ:

Ս'ինչև յերբ ան՝ նախատէ թշնամին.
բարկացուցանէ հակառակորդն զա
նուն սք քո:

Ս'նդէր դարձուցանես զձեռն քո, և
զամբ քո 'ի միջոյ ծոցոյ քումմէ իսպառ:

Եւ թագաւոր մեր յառաջ քան զյաւի
տեանս. որ արարեր զփրկուի 'ի մէջ
երկրի:

Իսու հաստատեցեր զօրուք քով ըզ
ծով. դու խորտակեցեր զգլուխ վեշա
պին 'ի վր ջուրց:

Իսու փշրեցեր զգլուխ վիշապին, և ե

տուր զնա կերակուր զօրացն ճնդկաց:
Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և զվտիս.
Դու ցամաքեցուցեր զդէտս սաստիկս:
Քո է տի՛ւ, և քո է գիշեր. զլոյս և զա
րև դու արարեր. և դու հաստատեցեր
զամսահմանս երկրի. զգարուն և զա
մառն դու ստեղծեր:

Լ. Ես յի՛ւշ լիցի քեզ՝ զի թշնամին նա
խատեաց զարդ. ժողովուրդ անզգամ
բարկացոյց զանուն սբ քո:

Մի՛ մատներ դազանաց զանձն՝ որ խոս
տովան առնի առ քեզ. և զանձինս օր
նանկաց քոց մի՛ մոռանար իսպառ:

Հայեաց յուխտ քո. զի լցան տունք
ափշելոց յերկրի անիրաւութի՛ւն:

Մի՛ դարձցի անանկն ամաչեցեալ. ոյլ
աղքատք և անանկք օրհնեսցեն զա
նուն սբ քո:

Լ. Երի՛ աճ՝ և դատեա՛ն զդատաստանս
քո. յիշեա՛ զնախատինս՝ որ յանզգա
մէն զօրհանապազ:

Մի՛ մոռանար զձայն պաշտօնէից քոց.
ամբարաւանութի՛ ատելեաց քոց վե
րացի հանապազ:

Ի նորոգութեամբ արարեալսն յարարեալսն : Սաղմոս
Ձեռքով իմ արարեալսն արարեալսն :

ՏԻ

Սատուական եղիցուք առ քեզ
անձ, խոստովան եղիցուք և
կարդասցուք զանունս սբ քո :

Պատմեցից զամ սքանչելիս քո . յոր
ժամ ժամ առից՝ ես ուղիղ դատեցից :

Մաշեցաւ երկիր՝ և ամ բնակիչք նր.
ես հասաատեցի զսխնս նր :

Եւսացի անօրինաց , թէ մի՛ անօրինիք
և մեղաւորաց , թէ մի՛ բարձրացուցա
նէք զեղջիւրս ձեր :

Մի՛ համբառնայք ՚ի բարձունս զեղ
ջիւրս ձեր . և մի՛ խօսիք զայ անի
րաւութի :

Օ ի ոչ յարեւելից՝ և ոչ յարեմաից ,
և ոչ յանապատէ լերանց . այլ անձ դա
տաւոր է :

Օ սոս խոնարհ առնէ , և զսոյն բարձրա
ցուցանէ . բաժակ ՚ի ձեռին տն՝ դինի
լի անապակ արկեալ . և խոնարհեցու
ցանէ յայսմանէ յայտ :

Սահայն՝ մրուր նր՝ ոչ ապառեսցի . և
արբցեն զնա ամ մեղաւորք երկրի .
Եւ ցնծացոյց յաւիտեան . սաղմոս ա
սացից այ յակոբոյ .

Օ ամենայն եղջիւրս մեղաւորաց փշրեա
ցես . և բարձր եղիցի եղջիւր արդարոյ .

Ի հափարած . ընդ օրհնուէ . Գ՝ ապաւանէք .
Սաղմոս առափայլ . ԶԵ

Յայտնի է ՚ի հրէաստանի ամ . և յիս
րայէլ մեծ է անուն նր .

Եւ զե ՚ի խաղաղութե անդի նր . և բնա
կաւթի նր ՚ի սիօն .

Ընդ խորտակեց ար զգօրութի աղեղան .
զզէն՝ զսուր՝ և զճակատամարտ .

Եւ ուստով ես դու սքանչելապէս լե
րանցն յաւիտեանից . խռովեսցին ամբն
որք անմիտք են սրտիւք . ննջեցին ըզ
քունս իւրեանց՝ և ինչ ոչ գտին .

Ընենայն արք՝ ՚ի մեծութե ձեռաց իւր
եանց . ՚ի սաստէ քումմէ ամ յակոբոյ
ննջեցին , և ոյք հեծեալ էին ՚ի ձիս .

Դու ահաւորես՝ և ոմ կարէ կալ անջի
քո . ոմ երեւցար դու յերկնից , յայտնի
եղև բարկութի քո .

Երկիր երկեաւ և սարեցաւ ընդ յառ-
նելն այ՛ի դատաստան . ընդ ապրեցու-
ցանել զամհեզս երկրի :

Խորհուրդք մարդկան խոստովան առ-
նին առքեզ . և ծածկեալք իմասաուք
օրհնեցին զքեզ :

Ո՛ւխաս դիք և կատարեցէք մն այ մե-
րոյ , ամբն որք շուրջէք զնովա :

Սատուցէք պատարագս ասաւորին .
որքադէ զհոգիս իշխանաց , ասաւոր է
նաքան զամթադաւորս երկրի :

Ի կործ . Ի Երևոզմայ . Սաղմոս յասագ : 2 . 0

Զայնի՛ն իմով ես առ ար կարդացի . ձայն
նի՛ն իմով առ ան , և նայեցաւ առ իս :

Յաւուր նեղուէ իմոյ զան ինդրեցի
ձեռօք իմովք . և ՚ի գիշերի առաջի՛ն
նչ խաբեցայ :

Ո՛չ կամէր մոխթարել անձն իմ , յիշեցի
զանձ՝ և ուրախ եղէ . հոգայի՛ և նունայ
զիւր յիս հոգի իմ :

Ժամանեցին պահուց աչք իմ . խոսկե-
ցայ և նչ խօսեցայ , խորհեցայ զաւուրան
զառաջինս . և զամսն յախննից յիշեցի :

Խօսեցայ ՚ի գիշերի ընդ սրտի իմում .
հոգայի՛ և սառապէր յիս հոգի իմ :

Մի՛ թէ յաւիտեից մերժեացէ՛ զիս ւր.
և ոչ և ս յաւելցի՛ ՚ի հաճիլ և և ս.
Կամ իսպառ արդելցէ՛ զողորմութի իւր
յինէն. կամ կատարեաց զբան իւր ազգէ
մինչև յազգ։

Կամ մոռացի՛ գթալ ւճ իմ և և ս. կամ
արդելցէ՛ զգթութի իւր՝ բարկուք իւրով.
Եթացի՛ և սյժմ սկսայ. այս է նորոգումն
աջոյն բարձրելոյ։

Յեշեցի զգործս ւճն ՚ի սկզբանէ. յե-
շեցի զպանջելիս նր։

Կորհեցայ յամ գործս քո, և ՚ի ձեռալ
գործս քո խորհեցայ։

Մի՛ ՚ի սրբութեան ճանապարհք քո.
ով է ւճ մեծ՝ որից զւճ մեր. դու ես
ւճ, որ առնես զպանջելիս։

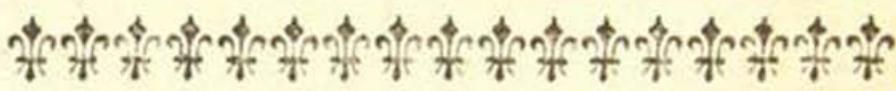
Յուցեր ժողովրդեան քում զգորութի
քո. փրկեցեր բազկաւ քով զժողո-
վուրդս քո՝ զարդիսն յակոբայ և
յովսեփու։

Տեսին զքեզ Շուրք ւճ, տեսին զքեզ
Շուրք՝ և երկեան. և խորք խռովեցան
՚ի ձայնէ Շուրց բազմաց։

Ձայն ետուն ամառք. քանզի և նետք քո
զնան

գնան 'ի ձայնէ որոտալոյ քո անունի
 Լըրևեցան փայլատակունք քո տիեզե
 ղաց, խռովեցաւ և դողաց երկիր:
 'Ի ծովու են ձանապարհք քո, և շա
 ւիղք քո 'ի ջուրս բազումս, և հետք
 քո ոչ երևին:

Առաջնորդեցեր ուն խաշին ժողովրդ
 դեանքո, 'ի ձեան մովսիսի և ահարոնի:

'Ի Կորժ • Լմաստու-ի յԱստ: ՏԼ

սյեզարուք ժողովուրդք յօ
 ղէնս իմ • խոնարհեցաւցէք
 զունկն ձեր 'ի բանս բերանոյ
 իմոյ:

Բացից տռակաւ զբերան իմ, և խօսե
 ցայց զառակս 'ի սկզբանէ:

Ան լուսք և ծանեաք զայս, և հարքն
 մեր պատմեցին մեզ:

Աջինչ ծածկեցաւ յորդւոց նց յաղ
 յայլ, պատմել զօրհնութիս տն՝ զզօրութի
 և զսքանչելիս իւր զոր արար:

Հատատեաց զվկայութի իւր առ յա
 կօք

կօք , և օրէնս եղ ՚ի վերոց խորայելի .
Արինչ միանշամ պատուիրեաց Տարցն
մերոց , ցուցանել զայս որդւոց իւրէնց .
զի ծանխցեն յազդ յայլ :

Արդիք որք ծնանին՝ յարիցեն և պատ
մեացեն զայս որդւոց իւրեանց . զի դի
ցեն առ անձ զյոյս իւրեանց , և մի՛ մո
ռասցին զգործս ան :

Օ պատուիրանս նր խնդրելով իրնդ
րեացեն . և մի՛ եղևին որպէս և Տարքն
իւրեանց :

Լ՛ից ջոր և դառնացող . ազգ՝ որ ոչ
ուղղեաց զսիրտ իւր , և ոչ Տաստա
տեաց առ անձ զՏողի իւր :

Արդիք երբեմի լիաձիգք և պնտոձիգք ,
յառար պատերազմի՝ կատարձս դար
ձուցին :

Աչ կացին նորա յուխտի ան . և բառ
իրաւանց նր ոչ կամեցան գնալ :

Ս՛ուացան զերախտիս նր , և զսքանչե
լիան՝ զոր եցոյց նց :

Գ՛րաջի Տարց նց՝ զոր արար զսքանչե
լիս իւր , յերկրին եգիպտացւոց՝ և ՚ի
գաշտին տոյանու :

Լ Տերձ զծովն՝ և անցոյց զնս. և կացոյց
զԶուրան ույ՝ ՚ի տիկա:

Լ ռաջնորդեաց նց ամպով ՚ի տունէ .
և զամ գիշեր ՚ի լոյս Տրոյ:

Լ Տերձ զվէմն յանապատին, և ետ ըմ
պել նց ույ՝ ՚ի խորոյ մեծէ:

Լ Տան զԶուրան ՚ի վիմէն. և Տոսեաց ույ
զգետս զԶուրան:

Սահայն յաւելին ՚ի մեղանչել. և ես
բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի:

Փորձեցին զամ՝ ՚ի սիրտս իւրեանց, ՚ի
խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց:

Տրանջեցին զայ՝ և ասացին . մի՛ թէ
կարօղ իցէ ամ պատրաստել սեղանս յա
նապատի:

Քանզի Տարկանէր զվէմն՝ և Տոսէին
Զուրք, և վտակք խաղային ՚ի նմանէ:

Լ զէ՛ Տայն ևս կարացէ տալ նա մեզ .
կամ պատրաստեցէ՞ սեղանս ժողովը
դեան իւրոյ:

Ս այսորիկ լուաւ զայս ար, և յապա
ղեաց . Տուր բորբոքեցաւ ՚ի յակօր, և
բարկու թի ել ՚ի վերայ իորայէլի:

Օ ՚ի ոչ Տաւտացին յամ, և ոչ յուսա
ցան ՚ի փրկուի նր:

Տրաման ետ ամպոց 'ի վերուստ, և ըզ
դրունս երկնից եբաց. և տեղեաց 'ի նս
զմանանայ 'ի կերակուր:

Օ հաց երկնից ետ նց, զհաց հրեշտա
կաց կերին մարդիկ. և խնայ 'ի նս զկե
րակուր 'ի լիութի:

Եհան զհողմն հարաւոյ, և էած զօրութ
իւրով զհիւսիսին:

Տեղեց 'ի նս միս ուն զհող. ուն զաւաղ
ծովու զթռչունս թեւաւորս: Եւ արկ 'ի
մէջ բանակի նց, և շուրջ զվրանօք նց:
Կերին և յագեցան յոյժ, և զցանկուի
նց ետ նց. և ոչինչ կարօտ եղեն 'ի ցան
կութի իւրեանց:

Մինչդեռ կերակուրք 'ի բերանս իւր
եանց էին, բարկուի յայ ել 'ի վր նց:

Սպան զբազումս 'ի նոցանէ. և զընտիր
ընտիրս խորոյելի սատակեաց:

Յայտ մտի մեղան և ես, և ոչ հաւա
տացին սքանչելեաց նր:

Պակասեցան յունայնութ աւուրք նց.
և ակք նց իութապէս անցին:

Յորժամ սպանանէր զնս, խնդրէին ըզ
նս. դառնային և առաւօտ առնէին առ
մծ:

Յիշեցին՝ զի անօրնական էր նց, ան
բարձրեալ փրկիչ էր նց:

Սիրեցին զնա բերանօք իւրեանց, և
լեզուօք իւրեանց ասեցին նմա. և
սիրօք նց ոչ էին սուղիք ընդ նմա. և
ոչ հաւատացին ուխտի նր:

Լ' Մնա ինքն գթած էր, քաւ էր ըզ
մեզս նց՝ և ոչ ասպականէր:

Յաճախէր գարձաւցանել զբարկուի
իւր, և ոչ բորբոքէր զամենայն սրբա
մատութի իւր:

Յիշեաց՝ թէ մարտին են նորա. հողի
որ ելանէ՝ այլ ոչ և ո գառնայ:

Քանիցս անգամ դառնացուցին զնա
յանապատի. և բարկացուցին զբարձ
րեալն յանջրդի:

Գարձան՝ և փորձեցին զանձ, և զսրն
խորայելի զայրացուցին:

Ոչ յիշեցին զձեռն նր. յաւուր յո
րում փրկեաց զնս՝ ի ձեռաց նեղաց նց:

Ոյ արար զնշանս և զարուեստս իւր՝
յերկրին եգիպտացւոց, և ի դաշտին
տայանու:

Գարձոյց յարիւն զգետս նոցա, և
զանձ

զանձրեա նց , զի մի՛ արբցեն :

Լ՛ուպեաց ՚ի նս շանաճանձ՝ և եկեր
զնս . և գորտի՛ւ ապականեաց զնս :

Լ՛ստ ժանկոյ զպտուղս նց . և զվաստակս
նոցա՛ մարախոյ :

Լ՛հար կարկտի՛ւ զայգիս նց . և զթզել
նիս՛ նց՝ եղեմամբ :

Ս՛ատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս նց .
և զստացո՛ւածս նց՝ հրով դատեաց :

Լ՛ուպեաց ՚ի նոսա զսրտմտութի՛ բար
կութե՛ իւրոյ . զսրտմտութի՛ զբար
կութի՛ և զնեղութի :

Լ՛ուպեաց ՚ի նոսա տանջանս՛ ՚ի ձեռն
հրեշտակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նոսա
զսրտմտութի՛ բարկուէ իւրոյ :

Ո՛չ անխոյեաց ՚ի մահո՛ւանէ զանձինս
նց . և զանասունս նց՝ ՚ի մահ մատնեաց :

Լ՛հար զամենայն անդրանիկս եգիպտ
ացւոց , զսկիզբն ամ վաստակոց նց ՚ի
յարկս քամոյ :

Տորդան ետ որպէ՛ խաշին ժողովրդեան
իւրոյ . և եհան զնոսա օրպէս զհօտ
յանապատ :

Լ՛ուաջնորդեաց նց յուսով , և ո՛չ եր
կեան

կեան . և զԹշնամիս նոց՝ ծով ծածկեց .
Եւ հան զնս՝ ի լեառն սրբուէ իւրոյ .
՝ ի լեառն յայն՝ զոր ստացաւ աջ նրա .
Սերժեաց յերեսաց նոցա զՏեթա-
նոսս . և վիճակեցոյց ՚ի նս զվիճակ ժա-
ռանգուէ իւրոյ . և բնակեցոյց ՚ի յարկս
նոցա զաղգն իսրոյելի :

Փորձեցին՝ դառնացուցին զանձ բարձ-
րեալն , և զվիտոյուի նր՝ ոչ պատկեցին .
Վարձան խոտորեցան որպէս և հարքն
իւրեանց , դարձան՝ և եղեն որպէս զա-
ղեղն թիւր :

Վարձեալ բարկացուցին զնա ՚ի բա-
գինս իւրեանց . և դրօշէլովք իւրեանց
նախանձ արկին նմա :

Եւ ուաւ անձ , և արհամարհեաց զնս .
Եւ անարգեաց յոյժ զիսրոյելի :

Սերժեաց յիւրմէ զխորանն ՚ի սե-
լով . զխորանն՝ զոր բնակեցոյց ՚ի մէջ
մարդկան :

Սատնեաց ՚ի գերուի զգորուի նոց . և
զգեղ նոց ՚ի ձեռս Թշնամեաց նոց .

Եւ զգեղ ՚ի սուր զժողովուրդ իւր . և
զժառանգուի իւր անտես արար :

Օ երիտասարդս նց էկեր հուր . և վն
կուսանաց նց ոչ որ սգացաւ :

Բահանայք նոցա անկան ՚ի սուր . և
զայրիս նց ոչ որ էր որ լայր :

Օ արթեալ ուն ՚ի քնոյ տը , ուն հըր
նա զ թափէ զգինի :

Եհար յետա զթշնամիս իւր , և նախա
տինս յաւիտենից արար զնս :

Սերժեաց նա զխորանն յովտիտու , և
զազգն եփրեմի նա ոչ ընարեաց :

Լ լ ընարեաց նա զազգն յուդոյ . ըզ
լեան սիօն , զոր և սիրեաց :

Ըինեաց ուն միեղջերուն զսրբութի
նորա . յերկրի հաստատեաց զնա յա
ւիտեան :

Բնարեաց զգալիթ ծառոյ իւր , և
ընկալաւ զնա ՚ի հօտէ իռաշանց . ՚ի վեր
ջին ծնելոցն ընկալաւ զնա :

Տովունել զյակոբ ծառոյ իւր , և զնա
բայել ծառանդութի իւր :

Լ քած էր զնոսա իմաստութ արաի իւ
րոյ . յանմեղու ՚ի ձեռաց իւրոց առաջ
նորդէր նց :

Ընդ մտին հեթանոսք ՚ի ժառանգ
 գութի քո . պղծեցին զառաճաբ
 ուրբ քո :

Ըրարին զերուսաղէմ որպէս զհիւզս
 մրգապահաց . արկին զգիսկունս ծա-
 ւայից քոց՝ գեշ թռչնոց երկնից , և
 զմարմինս նբց քոց՝ գազանաց երկրի :
 Հեղին զարիւն նց որպէս ջուր՝ շուրջ
 զերուսաղէմաւ , և ոչ ոք էր՝ որ թաղէր
 զնոսա :

Եղաք մեք նախաստինք դրայեաց մե-
 րոց . ծաղր և այսն կատականաց այնու-
 ցիկ , որք շուրջ էին զմեզք :

Մինչև յերբ ար՝ բարկանաս դու իս-
 պառ . բորբոքեսցի ոնց հուր նախանձք .
 հեղ զբարկուի քո ՚ի վր ազգաց՝ որք
 զքեզ ոչ ճանաչեցին . ՚ի վր թշուորաց
 որք զանուն քո ոչ կարդացին . զի կերին
 զշակոբ , և զտեղի նր աւերեցին :

Մի՛ յիշեր զմեզս մեր զառաջինս . վաղ
 լաղեսցէ առ մեզ ողորմուի քո տէր ,
 զի աղքատացաք յոյժ :

Օգնեա՛ն մեզ ա՛ծ փրկիլից մեր, վն՛ փա-
ռայ անո՛ւան քոյ :

Տը՛ փրկեա՛ն զմեզ՝ և քաւեա՛ն զմեզս մեր
վասն անո՛ւան քոյ :

Մի՛ երբէք ասասցեն ՚ի հեթանոսս,
Թէ՛ ուր է՛ ա՛ծ նոցա :

Եւ յայտնի ինչ լինի ՚ի վերայ հեթա-
նոսաց, առաջի աչաց մերոց. առ ՚ի խընդ-
րել զվրէժ արեան ծառայից քոց՝ որ
և հեղաւ :

Մտցէ՛ առաջի քո հեծուի՛ կապելոյ.
Եւ մեծութե՛ բազկի քո՝ շահեա՛ն դու
զորդիս սպանելոց :

Հատո՛ դրացեաց մերոց եօթնպատիկ
ի ծոց նց՛, զնախատինս իւրեանց զոր
նախատեցին զքեզ ա՛ր :

Մեք ժողովուրդք և խաչն արօտի քոյ,
խոստովան եղիցուք առ քեզ յաւի-
տեան, ազգէ՛ յազգ պատմեսցուք զօր՝
նութիւնս քո :

Ի՛նչ ասարած ՚ի վր՛ զառանցելոցն վկայութեա-
ն Սաղմոս աստիայ : **Տիտ**

Ո՛ր հովո՛ւեադ իտրայէլի՛ նայեա՛ց, որ
առաջնորդեա ուն խաչին յովսեփու :

Որ նստիս ՚ի քրօքէս՝ յայնկէնց առաջ
Զի եփրեմի, բենիամինի և մանասէի :
Օարթն՝ զըրուխ քո, և եկ ՚ի կեցու
ցանել զմեզ :

Ը զօրութեց դարձն՝ զմեզ, երևեցն
զերեսս քո ՚ի մեզ՝ և կեցցուք :

Նր՝ ան զօրութեց՝ մինչև յերբ բարկա
նաս յաղօթս ծառայից քոց :

Սամբեցեր մեզ հաց արտասուաց . և
արբուցեր մեզ արտասուս չափով :

Վրարեր զմեզ նախատինս դրացեց մե
րոց, այսին կտտակնաց թշնամեաց մերոց :

Ը զօրութեց դարձն՝ զմեզ, երևեցն
զերեսս քո ՚ի մեզ՝ և կեցցուք :

Վ. յդի յեզիպտոսէ փոխեցեր . հաներ
զՏեթանոսս՝ և զնս՝ անկեցեր, և առաջ
նորդեցեր նմա :

Հաստատեցեր զարմատս նորա՝ և էլնց
զերկիր . ծածկեաց զլերինս հովանի
նր, և բարունակ նր զմայրս սյ :

Զգեց զորթ իւր մինչև ՚ի ծով . մինչև
՚ի գետս են շառախղք նր :

Վ. նդէր քակեցեր զցանկ նր, և կթէն
զնա անցաւորք ճանապարհի .

Գահանեաց զնա խոզ անասաւի , և
երէվայրի արածեցաւ 'ի նմա :

Տ զօրուէց՝ դարձ , հայեաց յերկնից
և տես . այց արա այդւոյս սյամէկ , և
գարման տար սնա , զոր տնկեաց աջ քո :

'ի վո՞ որդւոյ մարգոյ՝ զոր զօրացու
ցեր զնա 'ի քեզ . սյրեցեալ 'ի հուր և
աւերեալ , 'ի սաստէ քումմէ կորիցէ :

Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն , աջ քո
'ի վերայ որդւոյ մարգոյ՝ զոր զօրացու
ցեր զնա 'ի քեզ :

Վէ ևս 'ի բացեայ եղիցուք մէք 'ի քէն .
կեցուսցես դու զմեզ , և զանուն քո
տր կարդասցուք :

Տ զօրութեց դարձն զմեզ , երևեցն
զերեսս քո 'ի մեզ և կեցցուք :

'ի հասարած . վն հնչանաց . Սաղնոս սաստիայ :

2

Յնծացէ՛ք առ անծ , օգնական է մեր .
աղաղակեցէ՛ք առ անծ յակօբայ :

Ղե՛ք սաղմոս , և տուք օրհնութի . սաղ
մոս սասցէ՛ք նմա 'ի ձայն քաղցրուէ :

Քո՞ղ հարէ՛ք 'ի գլուխս ամսոց . յաւուր
նշանաւորի տարեկանաց մերոց :

Տրաման է այս խորայելը, և իրաւունք
են այ յակոբայ:

Ա կայուին յովսէփու՝ զոր եղ լինմա
նայ ելանէր նա յերկրէն եգիպտացոց,
լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ:

Իբաց արար իբեռանց զԹիկունս նր.
և զձեռս նր յորթ և իթի ծառայելոյ:

Ի նեղուէ կարդացեր առ իս՝ և փրկե
ցի զքեզ, լուայ քեզ ի գաղտնութի
մըրկին, և փորձեցի զքեզ ի վր ջուրցն
Տակառակութե:

Ա ուր ժողովուրդ իմ՝ և վկայեմ քեզ,
և խորայել՝ թէ լուիցես ինձ:

Ա ի ևս եղիցին քեզ անձք առ ժամայնք,
և մի երկիրպագանիցես դու այ օտարի:
Ես եմ տէր անձքո՝ որ հանի զքեզ
յերկրէն եգիպտացոց, բաց զբերան
քո՝ և լցից զդա:

Ե յողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում
և խորայել յիս ինչ ոչ նայեցաւ:

Բարձի թողի զնն երթալ զՏեա կամաց
սրտից իւրեանց, զի գնացին նորա բառ
կամս անձանց իւրեանց:

Օ ի թէ ժողովուրդեան իմոյ լուեալ էր

ինձ, կամ ինչի զճ'նսրհս իմ գնացել էր.
Արա՛ զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ
զթշնամիս նր, և ՚ի վերայ նեղաց նր
արկեալ էր զձեռն իմ:

Սընամիք տն ստեցին նմա, և եղիցին
ժամանակք նց յաշխարհի:

Վերակրեաց զնս ՚ի պարարտութ ցորե
նայ, և ՚ի վիմէ մեղր յագեցոյց նց:

Սաղմոս առափայ: 21

Եկաց ՚ի ժողովս աստուծոց, և ՚ի
միջի նց դատէր զնս:

Սինչև յերբ դատէք անիրաւութ, և
ակն առնուք մեղաւորաց:

Իսնտ արարէք որբոյն և սյրւոյ. իրա
ւունս արարէք տնանկին և խոնարհի:

Սպրեցուցէ՛ք զաղքատն և զտնանկն,
՚ի ձեռաց մեղաւորի փրկեցէ՛ք զնս:

Սչ իմացն և ոչ ՚ի միա առին, ՚ի խաւորի
գնացին, և շարժեցն ամ հիմունք երկրի

Ես ասացի՛ թէ աստու՛ածք իցէք, կամ
որդիք բարձրելոյն ամենեքեան:

Ի ուք ահաւադիկ ոսկ զմարդիկ մեռա
նիք. և ոսկ զմի յիշխանաց անկանիք:

Սրի՛ ամ, և դատեա՛ զերկիր. զի դու
ժառանգեսցես զամ հեթանոսս:

Ընդ սրբազանսցի . մի՛ լռեր և
մի՛ դադարիր անձ :

Օհ ահա՛ թշնամիք քո գոչեցին , և
ատելիք քո համբարձին զգլուխս
իւրեանց :

Ի վերայ ժողովրդեան քո խորամանկե
ցին զգիտուի . խորհեցան 'ի վր' սրբոց
քոց , և ասացին :

Սկսեաք սատակեցուք զնս յազգաց , և
մի՛ յիշեսցի անուն խորայէլ և ևս :

Խորհեցան միաբանութիւն 'ի միասին .
և վասն քո ուխտ արարին :

Քանակք եդովմայեցւոց՝ և իսմայէլա
ցիք , մովաբ և հագարացիք :

Ի եբաղ՝ ամօն՝ ամաղեկ , և սյրազգիքն
ամբնակչօքն հանդերձ ծուրոց :

Նաև ասուր եկեալ էր ընդ նս . ա
մենեքեան սորա՝ զօրավիգն էին որդ
ւոցն զովսոյ :

Նրա՛ զնս ոսկ զմարտիամ , ոսկ զսիսարայ ,
և ոսկ զաբին՝ 'ի ծործորան կիսօնի :

Եւ յառակեցան նորա յակննս դովըսյ . և
եղեն որպէս զազբ երկրի :

Եւ քան զիշխանս նոց ուն զօրեբն . զէբն ,
զզէբէէ , զսաղմանս , և զամ իշխանս նոց :

Այք ասացին՝ Ժառանգեսցուք ՚ի մեզ
զարքուծինս նոց :

Եւ իմ՝ արն զնոսս ուն զանիւն , և ուն
զեղեղն առաջի հողմոյ :

Որպէս հուր՝ զի սյրէ զանտառս , ուն
բոց՝ զի կիզու զէրինս :

Եւ յապէս հալածեսցես զնս մարկաւ
քով . և բարկուծք քով խառվեսցուս
ցես զնոսս :

Եւ ից զերեսս նոց անարդանօք , և խընդ
րեսցեն զանուն քո նոր :

Եւ մաչեսցեն և խառվեսցին յաւ իտեանս
յաւ իտեանից , և ամօծալից կորիցեն :

Եւ անիցեն զի անուն քո նոր է . և դու
միայն բարձրեալ ես ՚ի վեր ամ երկրի :

Եւ հասարած . զն հնհանայն . որդոցն հարխայն :
Առջես : ԶԿ .

Որպէս սիրելիք են յարկք քո նոր զօ
րուեց . ցանկայ և փափաղի անձն իմ
՚ի դաւիթս քո :

Իրտ իմ և մարմինս իմ՝ ցնծասցեն աս
անձ կենդանի :

Քանզի ճնձղուկ եգիտ իւր տուն . և
տատրակ զբոյն՝ ուր դիցէ զձադս իւր :

Եղան քո ար զօրութեց , թագաւոր
իմ և անձ իմ :

Կրանի ամենեցուն՝ որ բնակեալ են ՚ի
տան տեառն . յաւիտեանս յաւիտենից

օրհնեսցեն զքեզ :

Կրանեալ է սյր՝ որոյ օգնութի իւր ՚ի
քէն է . ելս եդ ՚ի մտի իւրում ՚ի հով

տէս արամութե ՚ի տեղում՝ յորում
ուխտեաց :

Օրհնութի ստասցի՝ որ զօրէնս դնէ .
գնասցէ նա ՚ի զօրութե ՚ի զօրութի . և

երևեսցի անձ հրեշտակաց ՚ի սիօն :

Տը անձ զօրութեց՝ լուր աղօթից իմոց .
ունկն դիր անձ յակօբոյ :

Բնդունող ես դու մեր . տես անձ և
նայեաց յերեսս օծելոյ քո :

Ասան զի լու է ինձ՝ մի օր ՚ի գաւթի
քո , քան զհազարս :

Բնարեցի ես ընդ աղբ դալ ՚ի տան ան
առաւել , քան բնականալ ՚ի յարկս մե
ղաւորաց :

Օղորմութի և նշխարաւորութի սիրէ տր
անձ մեր . զչնորհս և զփառս տացէ :
Տէր ոչ պակաս առնէ զողորմութի իւր
յայնցանէ , որ դնան յամբժուէ :
Տր անձ զօրուէց , երանեալ է սյր՝ որ
յուսայ ՚ի քեզ :

Ի նորժ . որդւոյն կրկնայ . Սաղմոս Դաւթի :
21.

Նաճեցար տր ընդ երկիր քո , և դարձ
ձուցեր զգերութի յակոբայ :

Թողեր զանկրաւութի ժողովրդեան
քո , և ծածկեցեր զամ մեղս նց :

Լեցուցեր զամ սրտամտութիս քո , և
բարձար ՚ի բարկուէ սրտամտութե քո :

Ի սրձ առ մեզ անձ փրկէջ մեր , և դարձ
ձն զսրտամտութիս քո ՚ի մէնջ :

Ի յաւիտն բարկանար մեզ տր . և մի
ձգեր բարկութի քո ազդէ մինչև յազգ :

Ի՞՞ դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ
և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ՚ի քեզ :

Յոյց մեզ տր զողորմութիս քո , և զփրկ
կութիս քո տուր մեզ :

Լուար զինչ խօսի տր անձ մեր . խօսես
ցի զխաղաղութի ժողովրդեան իւրոյ

առ սբ.ս իւր՝ և առ այնոսիկ, յիք դարձեալ են առ նա սրաիւք :

Կահայն՝ մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութի նորա, բնակիլ փառաց նր յերկրի մերում :

Աղորմութի և ճշմարտութի պատաստեցին. արդարութի և խաղաղութի համբուրեցին. ճշմարտութի յերկրէ բուսաւ. արդարութի յերկնից երևեցաւ :

Տր տացէ զքաղցրութի, և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր. արդարութի առաջի նր գնասցէ. դիցէ՝ ի՞ճնարհի զգնացս իւր :

Սաշնոս Դասելի. Աշնի Երեւոյի :

ՁԵ

Առնարհեցո՛ տէր զուսկն քո՛ և լուր ինձ. զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Պահեա՛ զանձն իմ սբ տր. և փրկեա՛ ըղձառայս քո անձ իմ, որ ՚ի քեզ յուսացայ :

Աղորմեա՛ ինձ տր, զի առ քեզ աղողակեցի զօրհանապաղ. ուրմիս արա զանձն ձառայի քո, զի առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ :

Ե ի դու տր' քաղցր և ուղիղ ես . բայ
շումնդ որմ առ ամենեւեան , որք կար
դան առ քեզ :

Մենկնդ իր տր աղօթից իմոց , և նայեա՛
լի ի ձայն խնդրու՛ածաց իմոց :

Յաւուր նեղուէ իմց կարդացի առ
քեզ , և լուար ինձ :

Մէջք է նման քեզ յաստու՛ածս տր .
և ոչ որք է օղ զգործս քո :

Օմմ աղգս զոր արարեր' եկեացեն և
երկիրագոցեն առաջի քո , և փառաւոր
արասցեն զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ ես դու տր' և առնես սքանչե
լիս . և դու միայն ես մծ :

Ղաջնորդեա՛ ինձ ի ճանայրհի քում ,
և գնացից ի ճշմարտուէ քում , և ու
րախ եղեցի սիրա իմ' երկնչիլ յանու՛յ
նէ քումմէ :

Կոտորուիան եղէց առ քեզ տր մծ իմ
բողորով սրտի՛ն իմով . փառաւոր արա
րից զանուն քո յաւիտեան :

Մեծ եղև ի վր իմ օղորմուի քո տր . և
փոկեցեր դնձն իմ ի դժօխոց ներքնոց
Վճ , անօրէնք յարեան ի վր իմ . և ծո

դովք հզորաց խնդրեցին զանձն իմ. և ոչ
համարեցան զքեզ անձն իւրեանց :
Ը. Եւ դու ար ան խնդ-թամ ես և ողոր
մած , երկայնամիտ՝ բազում մոլորմ
նչմարիտ, նայեա՛ն առ իս և ողորմեա՛ն ինձ :
Տուր զօրուի ծառայի՛քս. կեցո՛ զորդի
աղախնայքոյ. և արա՛ն առ իս նշան բարու
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն . զի
դու ար օգնեցեր ինձ , և մխիթարե
ցեր զիս :

Սաղմոս օրհնաւէ . սրբ-ոցն Հարեաց : 20.
Իմուկք նր՝ ի լեառն սբ նր . սիրէ
ար զբարունս սիօնի՝ առաւել քան
զամ յարկան յախրբոյ :

Քառաւորեալն խօսեցաւ վն քո , ա
հաւադիկ քաղաքդ սոյ :

Յիշեցի զահաբ և զբաբիլոն՝ ոչք ճա
նացեն զիս . ահա սյլազգիք և ծուր՝ և
ժողովուրդք հնդկաց, սոքա եղեն անդ :

Սիօնի ասի մայր, և մարդ ծնաւ ի նմա .
և ինքն հիմունս էարկ ի նմա բարձրելն
Տէր պատմեսցէ դրովք ժողովրդեան,
իշխանացս սյսոցիկ՝ ոչք եղեն անդ :

Այ զի ուրախ լիցին ի քեզ անքն . որոց
բնակու թի ի քէն է :

Ի խառնարած. զն խաղաղէիւնս, իմաստութիւնս
զմտիմանի էման իմաստութիւնէ: 21.

Տր անձ փրկուէ իմոյ, ի տունէ կարողացի
և գիշերի առաջի քո:

Կայեն աղօթք իմ անջիքո անը, խոնար
ետցի ունկն քո ի խնդրուածս իմ:

Օ ի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և
կեանք իմ ի դժոխս մերձեցան. և հա

մարեցայ ես ընդ այնոսիկ, որք իջանեն
ի գոբ: Եւ ի ես որոյ մարդ առանց
օգնականի, և ի մեռեալս ազատ:

Արպէս զվերաւորս, որք ննջեն ի գե
րեզմանս:

Օ որս դու ոչ յիշեցեր, նորա ի ձեռա
նէ քումմէ մերժեցան:

Եւ զին զիս ի դբի ներքնումն, ի խա
ւարի և ի ստուներս մահու:

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութի քո:
զամ զբօսանս քո ամեր ի վր իմ:

Տեռի արարեր յինէն զճանօթս իմ.
և եդին զիս նշաւակ իւրեանց:

Կանոնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ տը
կարացան յաղքատութի:

Եւ զաղակեցի առ անը զօրհանապազ, և

Համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Մի թէ մեռելոց առնիցենս սքանչելիս
քո . կամ բժիշկ.ք յարուցեալ , խոստո
վան առնիցին առ քեզ :

Մի թէ պատմեսցէ՞ զք երբեք 'ի գե
րեզմանի զողորմուիս քո , կամ զճշմար
տութիս քո 'ի կորստեան :

Մի թէ ճանաչիցին 'ի խաւարի սքան
չելիք քո , կամ արդարութի քո յեր
կիր մոռացեալ :

Լսա առ քեզ տր աղաղակեցի , առաւ
տու աղօթք իմ ժամանեսցենս առ քեզ :

Բնդէր տր մերժես զանձն իմ , կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի ման
կութենէ իմմէ . 'ի բարձրուէ խոնար
հեցոյ և ափշեցոյ :

Յիս Հաստատեցաւ բարկուի քո . ար
հաւիրք քո խռովեցուցին զիս :

Երջեցան զինև որոյ ջուր , զօր ամ
պաշարեցին զիս 'ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ
և զճանօթս իմ , վասն թշուառութե
իմոյ :

Իմաստութի եմանայ յէշրայէլացոց :

21.

Օ

ողորմութիւնս քո տէր յաւիտեան օրհնեցից ազգէ յազգ պատմեցից զճշմարտութիս քո բերանով իմով :

Բացեր թէ աշխարհս ողորմութի չի նեցի, յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւնս քո :

Եղի ուխտ ընտրելոց իմոց, երդունայ դաւթի ծառայի իմոց :

Յաւիտեան հաստատեցից զլաւակ քո, և շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո :

Խոստովան եղիցին երկիրք սքանչելեաց քոց տր, և ճշմարտութի քո յեկեղեցիս սրբոց :

Մէ յամգս որ հաւասարի քեզկամ ո՛ր նմանիցի տն յորդիս տց :

Մ՛ծ փառաւորել է ՚ի խորհուրդս տբց իւրոց, մեծ և ահաւոր ՚ի վ՛ր այնոցիկ ոյք շուրջ են զնովաւ :

Տ՛ր տ՛ծ զօրութեց ո՛ր նմանի քեզ. հզօր ես դու տր՝ և ճշմարտութի քո շուրջ է զքեւ :

Ի ու տիրես զօրուէց ծովու . և զխոշ
վութի ալեաց նր դու ցածուցանես :

Իսկ խոնարհեցուցանես որպէս վիրաւ
ւորս զամբարտաւանս , ի զօրութի բազ
կի քո ցրուէցեր զթշնամիս քո :

Ինչ են երկինք և քո է երկիր , զաշ
խարհս լինի իւրով դու հաստատեցեր ,
զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր , թա
բօր և հերմօն . յանուն քո ցնծացեն :

Ինչ է բազուկ և քո է զօրութի , զօրաս
ցի աջ քո՝ և բարձր եղիցի ձեռն քո :

Յարդարութի և յիրաւունս հաստատել
է աթոռ քո , ողորմութի և ճշմարտութի
գնացեն առաջի երեսաց քոց :

Երանի՛ ժողովրդեան , որ դիտէ զօրհ
նութիս քո նոր . ի լոյս երեսաց քոց գնաս
ցեն , և յանուն քո ցնծացեն զօրհա
նապաղ , և յարդարութե քում բարձր
եղիցին :

Պարծնք զօրուէց մերոց դու ես նոր , և
ի կամս քո բարձր եղիցի եղջիւր մեր :

Ինչ նէ է օգնութիւն նքն իսրայելի
թագաւորին մերոյ :

Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ ընդ որ
դիս

դիս քո, և ասացեր եգից զօգնուի իմ
'ի վր Տզօրին, և բարձր արարից զընա
րեանն 'ի ժողովրդեանէ իմմէ :

Գտի զդաւիթ ծառայ իմ, և իւղով
սրբով իմով օծի զնա :

Չեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ իմ
զօրացուսցէ զնա :

Մի' մեղիցէ նմա թշնամի, և որդի ա
նօրէնութե մի' չարչարեացէ զնա :

Հարից առաջի նորա զթշնամիս նր, և
չատելիս նր 'ի պարտուի մատնեցից :

Ղշմարտուի իմ և ողորմուի իմ լնմա,
և յանուն իմ բարձր եղիցի եղջիւր նր :

Եգից 'ի ճովու զձեռն նր, և 'ի վերայ
գետոց զաջ նորա :

Կա կարդասցէ առ իս' հայր իմ ես
բու, ան ընդունօղ փրկութե իմոյ :

Ես անդրանիկ արարից զնա, և բարձր
քան զամ թագաւորս երկրի :

Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմուի
իմ, և ուխտ իմ հաւատարիմ ընդ նմա :

Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից
զգաւակ նորա, և զաթոռ նորա որպէս
զաւուրս երկնից :

Իմէ թողցեն որդիք նր զօրէնս իմ, և
իբրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ :

Իմէ զարդարուիս իմ անարգեսցեն, և
զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն :

Տարից գաւազանաւ զանօրէնութիս նց,
և տանջանօք զանիրաւութիս նց :

Բայց զողորմութի իմ ոչ արգելից 'ի
նոցանէ, և ոչ նենդեցից ճշմարտութե
իմում, և ոչ անարգեցից զուխտ իմ, և
ինչ որ ելանէ ընդ շրթունս իմ, զայն
ոչ արճամարհեցից :

Միանգամ երգուայ 'ի սրբութի իմ,
թէ դաւթի ես ոչ ստեցից :

Օւաւակ նր յաւիտեան կապցէ, և ա
թոռ նր ուն զարեգակն անջի իմ. և ուն
զլուսին, զի հաստատել է յաւիտեան
վկայ հաւատարիմ յերկինս :

Իսկ արդ՝ դու մերժեցեր և անարդե
ցեր, և ընդ վայր հարեր զօժեալ քո :

Կարձուցեր զուխտ 'ի ծառայէ քում
մէ, պղծեցեր յերկրի զսրբութի նորա :

Բակեցեր զամ պարիսպս նր, և եղեր
զամուրս նորա 'ի դողումս :

Յափշտակեցին զնա անցուորք ճնարհի.
և եղև նա նախատ դրացեաց իւրոց :

Եւրձր արարեր զաջ նեղչաց նր, և ու
 բախ արարեր զամ Թշնամիս նորա :
 Եւրձուցեր զօգնուի ՚ի սրոյ նր, և
 ոչ ընկալար զնա ՚ի պատերազմի :
 Եւրձեցեր զսրբուի նր, և զաթոռ
 նորա յերկիր կործանեցեր :
 Եւրձարարեր զաւուրս ժամանակաց
 նորա, և հեղեր զնովաւ զամօթ :
 Եւրձ յերբ դարձուցնես զերեսս քո
 իսպառ, բորբոքեցի ույ հուր բարկուի
 քո : Իսկ արդ յիշեան և տես, թէ ով է
 իմ հանգիստ. մի թէ ՚ի զուր ինչ ստեղ
 ծեր զամ որդիս մարդկան :
 Ավ է մարդ որ կեցցէ և ոչ տեսցէ ըզ
 մահ, կամ փրկեցցէ զանձն իւր ՚ի ձե
 ռաց դժոխոց :
 Աւր են ողորմուիք քո տր ուռաջինք,
 զոր երդուար դաւթի ճշմարտութի քով :
 Յիշեան զնախատինս ծառայի քո, զսր
 ընկալայ ՚ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :
 Օր նախատեցին Թշնամիք քո տէր,
 նախատեցին փոխանակի օժեղոյ քո :
 (Օրձնէլ տէր ան յաւիտեանս յաւի
 տենից . եղիցի եղիցի :

Օրհնութի Եսայեայ սրբ-ոցն Էջմաշտայ :
Եսայ . Ի 2 :

գիշերաց կանխէ հոգի իմ ա
ռաւօտ առնել առ քեզ ան :

Ս ք զի լոյս են հրովանք քո
ի վր երկրի . ուստի ուք զար
դարութի բնակիչք երկրի :

Կարկեսցի ամբարիշտն , և այլ ոչ և օ
ռսցի առնել յերկրի զարդարութի
Նշմարտութի :

Բարձցի ամբարիշտն յերկրէ , և մի'
տեսցի զի առս այ :

ՏԻ՛ բարձր ես , և բազուկ քո հզօր . և
նորա ոչ գիտացին :

Օանկցեն՝ ամացեսցեն , և նախանձ
արկցի անխրատ ժողովրդեան . և արդ՝
հուր զթշնամիս քո կերիցէ :

ՏԻ՛ ան մեր՝ տուր մեզ զխաղաղութի
քո . զի բնտ ան գործոց մերոց հաստ
ցաւ մեզ :

ՏԻ՛ ան մեր՝ ստացիր զմեզ . զի բաց
ի բէն զայլ որ ոչ գիտեմք . և զանուն
քո անսլանեմք զօրհանապազ :

Իսկ արդ՝ մեռեալք զկենդանութի այլ
ոչ տեսանիցեն . և ոչ բժիշկք յարու-
ցանիցեն :

Ասոցորիկ ածեր հարեր սատակեցեր
և ջնջեցեր զամարու մանուկ նց :

Յաւել տր զար ՚ի վր չարի նց . և ուծ
զար ՚ի վր անօրինաց երկրի :

Տր՝ ՚ի նեղութե յիշեցաք զքեզ . զի
փոքր մի նեղութի է խրատ քո ՚ի վր մեր :

Որայ երկունք յղոյ՝ զի հասեալ իջէ
ժամանակ ծննդեան , և առցաւա իւր
ճչիցէ :

Լյնդէս եղաք սիրելւոյ քում տր .
յահ և յերկիւղ քո յղացեալ երկնե-
ցաք , և ծնաք զհոգի փրկուէ քո :

Ոչ ևս կործանիցուք մեք , այլ կործա-
նեսցին անօրէնք երկրի :

Յարիցեն մեռեալք . և կենդանասցին
ամենեքեան , սրք եղեալ են ՚ի գերեզ
մանս :

Օարթիցեն ցնծասցեն , և ուրախ եղի
զին դադարեալք յերկրի :

Ասան զի՝ ցողդ որ ցօլի ՚ի քէն , սցդ
բժշկութիւն է նոցա . բոցց երկիրն

ԱՆԷ՛ Թ՛ՎԵԿՈՒ Լ՛ՆԻ Լ՛Յ՝

210

ԱՊԼԻԷ՛Ն

Եղեր մեր ազգէ մինչև
յազգ . մինչև լերինք
հաստատեալ էին , և
մինչև ստեղծեալ էիր
դերկիր և զամ տիեզերս :

Պաւ խոենից մինչև յաւ խոեանս դու
եա . մի դարձուցաներ զմարդ ՚ի տառա
պանս . և ասացեր , դարձարուք առ իս
որդիք մարդկան :

Տաղար ամ յաչս տն սնդ օր երեկի զէ
էանց . ուն պահ մի գիշերոյ . և ամբ նոյ
անարդու թէ եղիցին :

Բնդ առաւօտս ուն դարարի բուսցին ,
ընդ առաւօտս ուն դարարի զունարձաս
ցին և ծաղկեացին , ընդ երեկոյս թար
շամեացին չորացին և անկցին :

Նո՛ւ աղեցոյք մեք ՚ի բարկուէ քումմէ ,
և ՚ի սրամտուէ քումմէ խռովեցաք :

Եղեր զմեզս մեր անջի քո , և զկեանս
մեր ՚ի լոյս երեսաց քոց :

Մենայն աւուրք մեր նո՛ւ աղեցան , և
՚ի բարկուէ քումմէ խռովեցաք :

Եամանակ ամաց մերոց անդադար ուն
սարդի . և թի՛ւ աւուրց ամաց մերոց
՚ի նոսա եօթանասուն ամ :

Սպա թէ առաւել ևս՝ ութսուն ամ .
և որ ինչ աւելի է քան զայն՝ ցաւօք և
հեծու թեամբ :

Եկն ՚ի վրձ մեր հեծուի , և խրատեցաք .
իսկ արդ ո՞ գիտասցէ զզօրութի բարկու
թէ քո , և կամ յահէ քումմէ զսրամը
տու թիւն քո համարեացի :

Ս յսն ցոյց ինձ զաջ քո . և որ խոնարհ
էն սրտիւք , զխմանտուիս քո :

Ինքն ար մինչև յերբ, մտիկեարեաց
ի ծառայս քու

Երբ առաւօտու ողորմութիւն քով, ցըն
ծացաք և ուրախ եղաք զամ աւուրս
կենաց մերոց:

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն, յո
րս խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն
յորս տեսաք զչարչարանս:

Հայեա՛ն ար ի ծառայս քոյ և ի գործս
ձեռաց քոց, և առաջնորդեա՛ն որդւոց
նոցա, եղիցի լոյս տն ի վերայ մեր:

Օ գործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ի
մեզ ար, և զգործս ձեռաց մերոց յա
ջողեա՛ն մեզ:

(Օրհնութիւն գովուէր Կաթողիկոսի) Գ

Որ բնակէ ընէ յօգնութի բարձրելոյն,
Ը հովանեաւ այ յերկինս հանգիցէ:

Ըսասցէ տն ընդունող իմ ես, ապա
ւէն իմ անձ, և ես յուսամ ի նա:

Ըս փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո
ղին, և ի բանիցն ի խոսովութի:

Ը թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, ի
հովանի թւոց նորա յուսասցիս:

Ոպ զէն շուրջ եղիցի զքեզ ճշմարտութի
նորա:

Ներկիցես դու յերկրուդէ գիշեր
և ոչ ՚ի նետէ՝ որ Թուչի ՚ի տունէ :
Ներէ որ շքի ՚ի խաւարի , ՚ի գայթակ
ղութէ գիւնն ՚ի հասարակ աւուր :
Նկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հաղարք ,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ . և առ քեզ
ինչ ոչ մերձեսցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու
և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես .
զի դու տէր յոյս իմ ես :

Օ բարձրեալն արարեր քեզ ապաւեն ,
զի ոչ հասցեն առ քեզ ջարք , և տան
չանք մի՛ մերձեսցին ՚ի յարկս քո :

Տրեշտակաց իւրոց պատուիրել է վն
քո , ՚ի պահել զքեզ յամ ճանապարհս քո :
Ի բազուկս իւրենց ընկալցին զքեզ , զի
մի՛ երբէք հարցես զքարի զուան քո :

Ի վր իժից և քարբից գնասցես դու . և
առ ոտնկոխեսցես զառիւծն և զվիշապն :

Բանդի յիս յուսացաւ , և փրկեցից
զնա . հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ
զանուն իմ :

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուսոց նմա ,
և առ նմա եղէց ՚ի նեղութե :

Իրկեցից և փառաւոր արարից զնա ,
երկայն աւուրբք լցուցից , և ցուցից
նմա զփրկութիւն իմ :

Օրհնութիւն Սաղմոս ԴԱԼԻ :

Ի սարի է խոստովան լինիլ տն , և սաղ
մոս ասել անո՛ւան քում բարձրեալ :

Պատմել յառաւօտու զողորմութիս քո
և զձշմարտութիս քո ՚ի գիշերի :

Տասնադէաւ սաղմոսարանաւ , ՚ի ձայն
օրհնութեան գովել :

Եւրախ արարեր զիս տր յարարածս քո ,
և ՚ի գործս ձեռաց քոց ցնծացայց :

Մի զի մեծ են գործք քո տր , և յոյժ
խոր են խորհուրդք քո :

Ը՛յր անզգամ զայս ո՛չ ծանօցէ , և
անմիտն զայս ո՛չ առնու ՚ի միտ :

Ի բուսանիլ մեղաւորաց սոյ խոտ , ՚ի
ճողկիլ այնցիկ՝ ոչք գործեն զնօրէնութի

Լաաակեացին յաւիտեանս յաւիտնից .
և դու բարձրել ես յաւիտեանս տր :

Օ ՚ի ահա՛ թշնամիք քո տր , զի ահա՛ թըշ
նամիք քո կորիցեն , ցրո՛ւեացին ամբն՝

ոչք գործեն զանօրէնութիւն :

Բարձր եղիցի սոյ միեղջերո՛ւի եղջիւր
իմ , և ծերութի իմ ՚ի ձէթ պարարտուե :

Եւ յառեա սկին իմ ՚ի Թշնամիան իմ, ոյք յա
բուցել են ՚ի վերայ իմ չարութիւնս, ՚ի նս
լուիցէ ունկն իմ:

Եւ ըրդ իբրն ուն զարմաւենիս ծաղկեացին.
ուն զմայրսն լիբանանու բազումք եղիցին

Տնկելք եղիցին ՚ի տան տն, և ՚ի գա
ւիթս այ մերոյ ծաղկեացին:

Եւ և բազումք եղիցին ՚ի ծերութի
պարարտուէ, դիրգք և փափուկք եղի
ցին ՚ի պատմելու զիղ է տր ան մեր, և
նչ գոյ ՚ի նմա անիրաւութի:

(Օրհնութի Վաղնէ Վասի:
Վ.Յ.)

ՄԻ

Թագաւորեաց վայելչութի
զբեցաւ, զբեցաւ տր լո
րութի՝ ընդ մէջ իւր էած:

Տաստատեց զաշխարհ զի մի՛ սասանես
ցի. պատրաստ է ակտու քո ՚ի սկզբանէ
յաւիտեանս դու ես:

Եւ մբարձան գետք տէր, և ամբարձին
գետք զձայնս իւրեանց. և յարիցեն
գետք ՚ի գնացս իւրեանց:

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի եղեն

Աբանչելի ես դու տէր 'ի բարձունս .
վկայուեց քոց մեք յոյժ հաւատացօք .
Տան քում վայելէ սրբութի տր' ընդ
երկայն աւուրս :

Սաղմոս Դասի . Զորեւաբանի 99

Լճ վրէժխնդիր, տր անձ՝ վրէժի ըն
դիր յոյտնեցար :

Բարձր լեր որ դատես զերկիր . հատն
դճատուցումն ամբարտաւանից :

Մինչև յերբ մեղաւորք տէր , մինչև
յերբ մեղաւորք պարծեացին :

Բարբառեալ խօսէին զանիրաւութի .
խօսեացին ամենեքեան՝ ոյք դործեն
զանօրէնութի :

Օ Ժողովուրդ քո տէր խոնարհ արա
րին , և զժառանգութի քո չորջարեցին :

Օ այրին և զպանդուխտն սպանին . զորք
սըն կոտորեցին . և ասացին՝ ոչ տեսանէ
զայս տր . և ոչ 'ի միտ առնու անձ յակոբյ

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց՝ և
անմիտք , մինչև յերբ ոչ առնուք 'ի միտ :

Որպ զի թէ որ տնկեաց զունկն՝ ինքն
ոչ լուիցէ . կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն

Ար խրատէ զազինս՝ ույ թէ ոչ յանդի
մանեացէ, որ ուսուցանէ մարդոյ զգի
տութի, ար ճանաչէ զխորհուրդս մարդ
կան՝ զի են ընդ ունայնք:

Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես դու ար.
Ե յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա:
Յաժ ուցանես դու նմա զաւուրս չա
րուէ, մինչև փորեացի խորխորատ մէ
զաւորի:

Ոչ մերժէ ար զժողովուրդ իւր, և ըզ
ժառանգութի իւր ոչ առնէ անտես:

Մինչև դարձցին իրաւունք յարդա
րութի, ընկալցին զնա ամենեքեան ոյք
ուղիղ են սրտիւք:

Ով յարիցէ ընդիս ՚ի վճ չարաց, կամ
ով հաւասարեացի ինձ ՚ի վճ այնոցիկ,
ոյք գործեն զանօրէնութի:

Եթէ ոչ տն օգնեալ էր ինձ, փոքր մի
ևս բնակեալ էր անձն իմ ՚ի դժոխս:

Թէ ասէի՝ թէ ասիս սասանեցան ոտք
իմ, ողորմութի քո ար օգնէր ինձ:

Ի ստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ մտիթա
րութի քո ուրախ առնէր զանձն իմ:

Մի՛ հաւասարեացի քեզ ակոռ անօ
րէ

րէնուէ . ո՞ւր աստճառէ զվաստակս ընդ
դէմ հրամանիս :

Արասցին զանձն արդարոյ , և զարիւն
ամբիծ պարտաւոր առնէին :

Եղև տր ապաւէն իմ , անօրէնական
յուսոյ իմոյ :

Տատարցէ նց տր ըն անօրէնուէ նց .
և ըստ չարութե նց՝ կործանեսցէ զնա
տր ան մեր :

( ) Եհնուի Դաւիթ . Գ Գ

Եկայք ցնծասցուք ՚ի տր . աղաղակես
ցուք առ անօրէնութիւն մեր :

Կանխեսցուք անջի նր խոստովանուէ .
և սաղմոսիւք աղաղակեսցուք առ նա :

Ըմ մեծ է տր . Թաղաւոր մեծ ՚ի վր
աներկրի :

՚Ի ձեռս նր են անօրէնութիւնք երկրի ,
և բարձրուիք լերանց նր են :

Մորա է ծով՝ և նա արար զնա . և զցա
մաք՝ ձեռք նր ստեղծին :

Եկայք երկիրպագցուք նմա . անկցուք
և լացցուք առաջի տն արարչին մերոյ :

Մա ինքն է տր անօրէնութիւն . մեք ժողո
վուրդք ձեռին նր , և խաշն արօտի նր :

Լ. յօր էթէ ձայնի նր լուհցէք, մի խըս
 տացուցինէք զսիրտս ձեր՝ ոպ՝ ի դառնուե
 Յաւուրն փորձուե յաննդտին, ուր փոր
 ձեցին զիս հարքն ձեր, քննեցին զիս՝ և
 տեսին զգործս իմ զքառասուն ամս
 Սանացի ընդ ազգին ընդ այնմիկ՝ և
 ասացի՝ միշտ մոլորեալ են սրտիւք . և
 նոքա ոչ ծանեան զձանապարհս իմս
 Արմ կրդ ունայ ի բարկուե իմում, թէ
 մոցեն ի հանդիսս իմս

Սաղմոս Դաս-Թի . Ի ժամանակի շէ աստարն
 շնեցաս յեռ գերասէնս՝ Եւ

րճնեցէք զտր յօրճուեթ ի
 նոր . օրճնեցէք զտր ամ
 երկիր . ( ) րճնեցէք զտր՝
 և օրճնեցէք զանուն նր .
 աւետարանեցէք օրըստօրէ զփրկուեթ
 նր .

Պատմեցէք ի հեթանոսս զփառս նր .
 յամ ժողովուրդս զսքանչելիս նր .
 Մեծ է տր՝ և օրճնեալ է յոյժ . ահար
 կու է նա ի վր ամ կուոց .

Ամենայն կուռք հեթանոսաց դեք են.
ոյլ տր զերկինս արար:

Խոտտովանութի և վայելչութի է առաջի նր. սրբութի և մեծ վայելչութի ՚ի սրբութե նր:

Մատուցէք տն տոհմք ազանց. մատուցէք տն զփառս և զպատիւ. մատուցէք տն զփառս անուան նր:

Ղեք պատարագս՝ և մտէք ՚ի սրահս նր. երկիր պագէք տն ՚ի գաւիթս սրբութե նր. և խոովեսցի յերեսաց նր ամենայն երկիր:

Լսացէք ՚ի հեթանոսս՝ թէ տր թագաւորեաց. հաստատեաց զաշխարհ զէ մի՛ սասանեսցի. և դատէ զժողովուրդս իւր ուղղութի:

Աւրախ եղիցին երկինք՝ և ցնծացէ՛ երկիր. զուարճացի՛ ծով լրիւ իւրով. ցընծացեն դաշտք՝ և ամ որ է ՚ի նս:

Յայնժամ ցնծացեն ամ ծառք անտառի յերեսաց տն՝ զի գոյ, և գոյ նա ՚ի դատել զերկիր:

Իսպառէ զտիեզերս իրաւամբք, և զժողովուրդս ամ՝ ճշմարտութի իւրով:

Սաղմոս Դաւթի . Ի ժամանակի զի երկերն հաս-
տատեցաւ ։ Դ . Թ .

Տէր Թագաւորեաց՝ ցնծասցէ՛ երկիր .
ուրախ եղիին իղզիք բազումք ։

Լ՛մազ և մէդ շուրջ են զնովաւ . յիրա-
ւունս և յարդարութի՛ն ուղղեալ է
աթոռ նրա ։

Հուր առաջի նր՝ դնասցէ , և սյրեացէ
շուրջ զթշնամիս նրա ։

Լ՛ըրեւցանս փայլատակունք նր՝ տիեզե-
րաց . ետես և սասանեցաւ երկիր ։

Լ՛ երկնք որով մամ հալեացին յերեսաց
ան . յերեսաց ան ան երկիր ։

Պատմեացեն երկնք զարդարութի՛ն նր . և
տեսցեն ան ժողովուրդք զփառս նր ։

Լ՛մաջեացեն ամենեքեան ոչք երկիր պա-
գանեն կառց , և ոչք պարծինս՝ ի դրօ-
շեալս իւրեանց ։

Լ՛ըրկիրպագցեն նմա ան հրեշտակք
նր , զի լուաւ և ուրախ եղև սիօն . և
ցնծացեն դստերք յուրաց վասն իրա-
ւանց քոց տր ։

Օ ի դու բարձրեալ ես ի վր՝ ան երկ-
րի . յոյժ բարձրացար ի վր՝ ան կառց ։

Ուր սիրէք զտր' անեցէք զարուխ .
պահէ տր զանձինս սրբոց իւրոց . ՚ի ձե
ռաց մեղաւորի փրկեացէ զնս :

Լոյս ծաղեաց արդարոց . ուղղոց սրբ
տից' եղև ուրախուի :

Ուրախ եղերուք արդարք' ՚ի տր . և խոս
տովան . եղերուք յիշտաակի սրբուէ նր :

Սաղմոս Դ-ԻԷ ԳԼԷ

( ) Երճեցէք զտր յօրճուծի նոր , զի
սքանչելիս արար :

Փրկեաց զնա աջ իւր , և բաղուկ սք
իւր :

Լոցոյց տր զիւրկուի իւր . առաջի ազ
գաց յայտնեաց զարդարուի իւր :

Յիշեաց ողորմութի իւրով զյակոր .
ճշմարտութի իւրով զտունն ինչի . և տե
սին ամ ծաղք երկրի զիւրկուի այ մերոյ :

Լ' զաղակեցէք առ տր ամ երկիր . օրճե
ցէք' ցնծացէք' և սաղմոս ասացէք :

Սաղմոս ասացէք այ մերոյ օրճուծի .
օրճուք և ՚ի ձայն սաղմոսաց :

Ղ' ձայն օրճուէ կռածոյ փողոյ . օրճ
նութի ցնծութի և ՚ի ձայն եղջեր փողոյ :

աղաղակեցէք առջի Թագաւորին ան.
Խոովեսցի ծով ընդ իւրով, տիեզերք
և ամբնակիցք նր. և գետք ծախս հար
ցեն ՚ի միասին ձեռամբ:

Երինք ցնծասցեն առջի ան զի գայ.
զի հասեալ է ար ՚ի դասել զերկիր.
Ղառիէ զաշխարհս արդարուք, և զժո
ղովուրդս իւր ուղղուք:

Սաղմս Ղառիէ Ղ.Տ.
Թագաւորեաց, բարկա
ցան ժողովուրդք՝ որ նրս
տիս ՚ի քրօբէս, սասանե
ցաւ երկիր:

Տը ՚ի սիօն մեծ է, և բարձր ՚ի վք ամ
ժողովուրդոց:

Կրոսաովան եղիցուք անո՛ւան քում մշ
ծի, զի ահաւոր և նբ է. և պատիւ
Թագաւորի զիրաւունս սիրէ:

Ղու պատրաստեցեր զուղղութի. զի
րաւունս և զարդարութ յակորայ դու
արարեր:

Բարձր արարէք զար ամ մեր. երկիր

Կագէք պատուանդանի ոտից նր՝ զի
նբէ:

Մովսէս և ահարոն երիցունք նր. ապա
մուկէլ ընդ այնոսիկ, ոչք կարդան զա
նուն նր:

Կարդային առ տր, և նա լսէր նց. և ՚ի
սիւն ամպոյ խօսէր ընդ նս:

Պահէին զվկայուի նր, և զՏրամանս՝
զոր ետ նց:

Տր ան մեր՝ դու լսելիւր նց, ան՝ դու
քաւիչ լինելիւր նց. և վրէժխնդիր ՚ի
վր ան գործոց նց:

Բարձր արարէք զտր ան մեր. երկիր
կագէք ՚ի լեառն նբ նր. զի նբ է տր
ան մեր:

Սաղմոս Գ 10:

Ղաղակեցէք առ տր ան երկիր. ծա
ռայեցէք մն ուրախուի:

Մտէք առաջի նր ցնծութի. ծանե
րուք՝ զի նա է տր ան մեր:

Նս արար զմեզ, և ոչ մեք էաք. մեք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նր:

Մտէք ընդ գրունս նր խոստովանուի,
և օրհնուի ՚ի յարկս նր:

Խոստովան եղերուք ան, և օրհնեցէք
զանուն նորա:

Քաղցր է ան՝ յաւիտեան է ողորմութի
նր. ազգէ մինչև յազգ է ճշմարտութի
նորա:

Ստղնոս Դ

Սողորմութի և յիրաւունս օրհնեցից ըզ
քեզ ան. սաղմոս անցից, և ՚ի միտ առից:

Նանապարհ ամբիծ մինչև եկեսցէ ա
ռիս, զի գնայի ես յամբծութե սրտի
խնոյ ՚ի մէջ ասան խնոյ:

Ո՛չ եղի առաջի աչաց խնոյ զերս անի
րաւութե. ոչք առնէին զանօրէնութի,
ատեցի:

Ո՛չ մերձեցաւ առիս որ թիւրն էր սըր
տիւ. խոտորեալ յինէն անզգամին, և
եւ ինչ ո՛չ փոյթ առնէի:

Որ խօսէր դաղտ զքնկերէ իւրակ, զնա
բացէ ՚ի բաց հարածէի:

Որ ամբարտաւան էր աչք՝ և ադաս սըր
տիւ, ընդ նմա և հաց ո՛չ ուտէի:

Ո՛չք իմ ՚ի հաւատացեալս երկրի, զի
նաացին նորա ընդիս:

Որ գնայր ՚ի նանապարհ ամբիծ, նա
պաշաէր զիս:

Ո՛չ բնակէր 'ի մէջ տան իմոյ՝ որ առ
նէր զամբարտաւանութի. որ խօսէր զա
նիրաւութի, չէր յաջողեալ նմա առաջի
աչաց իմոց:

Բնդ առաւօտս սպանանէի զամ մեղա
ւորս երկրի. զի սատակեցից 'ի քաղաքի
տն զաման՝ ոյք գործեն զանօրէնութի:

*****

Լ՛. 201. «-րիտ. Իբրև ճանչրասցի՝ առաջի քն
սփութացի զինդ բռնածս է-ր:

Ո՛՛

լուր աղօթից իմոց. աղա
ղակ իմ առ քեզ եկեացի. և
մի՛ դարձուցաներ զերեսս
քո յինէն:

Յաւուր նեղուէ իմոյ՝ խոնարհեցն՝ ա
ռիս զունկն քո. յորում աւուր կարդամ
առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ:

Սպառեցան որոյ ծուխ աւուրք իմ. և
սակերք իմ ուն խախ՛ չորացան:

Հարոյեսս ուն խոտ՝ և ցամաքեցաւ սիրտ
իմ. մտապայ ուտել զճաց իմ 'ի ձայնէ
հեծութե իմոյ:

Ացեցաւ ոսկը իմ 'ի մարմինս իմ. նմանեցայ ես հաւալասան անապատի:

Եղէ ես ուն բու յաւերակի. տքնեցայ և եղէ ես ուն ճ'նճղուկ միայն 'ի սոսնիս:

Վախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ, և դռնիչք իմ ինև երդնութիս:

Օ մոխիր ուն զհաց կերթի. և զըմպելինս իմ արտասու՛օք խառնեցի:

Յերեսաց բարկուե սրտմտուե քո, զի դու բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս:

Եւուրք իմ ուն հովանի անցին. և ես ուն խոտ ցամաքեցայ:

Դու տր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քո ազգէ մինչև յազգ:

Դու յարուցել գթացիս 'ի վր սիօնի. ժամանակ գթարոյ նր հասեալ է ժամ:

Հաճեցան ծառայք քո ը քարինս նր, և 'ի հողս նր գթացին:

Երկիցեն հեթ մտաք յանու՛նէ քումմէ. և ամ թիւորք երկրի 'ի փառաց քոց:

Ե ինէ տր զսիօն, և երևեսցի փառօք իւրովք 'ի նմա:

Հայեցաւ նա յազօթս խոնարհաց, և ոչ

արհամարհեաց զանդրուածս նոց :

Գրեցի այս յագգ այլ . ժողովուրդ զոր ստացեալ է , օրհնեացէ նոր :

Հայեցաւ նա 'ի բարձանց 'ի սրբութի իւրմէ . նոր յերկնից յերկիր հայեցաւ :

Եւսել զՏեճութի կապելոց , և արձակել զորդիս մահապարտաց :

Պատմել 'ի սիօն զանուն նոն , և զօրհնութիս նոր յերուսաղէմ :

Ժողովել ժողովրդոց 'ի միասին , և թագաւորաց ծառայել նոն :

Պատասխանի ետ նմա 'ի ճանապարհի զօրութի իւրոյ . զնուազութի աւուրց իմոց

ասա ինձ , և մի' հաներ զիս 'ի կէս աւուրց իմոց . զի ազգէ յագգ եմ ամբ քո :

Իսկզբանէ նոր զՏիմուհս երկրի հաստատեցեր . և գործք ձեռնց քոց երկինք եմ :

Նոքա անցանեն , և դու կաս' և մնաս յաւիտեան :

Եւնոն ուն զձորձս մաշեացին . և ուն զլեւրարկուս փոխեացես զնս , և փոխեացին :

Եւայց դու նոյն ինքն ետ , և ամբ քո ոչ անցանեն . որդիք ծառայից քոց բնակեացին 'ի նմա . և զաւակի նոց յաւիտեան յաջողեացի :

( ) Բնեւանան իմ զոր, և ամոսկերք
իմ՝ զանունս սբ նորա:

( ) Բնեւանան իմ զոր, և մի՛ մոռանար
զամտուրս նորա:

Մքաւէ զմեզս քո քօշկէ զամ Տիւան
դու թիս քո:

Մփրկէ յապականութի զկեանս քո
պսակէ զքեզ ողորմութի և գթութի:

Մլնու ՚ի բարութի զցանկութի քո նո
րոգեսցի ուն արծունոյ մանկութի քո:

Մունէ ողորմութիս տր, և իրաւունս
ամ զրկելոց:

Լցոյց տր զճանապարհս իւր մովսիսի,
և որդւոցն իսրոյէլի զկամս իւր:

Գթած ողորմած է տր, երկայնամիտ
և բազում ողորմ:

Մէ իսպառ բարկանայ մեզ տր, և ոչ
յաւիտեան պահէ ռիս:

Մէ ըստ մեզաց մերոց արար մեզ տր,
և ոչ ըն անօրէնութե մերում Տատոյց մեզ:

Մ.Ս. ուն բարձր են երկինք յերկրէ,
այնպէս զօրացոյց տր զողորմութի իւր ՚ի

վր երկիւզածաց իւրոց:

Արչափ Տեռի են արեւելք յարե մտից,
այնչափ Տեռի արար 'ի մէնջ զանօրէ
նութիս մեր:

Այ գթոյ հոյր 'ի վ՛ր որդւոց իւրոց,
այնպէ գթացի տր յերկիւղածս իւր:

Օ ի նա գիտաց զստեղծ ու՛ածս մեր,
և յիշեաց թէ հող եմք:

Մարդոյ ուն խոտոյ են աւուրք իւր:
ուն ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղկի:

Ե նչէ 'ի նմա հողմ, և ոչ է' և ոչ ևս
երևի տեղի նր:

Բայց ողորմութի տն մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից' ի վ՛ր երկիւղածաց իւրոց,
և արդարութի նր յորդւոց մինչև յորդիս:

Այք պահեն զուխտս նր, յիշեն զպատ
ուիրանս նր' և առնեն զնա:

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ
իւր. արքայութի նր ամցւն տիրէ:

Օրհնեցէք զտր ամ հրեշտակք նորա՝
հզօրք զօրութի. ոյք առնէք զբան նորա
'ի լսել ձոյնի պատգամաց նորա:

Օրհնեցէք զտր ամ զօրութիք նր, պաշ
տօներայք և արարողք կամաց նորա:

Օրհնեցէք զտր ամ գործք նր. զի է ամ
տեղիս է տրութի նր. օրհնեա՛ն անձն իմ զտր

Սաղմս Կառնի . 'ի վերայ աշխարհագործ
արարածոց : **ՁԿ**

ընեան անձն իմ զտր . տր
անձ իմ մեծ եղեր յոյժ :

Խոստովանութի և մեծ վայելչութի
զգեցար . արկեալ զլոյս ուն զօթոց . ձգե
ցեր զերկինս ուն զխորան , և արկեր 'ի
վն ջուրց զվերնայարկս նր :

Ո՛գնէ յամպս զգնացս իւր , և շրջի նա
'ի վերայ Թեոց հողմոց :

Ո՛արար զհրեշտակս իւր յոգիս . և ըզ
պաշտօնեայս իւր 'ի հուր կիզելոյ :

Հաստատեաց զերկիր 'ի վերայ հաստա
տութեան իւրոյ , զի մի՛ սասանեացի
յաւիտեան :

Խորք որն զգեստ վերարկու է նր . 'ի
վերայ լերանց հացցեն ջուրք :

'ի սաստէ քումմէ փախիցեն . և 'ի ձայ
նէ որոտալոյ քումմէ սարսիցին :

Ելանեն լեռնանան , և իջանեն դաշտա
նան , 'ի տեղի յոր հաստատեցեր զնս :

ԺԳ

Սահ

Սահման եղեր և ոչ անցանեն . և ոչ
ևս դառնան 'ի ծածկել զերկիր :

Լուսփեցեր զաղբիւրս ընդ ծործորս .
'ի միջոյ լերանց գնասցեն ջուրք :

Լորբուցանել զամ գազանս վայրի . յա
գեսցին ցիռք 'ի ծարաւս իւրեանց :

Լնդ թռչունք երկնից բոյնս գիցեն . և
'ի միջոյ վիմաց տացեն զձայնս իւրեանց :

Լորբուցանէ զլերինս 'ի շտեմարանաց
իւրոց . 'ի պաղոյ դործոց իւրոց լցցի
երկիր :

Բուսուցեր զլսոտ 'ի լերինս , զգալարի
'ի ծառայութի մարդկան :

Հաներ զհաց յերկրէ , գինի ուրախ առ
նէ 'իւղ զո՛ւարթ , և հաց հաստատէ
զսիրա մարդոյ :

Օտգեսցին ծառքն անտառի , և մայրքն
լիբանանու՝ զորս դու տնկեցեր :

Լնդ թռչունք երկնից ձագս հանցեն .
և բոյն արագ լի ապաւէն է նց :

Լերինք բարձունք են եղջերո՛ւաց , և
վէ՛մք ապաւէնք նապաստակաց :

Լորարեր զլուսին վն ժամանակի . արե
գակն ծանեալ զժամ մտանելոյ իւրոյ :

Մարտեր զխաւար՝ և եղև գիշեր . 'ի
նմա դնան ամ դազանք անտառի :

Սորիւնք առիւծուց մունչեն՝ և յափըշ
տակեն . և խնդրեն յայ զկերակուրս
իւրեանց :

'Ի ծագել արևու ժողովին , և 'ի մորիս
իւրեանց դադարին :

Սլանէ մարդ 'ի դործս իւր , և 'ի վաս
տակս ձեռաց իւրոց մինչև յերեկոյ :

Որոյ զի մեծ են դործք քո ար . զամ
ինչ իմաստուք արարեր . և լցաւ երկիր
ստեղծութեամբ քովք :

Մյս ծով՝ մեծ և անդորր . 'ի սմա են
սողունք՝ որոց ոչ գոյ թիւ , դազանք
մեծամեծք և մանունք . 'ի սմա և նաւք
դնան . վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ
նովա :

Մենեքեան քեզ սպասեն . և դու տաս
զկերակուր նոց 'ի ժամու :

Կաս դու նոց՝ և կերակրին . բանաս
զձեռն քո՝ և կերակրես զամենեւեան
կամօք քովք :

'Ի արձուցանես զերեսս քո 'ի նոցանէ՝
և խառովին . հանես զողի 'ի նոցանէ ,
պակասին և 'ի հող դառնան :

Լ'ապքես զողի քո՝ և ստանաա զնս . և
նորոգես զերեսս երկրի :

Եղևցին փառք տն յաւիտեան . և տր
ուրախ եղևցի յարարածս իւր :

Ո՛հայի յերկիր , և տայ գողալ սնա .
մերձեսցի 'ի լերինս՝ և ճխեսցին :

Օրհնեցից զտր 'ի կեանս իմ . սաղմոս
ասացից այ իմոյ մինչև եմ ես :

Քաղցր եղևցի նմա օրհնութի իմ . և ես
ուրախ եղեց 'ի տր :

Պակասեցին մեզաւորք յերկրէ , և
ամբարիշտք մի՛ ևս գացին 'ի նմա .
օրհնեան անձն իմ զտր :

Ընկուեաց : Ճ՛՛

Երեստովն եղերուք տն՝ և կարդացէք
զանուն նր . և պատմեցէք 'ի Տեթանոսս
զգործս նորա :

Օրհնեցէք՝ և սաղմոս ասացէք նմա .
պատմեցէք զամ սքանչելիս նր . և դռնե
ցարուք յանուն սբ նորա :

Ուրախ եղևցին սիրտք այնոցիկ՝ ոյք
խնդրեն զտր . խնդրեցէք զտր և հզօրք
եղերուք . և խնդրեցէք զերեսս նորա
յամ ծամ :

Յիշեցէք զսքանչեւիս նր՝ զորս արար.
զարուեստս և զիրաւունս բերանոյ նր:

Օ աւակք արբաճամեան՝ ծառոցք նր.
որդիք յակոբայ՝ ընտրեալք նր:

Մահն է տր ամ մեր, յամ երկրի
են իրաւունք նր: Յիշեաց յաւիտենից
զուխտ իւր. և զբանն՝ զոր պատուիրեց
մինչ ՚ի հազար ամ:

Օ ուխտն զոր եղ ընդ արբաճամու.
և զերդումն իւր ընդ իսաճակայ:

Տաստատեաց առ յակոբ զհրաման իւր,
և առ ինչ զուխտ իւր յաւիտենից:

Մահն՝ ձեզ տաց զերկիրն քանանու,
զվիճակ ժառանգուէ ձերոյ:

Օ ի էին նորա թուով սակաւք, նուզք՝
և պանդուխտք ՚ի նմա:

Մեցին նորա ազգէ յազգ. ՚ի թագաւո
րութէ ՚ի ժողովուրդ յայլ:

Մէջ թող մարդկան մեղանչել նց. և
կշտամբեաց զթագաւորս վն նց:

Մի՛ մերձենայք ասէ՛ յօժեալս իմ, և
՚ի մարդարէս իմ մի՛ մեղանչէք:

Մոչեաց սով յերկիր նց. և զամ զօրութի
հացի եբեկ:

Լ՛աքեաց առաջի նց օյր . ՚ի ծառայ
ու թի վաճառեցաւ յովսէփ :

Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս նր .
և էանց ընդ երկաթ անձն նր :

Սինչև եկեսցէ բան նր . և բան ան
փորձեաց զնա :

Լ՛աքեաց թագաւորն՝ և ելոյծ զնա .
իշխան ժողովրդեան եթող զնա :

Վացոյց զնա օր տան իւրոյ . իշխան ՚ի
վր ամ ստացունաժոց իւրոց :

Խրատել զիշխանս նոցա ոպ զինքն . և
զծերս նց իմաստունս արասցէ :

Լ՛ամուտ իարոյել յեգիպտոս . և յակոբ
պանդխտեցաւ յերկիր քամայ :

Լ՛ճեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ , և զօ
րացոյց զնս քան զթշնամիս իւր :

Պարձոյց զսիրտս նոցա ատել զժողո
վուրդ իւր , և ՚ի նենգել զծառայս իւր :

Լ՛աքեաց զմովսէս ծառայ իւր , և զպ
հարօն ընտրեալ իւր :

Լ՛ա նոցա զբան նշանաց իւրոց , և զար
ունեստս իւր յերկիր քամայ :

Լ՛աքեաց զխաւար՝ և խաւարեցոյց
զնս . զի դառնացուցին զբան նր :

Պարձոյց յարիւն զգեաս նց, և սպան
 զամ ձկուսնս նց:
 Եւաց յերկիր նց գորա, և ՚ի շտեմա
 րանս Թագաւորաց նց:
 Լաց՝ և եկն շանաճանձ, և մծեխ ընդ
 ամ սահմանս նց:
 Պարձոյց զանձրևս նց ՚ի կարկուտ. և
 հուր յերկիր նց բորբոքեցաւ:
 Եւհար զայդիս և զթղենիս նոցա. և
 փշրեաց զամ ծառս սահմանաց նց:
 Լաց՝ և եկն մարտիս, և խառնիճ՝ զի
 ոչ գոյր նց Թիւ:
 Եկեր զամ խոտ երկրի նց, և սպառեաց
 զամ պտուղ անդոյ նց:
 Եւհար զամ անդրանիկս եգիպտացւոց,
 զսկիզբն ամ վաստակոց նց:
 Եւհան զնս սսկւով և արծաթով. և ոչ
 գոյր յազգի նց հիւանդ:
 Աւրախ եղև եգիպտոս ընդ ելանել նց.
 զի անկաւ ահ տն ՚ի վր նց:
 Սփռեաց ամայ՝ հովանի տանել նց ՚ի
 սունէ, և հրով լոյս ապր նց ՚ի գիշերի:
 Խնդրեցին՝ և եկն շորամարդի. և հա
 ցիւ երկնից լոյց զնս:

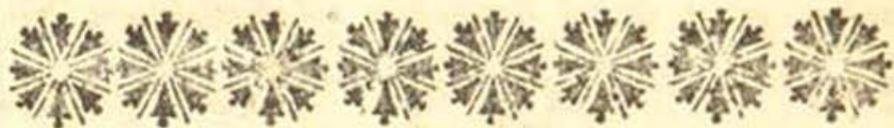
Եւ Տար զվէմն՝ և բղխեցին ջուրք , և
զնացին գետք ընդ անջրդիս :

Յիշեաց զբան իւր նք , որ ընդ աբրա
համու ծառայի իւրոյ :

Եւ Տան զժողովուրդ իւր ցնծութիւն , և
զընտրեալս իւր ուրախութիւն :

Եւ ա նոց զգաւառս հեթանոսաց . ի վաս
տակս ժողովրդոց ժառանգեցոյց զնս :

Օ ի պահեսցեն զվկայութիս նք . և զօ
րէնս նք խնդրեսցեն :

Օրհնութի Սաղմոսաց Դասութի :
ՃԵ

Սատովան եղերնուք ան՝ զի
քաղցր է . զի յաւիտեան է
ողորմութի նք :

Ո՛խօսեսցի զզօրութիս ան . լսելի ա
րասցէ զամ օրհնութիս նք :

Եւրանի՛ ոյք պահեն զիրաւունս , և առ
նեն զարդարութի յամ ժամ :

Յիշեան զմեզ ան ընդ հաճոյս ժողովրդ
դեան քոյ . և նոց արտ մեզ ի փրկուե
քում :

Տեսցիւք մեք զքաղցրութի ընտրելոց
քոց . ուրախ եղիցուք մեք յուրախութի
ազգի քո . և գովիցուք մեք ՚ի ժառանգ
դութեք քում :

Սեղաք մեք ընդ հարսն մեր , անօրինե
ցաք և յանցեաք :

Հարքն մեր յեղիպտոս ոչ իմացան զք
բանչելիս քո . և ոչ յիշեցին զբազում
ողորմութիս քս :

Բարկացուցին զքեզ յանցանելն իւր
եանց ընդ ծով կարմիր . փրկեաց զնս
վս անունն իւրոյ՝ զի ծանխցեն զգո
րութիս նորա :

Սաստեաց ՚ի ծով կարմիր՝ և ցամաքե
ցաւ . առաջնորդեաց նոցա ընդ ան
դունդս ուն ընդ անապատս :

Կեցոյց զնս ՚ի ձեռաց ատելեաց նց , և
փրկեաց զնս ՚ի ձեռաց թշնամեաց նց :

Օածկեաց ծով զներդիչս նց . և մի ՚ի
նոցանէ ոչ ապրեցաւ :

Հաւատացին բանի նորա . և օրհնեցին
զօրհնութիս նորա :

Արդլաղեցին և մտապան զգործս նր ,
և ոչ անապին խորհրդոց նր :

Յանկացան զցանկութի յանապատի .
և փորձեցին զամ յանջրդի :

Եւ նոցա զինդրուածս նց . առաքեաց
զլիութի յանձինս նց :

Բարկացուցին զմովսէս 'ի բանակի , և
զահարօն սբ տն :

Բացաւ երկիր' և եկուլ զդադան , և
ծածկեաց զբանակն զաբիրօնի :

Տուր վառեցաւ 'ի ժողովս նց . և բոց
ճաշեաց զմեղաւորս :

Մտարին զորթ 'ի քորեբ' և երկիր պա
զին պատկերի . և փոխեցին զփառս իւ
րեանց' 'ի նմանութի որթու խոտակերի :

Սոռացան զամ կենարարն իւրեանց . որ
արար զմեծամեծս յեգիպտոս , և զըս
բանչելիս իւր յերկիր քամոյ , և զահ
իւր 'ի վր կորսիւր ծովուն :

Լցաց սատակել զնս . եթէ ոչ մովսէս
ընտրեալն կոյր առաջի նր :

Դարձաւ առ տր' և անցոյց զբարկութի
նր . զի մի' սատակեսցին նորա :

Լնարգեցին զերկիրն ցանկալի . և ոչ
հաւատացին բանի նորա :

Տրանջեցին 'ի բանակս իւրեանց . և
ոչ լուան ձայնի տն :

Տամբարձ զձեռն իւր ՚ի վերայ նոցա,
հարկանել զնա յանասպատի:

Երունեսցի զուակ նց ընդ Տեթանոսս.
Երունեսցի զուակ նց ընդ գաւառս:

Պլեկեցան նորա ՚ի բեկեղովք. զի կե-
րին զգոհեալ և զմեռելոտի:

Բարկացուցին զնա ՚ի գործս իւրեանց
և յաճախեաց ՚ի վր նց բեկումն:

Լ'պա եկաց ՚ի մէջ փեռնէ հէս, քահեաց՝
և արդելաւ մահ. համարեցաւ նմա
յարդարութի ազգէ յազգ մինչև
յաւիտեան:

Բարկացուցին զնա ՚ի վր ջուրցն հա-
կառակուէ, չարչարեցաւ մովսէս վասն
նց, զի դառնացուցին զհոգի նր:

Ջրամայեաց շրթամբք իւրովք. և ոչ
սատակեցին զազգն՝ զոր ասաց նց տր:

Իրառնակեցան ընդ Տեթանոսս, և ու-
սան զգործս նց. ծառայեցին կուոց նց,
և եղև նոցա ՚ի գայթակղութի:

Օ՞ սէցին զուստերս և զգոտերս իւր-
եանց գիւաց, և հեղին զարիւն ամբիծ:

Լ'բիւն ուստերաց և գոտերաց իւր-
եանց՝ զոր զոհեցին կուոցն քանանու:

Շաղխեցաւ երկիր յարեւել նց, և
պղծեցաւ ՚ի գործոց նց. զի պռունկե-
ցան ՚ի գնացս իւրեանց:

Բարկացաւ սրամտութիւն տր ՚ի վր ծո-
ղովրդեան իւրոյ. և գարշեցոյց զժա-
ռանդութի իւր յոյժ:

Մատնեաց զնս ՚ի ձեռս Տեթանոսաց.
տիրեցին նց ատելիք իւրեանց, և թշնա-
ժիք իւրեանց նեղեցին զնս. և խոնարհ
եղեն ՚ի ներքոյ ձեռաց նց:

Բազում անգամ փրկեաց զնս, և նորա
դառնացուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւր
եանց, և կորացան յանօրէնութիւնս նց:

Տայեցաւ տր ՚ի նեղութիս նց, ՚ի լսել
ձայնի աղօթից նց:

Յիշեաց զուխտ իւր՝ և զղձացաւ ըստ
բազում ողորմութիւնս իւրում. և ետ զնս
՚ի դժութիս առաջի ամ գերջաց նց:

Փրկեան զմեզ տր ամ մեր. և ժողովեան
զմեզ ՚ի Տեթանոսաց:

Խոստովանեղիցուք անուն քում սրբ.
և պարծեսցուք յօրհնութիս քո:

Օրհնեալ տր ամ իսկ ի. յաւիտեանս
յաւիտենից: Եւ ասասցէ ամ ժողո-
վուրդն. եղիցի եղիցի:

Լ՝ շնի Լ՝ զէնիս, Լ՝ բոյն Տրէստանի:
Լ՝ սայ . Ը՝:

ա սասցի 'ի վերանալ յինէն ա
լուրց իմոց, Թէ դնացի ես 'ի
դրուեսս դժոխոց:

Ստողի զամ յետին իմ, և սասցի ' Թէ սյլ
նչ ևս տեսից զփրկութի ան յերկրին
կենդանեաց . և նչ ևս տեսից զմարդ
բնակչօք իւրովք հանդերձ:

Պատկասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ . սյ
սուհետե Թողի լքի զամ զկեանս իմ:

Եւ դնաց' մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ, ուն
զայն որ քակէ զտաղաւար . և եղէ ես ուն
զոտայն սատարաց' մերձ 'ի հատանիլ:

Յաւուր յայնմիկ' մատնեցայ ես յառա
ւօտէ ուն 'ի ձեռս առիւծու . սյնայէս
խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ, զի
յառաւօտէ մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ:

Արպէս ծիծառն' սյնայէս ճչեցի, որն
զաղաւնի' սյնայէս մնչեցի . զի նո՛ւաղե
ցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ:

Տոյեցայ 'ի բարձունս առ իօր ան իմ, որ
փրկեաց զիս . և փարատեցոյց յինէն
զցաւս անձին իմոյ:

ԼԵՆԻՄ : ԱՊ

ՈՍՏՈՎ, ԼՆ

եղերուք տեառն՝ զի
քաղցր է, զի յաւի-
տեան է սղորմութի նրա

Լսասցեն փրկեալք տն, զորս
փրկեացի՝ ձեռաց թշնամւոյն :
Յամ դաւառաց ժողովեաց
զնս . յարեւելից և յարեւմտից՝
ի հիւսիսոյ և՛ ի ծովէ :

Սղորեցան նորա յանապատի յանջողի
Հաննրհի և քաղաք բնակուէ ոչ դատն :

Քաղցեան և ծարաւեցան . և անձինք
նոցա ՚ի նոսին նուաղեցան :

Ղաղակեցին առ ար ՚ի նեղուէ իւր
եանց , և ՚ի վշտաց նց փրկեաց զնս :

Ղաջնորդեաց նց ՚ի ճանապարհ ուղիղ ,
զի երթիցեն ՚ի քաղաք բնակուէ իւրէնց :

Խոստովան եղիցին ան ողորմուէց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ի յադեցոյց զանձինս քաղցեալս , և
զանձինս կարօտեալս ՚ի արար բարութ :

Ոք նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս
մահու , կապեալ էին յաղքատուէ ոպ
յերկաթս :

Օ ի դառնացուցին զբանն այ , և ըզ
խորհուրդս բարձրելոյն բարկացուցին :

Խոնարհ եղեն ՚ի ցաւոց սիրաք նոցա .
տկարացան , և ոչ ոք էր՝ որ օգնէր նց :

Ղաղակեցին առ ար ՚ի նեղուէ իւր
եանց . ՚ի վշտաց նց եհան զնս :

Փրկեաց զնս ՚ի խաւարէ՝ և ՚ի ստուեր
աց մահու , և խզեաց զկապանս նց :

Խոստովան եղիցին ան ողորմուէց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Օ ի փշրեաց զդրունս պղնձիս , և ըզ
ժև

Երգս երկաթիս խորտակեաց :

Օգնեաց նոցա 'ի ճանապարհի անօրի
նութե իւրեանց . զի զն մեղաց իւր
եանց խոնարհ եղեն յոյժ :

Յամ կերակրոց դարչէին սիրտք նց .
մերձեցան մինչև 'ի դրունս մահու :

Ըղաղակեցին առ տր 'ի նեղուէ իւր
եանց , 'ի զաաց նց ստրկեցոյց զնս :

Ըբաքեաց զբան իւր և բժշկեաց զնս .
և մրկեաց զնս յապականութի իւրեանց :

Խստովան եղիցին տն օղորմուէց նր .
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան :

Մատուցեն նմա պատարադ օրհնուէ .
և պատմեսցեն զգործս նր ցնծութի :

Այք իջանէին 'ի ծով նաւուք . և առ
նէին զգործս 'ի ջուրս բազումս :

Նորա անսին զգործս ան . և զսքանչե
լիս նր 'ի խորս անգնդոց :

Ըաց' և յարեաւ հողմ և մբբիկ . և
բարձրացան ալիք նր : Նշանէին յեր
կինս' և իջանէին յանդունդս . և անձինք

նց' յանձինս իւրեանց մաշեցան :

Խռովեցան սասանեցան ոմ արբեալք .
և ամ իմաստուի նց ընկաւ :

Լ՛ դադակեցին առ ար Ի նեղուէ իւր
եանց, Ի վշտաց նց կեցոյց զնս:

Պարձոյց զմրրիկն յօգս՝ և դադարե-
ցան ալիք նր. ու բախ եղեն՝ զի դադար-
եցան. և առաջնորդեաց նց Ի նաւա
հանգիստ կամաց իւրեանց:

Խոստովան եղեցին ան ողորմուէց նր.
և սքանչելեաց նր որդիք մարդկան:

Բարձր արասցեն զնա՝ Ի ժողովս ժողովը
դոց. և յաթոռս ծերոց օրհնեցեն զնա:

Օ՛ Ի դարձոյց զգեան Ի ցամաք. և ըզ
գնացս ջուրց՝ յերկիր ծարաւուտ:

Լ՛րար զերկիրն պաղաքեր՝ յաղտաղ
տուկս, վն չարուէ բնակչաց նց:

Լ՛րար զանապատն Ի ճահիճս ջուրց,
և զերկիրն ծարաւուտ Ի գնացս ջուրց:

Բնակեցոյց Ի նմա քաղցեալս. և շինե-
ցին քաղաք բնակուէ իւրեանց:

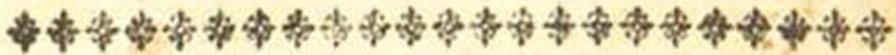
Ս՛ արեցին արտս՝ և անկեցին այդիս. և
արարին պտուղ արմատեաց իւրեանց:

Օ՛րհնեաց զնս՝ և բազմացան յոյժ. և
անասուէք նց ոչ նո՛ւաղեցան:

Նո՛ւաղեցան նորա՝ և չարչարեցան, Ի
նեղուէ չարեաց և Ի վշտաց:

Լին անտրդուի ՚ի վր իշխանաց նոցա.
մոլորեցոյց զնս յանապատի՝ և ոչ ՚ի ճա
նապարհի:

Օգնեաց անանկին յաղքատու. և ա
ռաջնորդեաց ոմ խաչին ազգի նց:
Տեսցեն ուղիղք, և ուրախ եղևցին. և
ամանորէն խցցի՛ զքերան իւր:
Ալ է իմատուն, որ պահեսցէ զայս. և
՚ի միա առցի՛ զողորմուիս ան:

Օրհնութի Սաղմոսաց Դասութի:
ՁԷ

ատրանս է սիրտ իմ անձ, պատ
րանս է սիրտ իմ օրհնել՝ և
սաղմոս ասել քեզ փառօք
իմովք:

Օ արթիք փառք իմ, զարթիք՝ սաղմոսիւք
և օրհնութեամբ, և ես զարթեացյ ա
ռաւօտուց:

Խոստովան եղէց քեզ ՚ի ժողովուրդս
տր. և սաղմոս ասացից քեզ յաղինս:

Մեծ եղև մինչև յերկինս ողորմուի
քո, մինչև յամպս ճշմարտուի քու:

Բարձրեալ ես դու յերկինս ան, և
յամ երկրի եմ փառք քո:

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո. կեցնո՞ւ
աջով քո և լուր մեզ:

Ըն խօսեցաւ ՚ի սրբուհի իւրմէ. բարձր
եղէց՝ բաժանեցից զսիր. քեմ, և զճո
վիսան յարկաց չափեցից:

Իմ է դաղայադ՝ և իմ է մանասէ. եփ
րեմ Տզօրիչ գլոյ իմոյ:

Յուդա Թագաւոր իմ. մովաբ՝ աւա
զան յուսոյ իմոյ:

Յեդովմէ ուղղեցից զդնացս իմ, և
ինձ այլազգիք հնազանդք եղեն:

Ոտարցէ զիս ՚ի քաղաք ամուր. կամ ով
առաջնորդեսցէ ինձ մինչև յեդովմէ:

Եթէ ոչ դու ան, որ մերժեցեր զմեզ.
և ոչ ելեր ան ընդ դօրս մեր:

Տուր մեզ օգնութի ՚ի նեղութե, զի
սուտ է փրկութի մարդոյ:

Ըստուծով արասցուք զօրութի. և նա
յամօթ արասցէ զթշնամիս մեր:

՚ի հասարած. Սաղմոս Դաւիթ: ՁԸ
Ըն օրհնութե իմոյ մի՛ լսեր. զի բե
րան մեղաւորի՝ բերան նենդաւորի
բացաւ ՚ի վր իմ:

Կօսեցան զիննէն լեզուաւ նենգաւ
րաւ . և բանիւ ատելուէ պաշարեցին զիս :

Մարտեան ընդիս ՚ի տարապարտուց .
փոխանակ սիրոյ իմոյ՝ մատնէին զիս ,
ոյլ ես յաղօթս կոյի :

Տատուցին ինձ չար փոխանակ ը բար
ւոյ . ատելուի փոխանակ սիրոյ իմոյ :

Վացո՛ ՚ի վր նորա մեղաւոր . սատանոյ
կացցէ ընդաջմէ նորա :

՚Ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապար
տեալ . և աղօթք նր ՚ի մեղս դարձցին :

Լաղիցին աւուրք նր նուագք . և զայցե
լուծի նր , զայն ոյլ օարցէ :

Լաղիցին որդիք նր որք , և կին նր ոյրի .
սահեսցին՝ փոփոխեցին . որդիք նորա
մաւրօղք եղիցին . և ելցեն ՚ի բնակուէ
իւրեանց :

Քննեսցէ փոխատու զամ ինչս նր , և
յափշտակեսցեն օտարք զվատակս նր :

Մի՛ դացի օղնական նմա . և մի՛ որ ողոր
մեսցի ՚ի վր որքոց նր :

Լաղիցին որդիք նր ՚ի սատակումն , և
յաղգէ ջնջեսցի ունուն նր :

Յելեսցին մեղք հօր նորա առաջի տն .

Լ մեղք մօր նր մի՛ ջնջեոցին. և եղիցին
առաջի տն յամ Ժամ:

Սատակեացի յերկրէ յիշակ նր. փոխա
նակ զի ոչ յիշեաց առնել զողորմուի:
Տալածեաց զայր աղքատ և զանանկ .

սպանանել զայն, որ խոնարհ է սրտին .
Սիրեաց զանէծս՝ և ելցէ նմա. ոչ կամե
ցաւ. զորքսուի, հեռի եղիցի ՚ի նմանէ:

Օ գեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ .
մտցէ որպէ ջուր ՚ի փոր նր. և ոպ ձէթ
ընդ ոսկերս նորա:

Եղիցի նմա ոպ հանդերձ զի ազանի .
ոպ գօտի՝ որ ածի հանառազ ընդ մէջ:

Լ. յս գործ է սյնոցիկ, ոչք չարախօս
կային զինէն առ տր. և ոչք խօսէին
չար զանձնէ իմմէ:

Լ. յ գու տր՝ տր՝ արա՛ ընդիս լն տնուան
քում, զի քաղցր է ողորմութի քո. և
փրկեա՛ զիս՝ զի աղքատ և անանկ եմ ես:

Սերտ իմ խռովեցաւ ՚ի փորի իմում. և
ես ոպ ստուներ ՚ի խռոսափիլ իմում պա
կասեցայ. և թօթափեցայ ոպ մարախ:

Օտնկք իմ տկարացան ՚ի սրահոց. և
մարմին իմ սղլադուներցաւ յիւ գոյ:

Եղէ եւս նախաւս նոցա . տեօին զիս՝ և
չարժեցին զգլուխս իւրեանց :

Օգնեան ինձ տր ամ իմ, և փրկեա՛ զիս՝
չստ սպարմութե քում :

Օանիցեն զի ձեռն քո սյս է . և դու
տր արարեր զայս :

Նքա անիծանեն՝ և դու օրհնեսցես .
ոչք յարուցել են՝ ի վր իմ, զամօթ կրես
ցեն . այլ ծանց քո ուրախ եղիցի՝ ի քեզ :

Օ դեցցին զամօթ՝ ոչք շարախօս կային
զանձնէ իմմէ . և արկցեն ոպ կրկնոց՝
զամօթ իւրեանց զիւրեամբք :

Եւ ես խոստովան եղէց առ տր յոյժ
բերանով իմով . և ՚ի մէջ բազմաց օրհնե
ցից զքեզ :

Օ ի եկաց նա ընդ աջմէ անանկիս . ՚ի
փրկել զիս յայնցանէ՝ ոչք հալածեն
զանձն իմ :

Ի խաարած . Սաղմոս Դաւթի : ԸԽ

Սաց տր ցտր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմ
մէ, մինչև եդից զթշնամիս քո սլատ
ուանդան ոտից քոց :

Ի աւազան զօրութե առաքեսցէ քեզ
տր ՚ի սիօնէ . և արբեսցես դու ՚ի մէջ
թշնամեաց քոց :

Օտգեաց 'ի խաւարի լոյս ուղղոց . ու
զորմած դժած և արդար է տր :

Բողոք տըր՝ ողորմի և տայ փոխ . յօրի
նէ զբան իւր 'ի դատաստանի . զի յաւի
տեան նա մի՛ սասանեացի :

Յիշատակ յաւիտենից եղիցի արդարն .
'ի համբաւ է ջարէ նա մի՛ երկիցէ :

Պատրաստ է սիրտ նր յուսալ առ ամ :

Հաստատեալ է սիրտ նր , և նա մի՛ երկի
ցէ մինչև տեսցէ 'ի Թշնամիս իւր :

Սփռեաց՝ և եա աղքատաց , արդարութի
նորա մտոյ յաւիտեանս յաւիտենից . և
եղջիւր նր բարձր եղիցի փառօք :

Սեզաւորն տեսցէ՝ և բարկացի . զա
տամաւնս իւր կրճատեացէ , և հալեացի .
և ցանկուի մեզաւորաց կորեցէ :

Ընկուիս : ՆՈՒՐ

Օրճնեցէ՛ք մանկուհիք զտր . և օրճնե
ցէ՛ք զունուն տեառն :

Եղեցի անուն տն օրճնել , յոյսմ հետն ;
մինչև յաւիտեան :

Յարևելից մինչև 'ի մաւսս արևու՝ օրճ
նեալ է անուն տն :

Բարձր է 'ի Քրոյ ամ աղգաց տր . և
յերկինս են փառք նր :

Որչե ուն ար ան մեր ՚ի բարձունս բնա
կեալ . և զխնարհս տեսանէ յերկինս
և յերկրի :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ . և
բարձր առնէ զուսուաղեալս յաղբեաց :
Նստուցանէ զճն իշխանս՝ ընդ իշխանս
ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ՚ի տան ուրա
խամիտ , ուն մայր որդւովք բերկրեալ :
Ընկուեալ ճի՛՛

Յերանելն ինչ յեղիպտոսէ . տանն յա
կորոյ ՚ի ժողովրդեանէ տղաղգեաց :
Եղև հրէաստան սրբու ՚ի նորա , և իս
բոցէլ իշխանութի նորա :

Ոով ետես և փախեալ , և յորդանան
անդրէն դարձալ :

Երկնք ցնծացեն ուն խոյք . և բլուրք
ոն գառինք մայքեաց :

Օ ի՛նչ քեզ ճովղոն տեսեր և փախեր .
կամ գու յորդանան՝ զի՛ դարձար անդրէն :

Երկնք՝ ցնծացէք ուն խոյք , և բլուրք
ոն գառինք մայքեաց :

Յերեսաց տն սասանեցալ երկիր . յե
րեսաց այ յակորոյ :

Ո գարձոյց զվէմն ՚ի վտակս ջուրց , և
զսպառաժն յողբերակունս :

Մ ՚ի մեզ ան՝ մի մեզ . ոյլ անուն քում
տուր զհառս , վն ողորմութե և ճշմար
տութ քո : Մ ՚ի երբէք տառցեն ՚ի հե
թանոսս , թէ ուր է ան նց :

Մ մեր յերկինս և յերկրի , զամ զոր
ինչ կամեցաւ և արար :

Կառք հեթանոսց սակի և արծաթ են .
ձեռագործ են որդւոց մարդկան :

Քերան ունին և ոչ խօսին . աչս ունին
և ոչ տեսանեն :

Վհանջս ունին և ոչ լսեն . աւնչս ունին
և ոչ հաստատեն :

Չենս ունին և ոչ շօշափեն . ոտս ու
նին և ոչ գնան . և ոչ գոյ բարբառ ՚ի
կակորդս նոցա :

Նման նոցա եզիցին , ոյք արարին զնս .
անքն ոյք յաւասցեալ են ՚ի նս :

Տուն խորոցէի յաւացաւ ՚ի տր . օգ
նական և ընդունող է նց :

Տուն ահարօնի յաւացաւ ՚ի տր . օգ
նական և ընկերող է նց :

Երկիր զամք ան յաւացան ՚ի տր . օգ
նական և փրկիչ է նց :

Օ նեղութի և զանձկութի գտի, և զսուսուն տն կարդացի:

Ո՛ տր՝ փրկեա՛ զանձն իմ, ողորմած անմեր ողորմի՛ և պահէ զազայս տր:

Եւս խոնարհ եղէ՛ և տր կեցոյց զիս. դարձանձն իմ՝ ի հանգիստ քո, զի տր օգնեաց քեզ:

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահունէս. զաչս իմ յարտասունաց, և զուս իմ՝ ի գոյթակողութի. հաճոյ եղէց առաջի տն յերկրին կենդանեաց:

Եւստիաս ՆՃԻ

Տաւատացի զոր և խօսեցայ, և ես խոնարհ եղէ յոյժ:

Եւս ասացի ՚ի զարմանալ իմում, թի՛ ամ մարդ սուտ է:

Օ ինչ տաց արիտուր տն՝ ընդ անի զոր և ետ ինձ:

Օ բաժակ փրկուէ ընկալայց, և զսուսուն տն կարդացից:

Օ աղօթս իմ տն տայ՝ առաջի ամ թոյժուէսն նորա:

Պատունկանէ անջի տն մահ սբց իւրոց, ո՛ տր՝ ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնայ քո:

Տաւեր զկապանս իմ . քեզ մտաուցից
պատարադ օրհնութե , և զանուն տն
կարդացից :

Օ աղօթս իմ տն տայ՝ առաջի տմ ժողովրդեան նորա . ՚ի գաւիթս տան տն ,
և ՚ի մէջքս երուսաղէմ :

Ընկուիտ : ՂԹ . Գ .

Օ օրհնեցէք զտր տմ ազիւնք . գովեցէք
զնա տմ ժողովուրդք :

Օ օրասցի ողորմուի նորա ՚ի վր մեր .
և ճշմարտուի տն մասցէ յաւիտեանս :

Ընկուիտ : ՂԹ . Բ .

Կոստովան եղերուք տն՝ զի բարի է .
զի յաւիտեան է ողորմուի նր :

Ըսացէ տուն խրոյելի՝ զի յաւի՞ :

Ըսացէ տուն ահարօնի՝ զի յաւի՞ :

Ըսացեն երկիւղածք տն՝ զի յաւի՞ :

Ի նեղուե իմումես առ տր կարդացի .
և լուա ինձ յանդորր :

Տր է իմ օգնական , և ես ոչ երկեայց .
զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

Տեր է իմ օգնական , և ես սեւից ՚ի
Թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ ՚ի տր՝ քան յուսալ

Ի մարդիկ . բարի է յուսալ ՚ի տր՝ քան
յուսալ յիշխանս :

Լ՛նետոյն ազինք շրջեցան զինև , և ան
ունամբ տն յաղթեցի նց :

Երջելով շրջեցան զինև , և պաշարե
ցին զիս ՚ի միասին . և անունամբ տն վա
նեցի զնս :

Երջեղեն զինև ոպ մեղուք , վառե
ցան բորբոքեցան ոպ փուշք ՚ի հուր .
և անունամբ տն՝ մերժեցի զնս :

Ի մերժելն դրդունեցայ , և եղէ մերձ
՚ի գլորիլ . և տր ընկալաւ զիս :

Օջրութի իմ՝ և օգնութի իմ տր , և
եղև ինձ ՚ի փրկութի :

Զայն ցնծութե փրկութե՝ ՚ի յարկս
արդարաց :

Լ՛շտն արար զօրութի . աջտն բարձր
արար զիս . և աջտն արար զօրութի :

Աջմետայց , ոյլ կեցից՝ և տառամեցից
զգործս տն :

Խրատելով խրատեաց զիս տր , և ՚ի
մահ՝ ոչ մատնեաց :

Բացէք ինձ զգրունս արդարութե , զի
մտից ընդ այն՝ և խոստովանեցէց տն :

Լ. յս դուռն տն է , և արդարք մտա
նեն ընդ սա :

Խոստովան եղէց քեզ տէր , զի լուար
ինձ . և եղեր ինձ 'ի փրկուի :

Ս. էմն՝ զոր անարգեցին շինողքն , նա
եղև գլուխ անկեան :

Դ. տնէ եղև այս . և է սքանչելի առա
ջի աչաց մերոց :

Լ. յսօր է՝ զոր արար տր . եկայք ցըն
ծասցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա :

Ս. տր փրկեա՛ն , ո՛ տր առաջնորդեա՛ն .
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տն . և
օրհնեցաք զքեզ 'ի տանէ տն :

Տր անձ մեր երևեցաւ մեզ . արարէք
տօնս ուրախուե՛ կանխաւ , մինչև յան
կիւնս սեղանոյ :

Լ. թ իմ ես դու՛ և խոստովան եղէց
քեզ . անձ իմ ես դու՛ և բարձր արա
րից զքեզ :

Խոստովան եղէց քեզ տր՝ զի լուար
ինձ , և եղեր ինձ 'ի փրկուի :

Խոստովան եղերուք տեառն , զի բա
րի է . զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

Մի՛ մերժեր զիս ՚ի պատու՛ իրանաց քոց։
՚Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո,
ոպ զի մի՛ մեղայց քեզ։

Օրհնեալ ես դու տր․ ուսո՛ ինձ զար
դարութիս քո։

Երթամք իմովք պատմեցից զամ իրա
ւունս բերանոյ քո։

՚Ի ճանապարհս վկայուէց քոց զո՛ւար
ձացոյ, ոպ յամ ՚ի մեծութե՛։

՚Ի պատու՛ իրանս քո հոգացոյ, և զգու
շացոյ ՚ի ճանապարհս քո։

Օ իրաւունս քո խօսեցոյ, և ոչ մոռա
ցայ զբանս քո։

Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և պա
հեցից զբանս քո։

Օ արթո՛ զաչս իմ, և նայեցոյց ՚ի սքան
չելիս օրինաց քոց։

Պանդուխտ եմ ես յերկրի․ մի՛ թագու
ցաներ յինէն զպատու՛ իրանս քո։

Փափագեաց անձն իմ, ՚ի ցանկալ ինձ
յիրաւունս քո յամ ժամ։

Սաստեցեր ամբարտաւանից․ անիծել՛
ոյք խոտորեցան ՚ի պատու՛ իրանաց քոց։

՚Ի բաց արա յինէն զնխատինս և զարհա
մար

մարհանա . զի զվկայու իս քո խնդրեցի :
Քանզի նատան իշխանք՝ և չարախօսէ ին
զինէն . ոյլ ծառայ քո խորհէր յերա
ւուսա քո :

Օ ի վկայութիք քո խօսք իմ էին . և
խորհուրդք իմ յարդարու ի քո :

Սերձեցաւ անձն իմ՝ ի հող . տը կեցո՛
ղիս լուս բանի քում :

Օ Զանապարհա իմ պատմեցի քեզ՝ և
լուար ինձ . աւսո՛ ինձ զարդարու իս քո :

Ի ճանարհա արդարու եց քոց իմատան
արա զիս . և քննեցից զգրանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ճանձրանալ .
հառաւանս զիս ՚ի բանս քո :

Օ Զանապարհա մեղաց ՚ի բնոց արա յի
նէն . և յօրէնս քո ողորմեա՛ ինձ :

Օ Զանապարհա ճշմարտու ե քո ընտրե
ցի . և զիրաւունս քո եւ ոչ մտացայ :

Սերձեցայ եւս ՚ի վկայութիս քո , տը մի՛
յամօթ աւաներ զիս :

Ի Զանապարհա պատու իրանաց քոց ըն
թացայ . զի անդորր արարեր սրաի իմոյ :

Օրէնսդ էա արա զիս տը , ՚ի Զանարհա
իրաւանց քոց . և խնդրեցից զիս յամ
ծան :

Իմաստուն արա զիս . և քննեցից զօրէնս քո, և պահեցից զնա բոլորով սրբ տիւ իմով:

Եւ աջնորդեա՛ ինձ՝ ՚ի շաւիղս պատուի ըանաց քոց . զի ընդ նս հաճեցայ:

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ՝ ՚ի վկայութիս քո, և մի՛ յադահուեմի:

Վարձո՛ զաչս իմ, զի մի՛ տեսից զնան ըուեմի . ՚ի ճանապարհս քո կեցո՛ զիս:

Հաստատեա՛ ծառայի քում՝ զբան քո յերկիւղ քո:

Հան յինէն զնախատինս, զոր և կարծեցի . զի դատաստանք քո քաղցր են:

Եւ հա՛ ջանկացոյ պատուիրանաց քոց, յարդարուեմ քում կեցո՛ զիս:

Եւ կեսցէ՛ ՚ի վր իմ ողորմուի քո տր . և փրկուեմի քո ըստ բանի քում:

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիւք . զի ես՝ ՚ի բանս քո յուսացայ:

Սի՛ ՚ի բացեայ առներ՝ ՚ի բերանոյ իմ մէջբան ճշմարտուե մինչև յոյժ . զի յերաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամժամ, յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Գնայի ես յանդորրու . զի զպատուի
րանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայուիս քո առաջի Թագա
ւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո , զոր սիրեցի :
Տամբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս
քո ' զոր սիրեցի . և խորհէի յարդա
րութե քում :

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո , յոր և յու
սացուցեր զիս :

Սա մխիթարեացէ զիս 'ի խոնարհութե
իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :

Լ'ճարտուանք անիրաւեցան յիս յոյժ ,
այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից տր ,
և մխիթարեցայ :

Տրամուի կարաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,
և ոյք Թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո , 'ի տե
ղոջ պանդխտութե իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տր . և
պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեանս . զի
զարդարուիս քո խնդրեցի :

աժին իմ ես դու տր , ասացի
պահել ինձ զօրէնս քո :

Ը զաչեցի զերեսս քո բողորով
սրտի՛ն իմով . ողորմեա՛ն ինձ ըստ
բանի քում :

Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ . և դարձ
ձուցի զոտս իմ ՚ի վկայութիս քո :

Պատրաստեցայ՝ և ո՛չ խռովեցայ . զի
պահեցի զպատու՛ իրանս քո :

Տուռւնք մեղաց պատեցան զինև . այլ
զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ :

Դ մէջ գիշերի յառնէի խօտ՛վան լինիլ
առ քեզ , վս իրաւանց և արդարութ քո :

Տաղորդէի ես նամ երկիւղածաց քոց .
որոց պահեալ էին զպատու՛ իրանս քո :

Ողորմութ ան լի եղև երկիր . զարդա
րութիս քո ուսո՛ ինձ :

Բաղցրութիւն արարեր ընդ ճառայի
քում տր , ըստ բանի քում :

Օ քաղցրութի , զխրատ , և զգիտութի
ուսո՛ ինձ . զի ՚ի պատու՛ իրանս քո ես
հաւաասցի :

Մինչև խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ վս
այսո

այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ:
Բաղցր ես դու տր, և քաղցրուք քով
ուսո՛ ինձ զարդարութիս քո:
Բազմացան յիս անիրաւութիք ամբար
տաւանից. այլ ես բոլորով սրտի՛ն իմով
քննեցի զպատու՛ իրանս քո:
Սաճան ունի կաթն սիրտք նց. այլ ես
զօրէնս քո խօսեցայ:
Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր զիս.
ոնի ուսայց զարդարութիս քո:
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան
զՏազարս ոսկւոյ և արծաթոյ:
Չեռք քո արրիին՝ և ստեղծին զիս իմաս
տո՛ւն արա զիս և ուսայց զպատու՛ իրանս քո:
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս՝ և ուրախ
եղիցին. զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:
Պանեայ տր՝ զի արդարուք են դատաս
տանք քո յիրաւի՛ խոնարհեցուցեր զիս:
Եղեցի ողորմուի քո ՚ի մխիթարել զիս.
լստ բանի քում, զճառսոյս քո:
Եկեացեն յիս գթութիք քո՝ և կեցից.
զի օրէնք քո խօսք իմ էին:
Լմաչեացեն ամբարտաւանք՝ որք ՚ի տա
րապարտուց անիրաւեցան յիս. այլ ես
Տողացայ ՚ի պատու՛ իրանս քո:

Խրատեսցեն զիս երկիր զածք քո , և
ոյք ճանաչեն զվկայուիս քո :

Եղիցի սիրտ իմ ամբիժ յարդարութե
քում . զի մի՛ ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկուիս քո .
զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Սպասեցին աչք իմ բանի քում . ասացի
երբ մխիթարեսցես զիս :

Եղէ ես ոմ տիկ 'ի պարզի . զի զարդա
րութիս քո ես ոչ մոռացայ :

Քանի՛ ինչ են աւուրք ծառայի քո .
երբ արասցես ինձ իրաւունս 'ի հալած

չաց իմոց : Պատմեցին ինձ անօրէնք ըզ
խորհուրդս . սյլ ոչ ոմ զօրէնս քո :

Եմ պատու իրանք քո ճշմարիտ են . 'ի նա
նիր հալածեցին զիս , օղնեան ինձ :

Փոքր մի ևս՝ և կորուսանէին զիս յերկ
րի . սյլ ես ոչ թողի զպատու իրանս քո :

Բառ ողորմուէ քում կեցո՛ զիս . և պա
հեցից զվկայուիս բերանոյ քո :

Յաւիտեան տր՛ բան քո կայ յերկինս .
ազգէ մինչև յազգէ ճշմարտութի քո :

Հոտաատեցեր զերկիր՝ և կայ :

Հրամանի քում մնոյ տի՛ւ . զի ամբն
ծառայք քո են :

ԼԹԷ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կուն
խաւ ևս արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խո
նարհութե իմում:

Յաւխտեան ոչ մոռացայց զարդարութիս
քո. զի նոքօք կեցուցեր զիս:

Քո եմ ես, և կեցո՛ զիս. զի զարդա
րութիս քո խնդրեցի:

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսա
նել. զի զվկայութիս քո ես ՚ի միտ առի:

Յամ կատարածի տեսի զվախճան. յոյժ
անդորր էին ինձ պատուիրանք քո:

Ոպ սիրեցի զօրէնս քո. զօրհանապազ
խօսք իմ էին:

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր
զիս ՚ի պատուիրանս քո. զի յաւխտեան
իմ էին:

Քան զամ ուսուցիչս իմ իմաստուն ե
ղէ. զի վկայութք քո խօսք իմ էին:

Քան զծերանս իմաստուն եղէ. զի ըզ
պատուիրանս քո քննեցի:

Յամ ճանապարհաց ջարաց արդեւ զոտս
իմ. ոպ զի պահեցից զբանս քո:

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ. զի
դու օրէնսդէս արարեր զիս:

Ո՞ր զի քննողք եմ 'ի քիմս իմ բանք քո
քան զվեղր՝ բերանոյ իմոյ:

'Ի պատու՛ իրանաց քոց իմացե՛լ՝ ատեցի
զամ ճանարհս չարաց. զի դու օրէնսդ էա
արարեր զիս:

Ճրագ եմ բանք քո ուրից իմոց, և լոյս
տան շաւղաց իմոց:

Երդո՛ւնոյ և հաստատեցի. զի պահեցից
զամ իրաւունս արդարու է քո:

Խոնարհ եղէ մինչև յոյժ. տր՛ կեցո՛
զիս ըստ բանի քում:

Բնդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա՛ց տր.
և զիրաւունս քո ուսո՛ ինձ:

Ընձն իմ 'ի ձեռս քո է յամ ժամ. և
զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ:

Եդին ինձ մեղաւորք զորոգայթ. 'ի
պատու՛ իրանաց քոց ես ո՛չ մոլորեցայ:

Ճառանգեցի զվկայութիս քո յաւիտն.
զի ցնծութի է սրտի իմոյ:

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ, առնել զարդա
րութիս քո յաւիտեան, վն հատուցման:

Օ՞ անօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սի
րեցի:

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու. և ես
'ի բանս քո յուսացայ:

Ի բայց եղերուք յինէն չարք . և քննեցից զգատուն իրանս այ իմոյ :

Օգնեա՛ ինձ ը բանի, քում, և կեցո՛ զիս . և մի՛ յամօթ առնեք զիս՝ ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա՛ ինձ, և ապրեցո՛ զիս . և խորհեցոյց յիրաւունս քո յիմ ժամ :

Ընարդեցեր զիման՝ որք ապաստանքք եղէն յարդարուէց քոց . զի անիրաւութի՛ էին խորհուրդք նց :

Յանցաւորս համարեցայ՝ զիմ մեղաւորս երկրի . վս այսորիկ՝ սիրեցի ըզպատուն իրանս քո :

Բևեռեա՛ ը երկիւղ քո զմարմին իմ . զի՛ ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Ընկալեա՛ :

րարի իրաւունս և արդարութի . մի՛ մատներ զիս՝ ի ձեռս նեղ չաց իմոց :

Ընկալ՝ զժառայս քո ի բարի . զի մի՛ ամբարտաւանք զզո՛ւեացեն զիս :

Մզասեցին աչք իմ փրկուէ քում ար . և բանից արդարուէ քո :

Լորո՛ւ ը ծառայի քու՛մ տը ը ողորմու՛մ
քու՛մ զարդարու իս քո ուսո՛ ինձ:

Օ առաջ քո եմ ես, իմաստո՛ւն արա զիս,
և ծանեայց զվիպու իս քո:

Սա՛մ է պաշտել զտը խափանեցին զօ
րէնս քո:

Ս ասն այսորիկ սիրեցի զպատո՛ իրանս
քո, քան զամ ոսկի և զպապգիւն:

Լ ինչոցն պատո՛ իրանք քո յաջողեցան
ինձ. զի ասեցի ես զձանձրճս չարաց:

Ս քանչե՛րի եմ վիպու թիք քո, վն այս
րիկ սիրեաց զնս անձն իմ:

Յ այտու թ բանից քոց լուսաւոր է, և
իմաստուն անէ զտղայս:

Օ բերան իմ բացի, և առ ի զճողի. ՚ի
պատո՛ իրանս քո փափագեց անձն իմ:

Ե այնտա՛ ապիս և սղորմեա՛ ինձ, ըստ ի
րաւունս սիրողաց անու՛ան քո:

Օ ձանձրճս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ը բանի
քու՛մ. և մի՛ տիրեացեն ինձ ամ մեղք:

Փրկեա՛ զիս ՚ի զսպարաու է՛ մարդիանս.
և պահեցից զպատո՛ իրանս քո:

Լ ըրեցո՛ զերեսս քո ՚ի ծառայս քո, և
ուսո՛ ինձ զարդարու իս քո:

Ա տակք ջուրց իջին յաջաց իմոց . զի
նչ պահեցին զօրէնս քո :

Ըրդ արես դու տր , և ուղիղ են դա
տաստանք քո :

Պատու իրեցեր զարդարուի վկայուէց
քոց . և ճշմարիտ են յոյժ :

Մաշեաց զիս նախանձ քո , զի մուսացան
զբանս քո թշնամիք իմ :

Բնարեալ է բան քո յոյժ , և ծառայ
քո սիրեաց զոս :

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ . և
զարդարուիս քո ես ոչ մուսացոյ :

Ըրդ արուի քո՝ արդարուի յաւխտե
նից . և օրէնք քո ճշմարիտ են :

Նեղուիք և վիշտք գահն զիս . և պատ
ու իրանք քո խօսք իմ էին :

Ըրդ արուի են վկայուիք քո յաւիան .
իմաստուն արա և կեցո՞ զիս :

Վարդացի առ քեզ բոլորով սրտի՛ն ի
մով . լուր ինձ տր , զի զարդարուիս քո
խնդրեցի :

Ըղաղակեցի առ քեզ և փրկեա՞ զիս . և
պահեցից զվկայուիս քո :

Վանխեցի տարածամու՛ աղաղակեցի . և
ես ՚ի բանս քո յուսացոյ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու, ՚ի խո
սիլ ինձ զբանս քո:

Չայնի իմում լուր ար՝ ըստ ողորմութե
քում. և յիրաւունս քո կեցն՝ զիս:

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօ
րէնութի. զի յօրինաց քոց հեռի եղեն:

Մերձ ես դու ար. և ամ պատուի
քանք քո ճշմարիտ են:

Ի սկզբանէ ծանեաց ՚ի վկայութեց քոց.
զի յաւիտեան հաստատեցեր զնա:

Տես զխոնարհութի իմ, և փրկեա՛ զիս.
զի զօրէնս քո ես ոչ մտացայ:

Դատեա՛ զդատաստանս իմ, և փրկեա՛
զիս. և ըստ բանի քում կեցն՝ զիս:

Տեսի է ՚ի մեղաւորաց փրկութի, զի
զիրաւունս քո ոչ պահեցին:

Գթութիք քո բազում են ար, ըստ
իրաւանց քոց կեցն՝ զիս:

Բազում են, որք հալածեն և նեղեն զիս.
Ի վկայութեց քոց ես ոչ խոտորեցայ:

Հայեի յանագորոյնս՝ և մաշէի, զի ըզ
պատուիրանս քո ոչ պահեցին:

Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի.
ար՝ ողորմութե քով կեցն՝ զիս:

Ակիզբն բանից քոց ճշմարտութի է, յաւիտեան եւն ամ իրաւունք արդարութ քո:

Ի շէանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր, և ՚ի բանից քոց երկեալ սիրտ իմ:

Յնծացայ ես ՚ի բանս քո, ոպ այն՝ որ գտանէ աւար բազում:

Օ մեղսատեցի և անարդեցի, և զօրէնս քո սիրեցի:

Եւ թն անդամ յաւուր օրհնեցից զքեզ, վն իրաւանց և արդարութ քո:

Խաղաղութի բազում է այնոցիկ՝ ոյք սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նս գայլ թակղութի:

Սպասեցի փրկութ քում տր, և զպատու իրանս քո սիրեցի:

Պահեաց անձն իմ զվկայութիս քո, և սիրեաց զնս յոյժ:

Պահեցից զպատու իրանս՝ և զվկայութիս քո, զի ամ ճնայրհք իմ անջի քո եւն:

Սերձեացին խնդրուածք իմ անջի քո տր, ը բանի քում իմաստունն արա զիս:

Ստցեն աղօթք իմ առաջի քո տր, և բանիւ քով փրկեա՛ զիս:

Բզխեացեն շրթունք իմ զօրհնութիս քո,

քո, յորժամ ուսուցես ինձ զարդա-
րութիւնս քո:

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամ
պատուիրանք քո արդարութեան:

Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի:

Յանկացոյ փրկուէ քում ար. և օրէնք
քո խօսք իմ էին:

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:

Մոլորեցոյ ես ոպ զոչխար կորուսել.
Խնդրեա՛ զճառայս քո, զի զպատուի-
րանս քո ես ոչ մտացոյ:

*****

Օրհնուէ Լասայեայ՝ հայծաղնամատուր ոք
Մարգարէին. Լասայ. Իք:

րհնեսցէք զանձ յօրհնութի նոր.
զի իշխանութի նր ՚ի բարձունս
փառաւորի:

Եւ անուն նր փառաւորեալ
է՛ ՚ի ծագաց մինչև ՚ի ծագս երկրի:
Ոյք իջանէին ՚ի ծով նաւուք. կղզիք
և ամ բնակիչք նց ընդ նս:

Արախ եղիցի անայտն՝ և ամ բնակիչք
իւր. ուրախ եղիցին բանակք և բակք կե-
դարու. և ուրախ եղիցին բնակիչք վիճին.
Ի գլխոց լերանց գոչեացեն, օացեն
զփառս այ. և զքաջութի նորա կզգէք
պատմեացեն:

Տը ամ զօրուէց գիմեալ գայ. զարթո-
ցանել զպատերազմ, յարուցանել զնա-
խանձ, փող հարկանել և գոչել ՚ի վը
Թշնամեաց իւրոց զօրուք բազմաւ:

Արախ եղիցին երկինք ՚ի վերուստ. և
ամպք ցօղեացեն զարդարութի:

Բղխեացէ երկիր զօղորմութի և զարդա-
րութի՝ առ հասարակ բղխեացէ:

Ա. շե. + Յեանու. Ս՝ արգարէին:

Անեղուէ իմում ես առ տը կարդա-
ցի. և շուա ամ յանդնդոց դժոխոց
աղաղակի իմում:

Ուր տը ձայնի իմում, զի բնկեցեր
զնս ՚իխորս ծովու. և շրջանք գետոց
պաշարեցին զնս:

Աննոյն զքօսանք քո և ալիք քո՝ անցին
՚ի վը իմ. և ասացի, Թէ մերժեցոյ ու-
րեմն յերեսաց աչաց քոց:

Օրհնութիւնս աստիճանաց :

ՃԻԹ

ՆՆՎԱԹԵԼՆ

խնամեսս առ տր կարգաց
 ցի, և լուալ ինձ տէր.
 փրկեաց զանձն իմ ի շըր
 Թանց նենդաւորաց, և ի
 լեզուէ չարէ :

Ս ի տացի քեզ՝ կամ զի՞նչ
 յաւելցի, լեզու նենդաւոր :

Արոյ նետք հզորի, զի մտեալ են կայ
 ծակամբք կաղնոյ :

Ս այ ինձ՝ զի լե երկար եղև պանդրիս
 առ ի իմ. և բնակեցոյ ես ի վրանս կէ
 դարու :

Բարգուժանգամ բնակեցաւ անձն իմ
ընդ այնոսիկ, ոյք ասէին զողջոյն:
Լաւ էի խազաղարար, յորժամ խօսէի,
մարտնչէին ընդիս:

Օրհնութիւն աստիճանաց: Ա՛՛՛

Համբարձի զաչս իմ՝ ի լեբինս, ուստի
եկեացէ ինձ օգնութիւն:

Օգնութիւն ինձ՝ ի տնէ եկեացէ, որ ա
րար զերկինս և զերկիր:

Ա՛՛՛ տար ՚ի տասանութի զոտն քո, և մի՛
ննջեացէ պահապան քո:

Ա՛՛՛ ո՛չ ննջէ՛ և ո՛չ ՚ի քուն երթայ պա
հապանն իսրայելի:

Տէր պահեացէ զքեզ, և տօր ընկալթի
աջոյ ձեռամբն իւրով:

Ըրեգահն ՚ի տունէ քեզ մի՛ մեղիցէ,
և մի՛ լուծինն ՚ի գիշերի:

Տէր պահեացէ զքեզ յամ չարէ, պա
հեացէ տօր զանձն քո:

Տօ՛ պահեացէ զմուտ և զել քո՛ յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան:

Օրհնութիւն աստիճանաց: Ա՛՛՛

Աւրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս, ՚ի տուն
տն երթիցուք մեք:

Տասեալ կային ոտք մեր առ դրուեսս քո
երուսաղէմ:

Օ երուսաղէմ շինեալ ուն քաղաք . և
բնակուի իւր շուրջ զնովա:

Ընդ ելանէին աղօք՝ աղօք տն . ՚ի վը
կայութի խորոյելի , խոստովան լինել
անուան տն:

Ընդ արկէլ են աթոռք դատաստանի .
աթոռս արկեալ են ՚ի տան դաւթի:

Տարցէք զողջունէ երուսաղէմի , և ըզ
շինութենէ՝ ոյք սիրէք զտր:

Լաղեցի խաղաղուի ՚ի զօրութե քում,
և շինուի յաշտարակս յամուրս քո:

Վս եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցոյ
զխաղաղուի . վս քո և վս տան տն այ
մերոյ խնդրեցաք զբարուի ՚ի քէն:

( ) Բհնուի աստիճանաց ճիւր

Լուքեզ տր համբարձի զաջս իմ . որ
բնակեալդ ես ՚ի յերկինս:

Ուն աջք ծառայի ՚ի ձեռն տն իւրոյ , և
ուն աջք ազախնոյ ՚ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ:

Լյնպէս են աջք մեր առ քեզ տր ան
մեր , մինչև ողորմեսցիս ՚ի վս մեր:

Ողորմեան մեզ տր' ողորմեան մեզ . զի
բազում լցաք արհամարհանօք :
Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատին զմեզ . և ար-
համարհանօք ամբարտաւանից :

Օրհնութիւնս սափճանաց : ԱՄՊ .

Եթէ ոչ տր էր առ մեզ, ասացէ ինչ
եթէ ոչ տր էր առ մեզ :

Ընդ յառնել մարդկան 'ի վր մեր, կեն-
դանւոյն կամեցան կլանել զմեզ :

'Ի բարկանալ սրտմտութեանց 'ի վր մեր .
այա և ջուրք ուրեմն ընկղմեցին զմեզ :

Ընդ ուղիս անցին անձինք մեր . անցին
անձինք մեր' ընդ ուղիս անդադարս :

Օրհնեալ է տր' որ ոչ ետ զմեզ յորս
ատամանց նց : Ընձինք մեր ապրեցան
ոպ ճնձգուկք' յորոգայթէ որսողաց :

Որոգ յթք նց փշրեցին, և մք ապրեցիք :

Օգնութի է մեզ յանունն տն , որ
արար զերկինս և զերկիւր :

Օրհնութիւնս սափճանաց : ԱՄՊ .

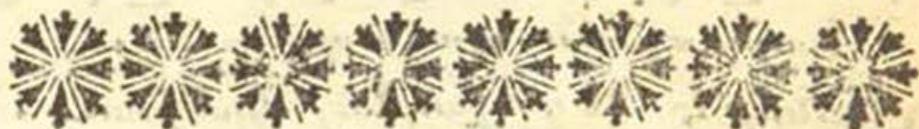
Սյուսայ 'ի տր , ոպ յեառն սիօն , մի'
սասանեցի յաւիտեան' որ բնակեալն է
յեշուսաղէմ :

Երկնք շուրջ են զնովաւ . տր շուրջ
է զժողովրդեամբ իւրով յայսմ հետէ
մինչև յաւիտեան :

Այլ թողու տր զգաւազան մեղաւորաց
ի վիճակս արդարոց . և արդարք մի՛ ձը
գետցեն զձեռս իւրեանց յանօրէնութի :

Բարի առնէ տր բարեաց . և այնոցիկ ,
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Իսկ զթիւրեալսն ՚ի յափշտակութի , տա
նի զնս տր ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն
զանօրէնութի . խաղաղութի ՚ի վր իսէլի :

Օրհնութիւնսս աստիճանաց :

ՂԻԵ

Կարճուցանել տն զգերութի սի
օնի , և եղաք մեք միտիթարեալք :

Յայնժամ լցան բերանք մեր իւրն
դուք , և լեզուք մեր ցնծուք :

Յայնժամ ասացեն ՚ի հեթանոսս , մեծ
արար տր զառնելն իւր ընդ մեզ . և
մեք եզաք բերկրեալք :

Վարձո՛ւմք զգերուին մեր՝ ուն զուղիսս
'ի հարաւոյ . ոյք վարէին արտասու՛զք,
ցնծութք ճնձեցեան :

Երթալով երթային՝ և լային, որք բար
ձեալ տանէին զսերմանս իւրեանց :

Վալով եկեցեան՝ և ցնծասցեն , ոյք
առեալ բերցեն զորոյս իւրեանց :

( ) Գհնութի սափճանաց : ՆՊՕ .

Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն , 'ի նանիր
վաստակին շինողք նր :

Եթէ ոչ տէր պահէ զքաղաքն , ընդու
նայն տքնին պահապանք նր :

'ի նանիր է ձեզ յառնել կանխաւ .
արդ՛ արիք մինչև էք ննջեցեալք , ոյք
ուտէք զհաց ցաւոց :

'ի ժամանակի , ուն տացի քուն սիրե
լեաց իւրոց . ժառանգութի առն՝ որդիք
են . որոյ վարձք իւր են , այն է պտուղ
որովայնի իւրոյ :

Ուն նետք 'ի ձեռս հզորի , այնպէս են
և որդիքն թօթափելոց :

Երանի՛ , որ էլից զցանկութի իւր՝ ի նցնէ .
մի՛ ամաչեացեն՝ յորժամ խօսեացին թը
նամիք նց ընդ նս առ դրանն : 282

Լաղեցին նորքա ունիստ տանեաց. որ մինչ
ջև 'ի բուռն եկեալ չորացաւ:

Ուստի ոչ ելից զբուռն իւր հնձօղն,
և ոչ զգիրկս՝ որ զորայն ժողովէր:

Ո՛չ ասացին ամբն՝ ոչք անցանցին առ
նորք, թէ օրհնութի տն ընդ ձեզ, և
օրհնեցաք զձեզ յանուննէ ան:

Օրհնութի սասիճանաց: Ա՛իԹ:

'Ի խորոց կարդացի առ քեզ տր' տր'
լուր ձայնի իմում:

Լաղեցին ականջք քո 'ի լսել զձայն ա
զօթից իմոց:

Թե՛ գանօրէնութիս իմ քննես տր' տր',
իսկ ո՛ր կարէ կառ առաջի քո. զի 'ի քէն
է քառութի:

Ա՛ն անունն քո համբերի տր. համ
բեր անձն իմ բանի քում. յուսացաւ
անձն իմ 'ի տր:

'Ի պահէ առաւօտու՝ մինչև յերեկոյ.
'Ի պահէ առաւօտու՝ յուսացաւ իւ
րայել 'ի տր:

'Ի տնէ է ողորմութի բազում. 'ի նմանէ
է փրկութի. և նա փրկեաց զխել յամ
նեղութեց նր:

Լ'նդ ծագեցից եղջիւր 'ի դաւիթ .
պատրաստ արարից զճրագ օժեւոյ իմոյ :

Ք'նամեաց նր զգեցուցից զամօթ . այլ
'ի վր նր ծաղկեսցի սրբութի իմ :

Եւրդ շնոց : ՃԼԻ

Օ'ի բարի, կամ զե' վայելուց, զե բնա
կին եզբարք 'ի միասին :

Որպէս իւղ զե իջանէ 'ի գլուխ' և 'ի
ձորուսն ահարօնի . և 'ի ձորուացն իջա
նէ 'ի գրապանս զգեստու նր :

Ո'յ ցօղ' զե ցօղէ 'ի հերմօնէ 'ի վերայ
լերին սիօնի :

Տ'ր անդ պատրաստեաց զօրջնութի , և
զկեանսն յաւիտենից :

Եւրդ շնոց : ՃԼԻ

Լ'ստ օրջնեցէք ամ ծառայք ան զար .
'ի կայք 'ի տուն ան , և 'ի գաւիթս այ
մերոյ :

'ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր 'ի
սրբութի . և օրջնեցէք զար :

Օրջնեսցէ զմեզ ար 'ի սիօնէ . որ արար
զերկինս և զերկիր :

Լ'նշուտ : ՃԼԻ

( ) րջնեցէք զանուն ան . օրջնեցէք
ժա

Ժառայք տն զտր . ո՛ կայք ՚ի տուն տն,
՚ի գաւիթս այ մերոյ :

Օրհնեցէք զտր՝ զի բարի է . սաղմոս
ասացէք անուան նր՝ զի քաղցր է :

Օյակոք ընտրեաց իւր տր , և զիէլ
ժառանգութի իւր :

Եւ ծանեայ՝ զի մեծ է տր . և տր մեծ
է քան զամ կուռս :

Օամ զոր ինչ կամեցաւ . և արար տր . յեր
կինս և յերկրի՝ ՚ի ծով և յամ խորս :

Հանէ զամպս ՚ի ծագաց երկրի . զիոյ
լատակունս իւր յանձրես արար . և հա
նէ զհողմ ՚ի շտեմարանաց իւրոց :

Եւ հար զամ անդրանիկս եգիպտացւոց,
՚ի մարդոյ մինչև յանասուն :

Եւ պքեաց զնշանս և զարոճեստս իւր
՚ի մէջ քո եգիպտոս , ՚ի փարաւօն՝ և
յամ զօրս իւր : Եւ հար զաղոս բա
զումս . և սպան զթագաւորս հօրս :

Օսեհօն թգւոր ամուրհացւոց՝ զովք
թագաւոր բասանու , և զամ թագաւո
րութիւնս քանանացւոց :

Եւ տ զերկիր նց՝ ՚ի ժառանգութի . ժառան
գութի իէլի ժողովրդեան իւրոյ :

Կոստովան եղերուք տեառն տերանց.

զի յաւիտեան է ող":

Լրար սքանչելիս մեծամեծս միայն.

զի յաւիտեան է ող":

Օ երկինս արար իմաստութիւն իւրով.

զի յաւիտեան է ող":

Տաստատեաց զերկիր ՚ի վերայ ջուրց.

զի յաւիտեան է ող":

Լրար զլուսաւորս մեծամեծս. զի յա":

Օ արեգակն արար իշխանկն տուն ջեն.

զի յաւիտեան է ող":

Օ լուսին և զաստեղս իշխանական գի

շերոյ. զի յաւիտեան է ող":

Եւ Տար զերկիրն եգիպտացւոց անդրան

կօք իւրովք Տանդերձ. զի":

Եւ եհան զիկլ ՚ի միջոյ նր. զի յաւի":

՚ի ձեռն բարձր և բազուկ Տգօր. զի":

Եւ Տերձ զծովն մեծ , և բաժանեաց

յերկուս մասունս. զի յաւի":

Եւ անցոյց զիկլ ընդ մէջ նր. զի յա":

Եւ նկզմեաց զիարուօն և զգօրս իւր ՚ի

ծով կարմիր. զի յաւի":

Եւ եհան զժողովուրդ իւր յանկտ. զի":

Եւ Տար զազգս մեծամեծս. զի յաւի":

Լա սպանն զԹագաւորս Տզօրս. զի յա'' :

Օ սեհօն Թագաւոր ամուրհացւոց. զի'' :

Օ ուղղ Թագաւոր բասանու. զի յա'' :

Լա զերկիր նց' ՚ի ժառանգութի. զի'' :

Ճառանգութիւն իտրայէլի ծառայի
իւրոյ. զի յաւի'' :

Յիշեաց զմեզ տր' ՚ի խօնարհօւթեան
մերոսմ. զի յա'' :

Լա փրկեաց զմեզ ՚ի ձեռաց Թշնամեաց
մերոց. զի յաւի'' :

Ո՞տոյ կերակուր ամ կենդանեաց.
զի յաւի'' :

Խոստովանեղերուք այն երկնաւորի.
զի յաւի'' :

Սաղմոս դաւիթի. ՚ի շեռն երեգայի. աննշան
յեբրայէց. ԳՂԹ.

Մա գետս բաբելացւոց, անդ նստէաք
և լայսք. ոսկ' յիշեցաք մեք անդ ըզ
սիօն :

՚ի մէջ ուռեաց նց' կախեցաք զկտա
կարանս մեր :

Մնդ հարցանէին գերիչք մեր զբանս
օրհնութե. գերեվարք մեր ստիպէին
զմեզ' և ասէին :

Օրհնեցէք մեզ յօրհնութիւն սիօնի .
իսկ զեւրդ օրհնեսցուք զօրհնութիւն
ան՝ յերկիր օտար :

Թէ մտացոյց զքեզ երուսաղէմ, մո
ռասցի զիս աջ իմ :

Ացեսցի լեզու իմ՝ ի քիմս իմ, թէ ոչ յի
շեցից զքեզ . թէ ոչ նախ նուազեցից
զքեզ եմ, սկիզբն ուրախուէ իմոյ :

Յիշեա՛ ահր զօրդ իսն եգովմայ՝ յա
ւուրան երուսաղէմի :

Այք ասէին՝ քակեցէք քակեցէք, մին
չև ՚ի հիմն հասուցէք :

Դուստր բաբելացւոց թշուառական .
երանի՛ որ հատոյց զհատուցումս քո ,
զոր դու մեզ հատուցեր :

Երանի՛ որ կալաւ զմանկունս քո , և
եհար զքարի :

Սազմոս դաւի : ՃԼԼ

Խոստովան եղէց քեզ ահր՝ բոլորով
սրտի՛ն իմով . առաջի հրեշտակաց սաղ
մոս ասացից քեզ :

Օ ի լուար զքանս բերանոյ իմոյ . եր
կիրպագից ՚ի տաճար սբ քո . և խոստո
վան եղէց անուան քում, վն ողորմուէ
և ճշմարտուէ քո :

Մեծ արարեր յամի զանունն սբ քո .
յորում աւուր կարդամ առ քեզ , վաղ
վաղակի լուր ինձ . և բազում արասցես
զօրութիս յանձն իմ :

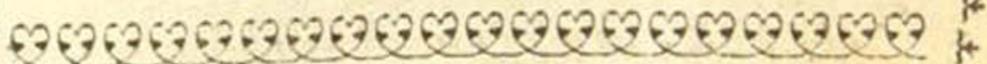
Կոստովան եղիցին առ քեզ ամ Թագա
ւորք երկրի , զի լուան զքանս բերանոյ
քոյ . և օրհնեսցեն զճանապարհս քո :

Մեծ են փառք տն . բարձր է տէր .
զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս ՚ի
հեռաստանէ ճանաչէ :

Թաէ գնացից ես ՚ի մէջ նեղուէց , կե
ցուսցես զիս ՚ի բարկուէ Թշնամւոյն :

Զգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ
քո . և ար հատուսցէ ընդ իմ :

Տ՛ր ողորմութի քո յաւիտեան . զգործս
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ :

՚ի կորած . Սաղմս Գաւթի .
ՁԼԼ

փորձեցեր զիս՝ և ծաներ
զիս . դու ծանեար զնստիլ
իմ , և զյառնել իմ :

՚ի միտ առեր զխորհուրդս իմ ՚ի հե
ռաս

ուստանէ . զաւիղս իմ և զվիճակս իմ
դու քննեցեր , և զամ ճանապարհս իմ
յառաջագոյն տեսեր . զի ոչ գոյ նեն
դու թի՛ ՚ի լեզուի իմում :

Եւ զա դու տր՛ ծանեար զյետինն իմ ,
և զառաջինն իմ . դու ստեղծեր զիս . և
եգեր զձեռն քո ՚ի վր իմ :

Աքանջելի եղև գիտութի քո յինէն .
զօրացաւ , և ոչ ճանդարտեմ սմա :

Յո՛ւերթայց ես յողւոյ քումնէ . կամ
յերեսաց քոց ես յո՛ փախեայց :

Թէ ելանեմ յերկինս , դու անդ ես . և
թէ իջանեմ ՚ի դժոխս , և անդ մօտ ես :

Թէ առից զթևս իմ ընդ առաւօտս ,
և բնակեցայց յեզերս ծովու :

Սակոյն և անդ ձեռն քո առաջնորդես
ցէ ինձ , և աջ քո ընկալցի զիս :

Եւ սացի՛ խաւար ուրեմն արդեօք ծած
կեաց զիս , կամ գիշեր փոխանակ լու
սոյ փափկութե իմոյ :

Կաւարն ՚ի քեզ ոչ խաւարեսցի . և
գիշերն ոպ տի՛ լուսաւոր եղիցի . և
խաւար նր՛ ոպ զլոյս նր՛ :

Կաւ ստացար զերիկամունս իմ . և ընկա
լար զիս յորովայնէ մօր իմոյ :

Խոստովան եղէց քեզ տր՝ զի ահեղ և
սքանչելի ես . սքանչելի եմ գործք քո ,
և անձն իմ սիրեաց յոյժ :

Ո՛չ թաղեալ ոսկր իմ ՚ի քէն՝ զոր արա
րեր ՚ի ծածուկ . և կար զօրութե իմոյ
ընդ ստորինս երկրի :

Օ՛ անգործս իմ տեսինս աչք քո . և ՚ի
դիրս քո ամենեքեանս գրեցան :

Ի՛ տունէ մոլորեցան . և ո՛չ ոք էր որ ա
ռաջնորդէր նց :

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք
քո անձ . և յոյժ զօրացան իշխանք նց :

Թ՛ ունեցի զնս՝ և քան զաւաղ բազմեցան .
զարթեայ՝ և արդ ընդ քեզ եմ :

Թ՛ է սպանանես զմեղաւորս՝ անձ , ա՛րք
արեան ՚ի բաց եղերուք յինէն :

Ի՛ հակառակուի և ՚ի նախանձ , առցեն
՚ի նանիր զքաղաքս քո :

Օ՛ ատելիս քո տր՝ ատեցի , և ՚ի վերոյ
թշնամեաց քոց մաշեցոյ :

Օ՛ ատելութի կատարեալ ատեցի զնս ,
և եղեն ինձ թշնամիք :

Փորձեա՛ զիս անձ՝ և ծանիր զսիրտ իմ ,
քննեա՛ զիս՝ և ծանիր զլաւիզս իմ . և
տես

տես թէ իցեն անօրէնութիւնք 'ի ճանապարհս իմ. և առաջնորդեալ ինձ 'ի ճանապարհս քո յաւիտենից:

'ի հասարակ. Սաղմոս ԴԱԼԹ.

Լարեցո՛ղ զիս տէր 'ի մարդոյ ջարէ. յառնէ անիրաւէ փրկեալ զիս:

Խորհեցան զանօրէնութիւնս իւրեանց. զօր անպատրաստեցան 'ի պատերազմ:

Արեցին զլեզուս իւրեանց ոպ զօձի. և թոյնք իծից 'ի ներքոյ շրթանց նց:

Պահեալ զիս անք 'ի ձեռաց մեղաւորի, և 'ի մարդոյ ջարէ փրկեալ զիս:

Խորհեցան խափանել զզնացս իմ. թաքուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ:

Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց. շուրջ զաւղօք իմովք եդին ինձ զգայթակողութիւն:

Ըսացի՛ անք անք իմ ես դու. ունկն դիր անք ձայնի աղօթից իմոց:

Տէ՛ր անք զօրութիւն փրկուե իմոյ. հովանի գլխոյ իմոյ յառուր պատերազմի:

Մի՛ մատներ զիս անք 'ի ցանկութիւն մեղաւորաց, ոյք խորհեցան վն իմ. մի՛ ընդ վայր հարկաներ զիս:

Օ ի մի՛ երբէք բարձրացին, և խոր
հուրդք նց՝ մի՛ կատարեցին. վախճան
կատարածի նց՝ վաստակ չըթանց իւ
րեանց ծածկեսցէ զնս:

Ըրկցես ՚ի վր՝ նց՝ զկայծակունս հրոյ,
և կործանեսցես զնս. ՚ի տառապանաց
մի՛ կարասցեն կեալ:

Մարդոյ լեզունւոյ մի՛ յաջողեսցի ՚ի
վերայ երկրի. զայր մեղաւոր՝ չաքիք
իւր որսացեն ՚ի կորուստ:

Օանեայ, զի առնես ւոր՝ դատաստան
աղքատի, և իրաւունս անանկի:

Ըրդարք գոհացին զանունէ քում
մէ. և բնակեսցին ուղիդք առաջի երե
սաց քոց:

Սաղմոս Դաւթի: ՃԼՍ

ՏՐ կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ.
նայեա՛ ՚ի ձայն աղօթից իմոց՝ ՚ի
կարդալ իմում առ քեզ:

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որս խունկ
առաջի քո ւոր. համբարձումն ձեռաց
իմոց՝ պատարագ երեկոյի:

Վիր ւոր՝ պահապան բերանոյ իմոյ, և
գունն ամուր շրթանց իմոց. զի մի՛ խո
տորեսցի սիրտ իմ բանին չարուն. 297

Յապատճառել զպատճառս մեղաց ընդ
մարդս, ոչք գործեն զանօրէնութի. և
ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նց:

Խրտեսցէ զիս արդ. րն ողորմութի. և յան
դիման արասցէ. իւզ մեղաւորի մի՛ օծցէ
զգլու իս իմ, այլ աղօթք իմ՝ ի կամս նր:

Լ. րգելան մերձ առ վիմին դատաւորք
նց. լու՛նցեն բնից իմոց՝ և քաղցրասցին:

Ո՞վ թանձրութի հողոյ՝ զի սփռեալ է ՚ի
վերայ երկրի. ցրու՛նցցին ոսկերք նոցա
մերձ ՚ի դժոխս:

Լ. քեզ ար ար՛ են աչք իմ. ՚ի քեզ յու
սացայ, մի՛ հաներ զհոգի յինէն:

Պահեա՛ զիս յորոգայթէ՛ որ թաղուցաւ
ինձ, ՚ի դայթակողուէ՛ գործողին զանօ
րէնութիւն:

Լ. նկցին ՚ի ցանցս նր՝ մեղաւորք, միայն
եմեսս մինչև անցից:

Իմաստութի շաւրի. Լ. զօրի, ՚ի ժամանակի՛ շի
էր նա յայրի սնտ: Ա՛խ.

Զայնի՛ն իմով ես առ ար կարդացի.
ձայնի՛ն իմով զար աղաչեցի:

Սփռեցից առաջի տն զաղօթս իմ. և
զնեղութիս իմ առաջի նր՝ պատմեցից:

Պնունաղիլ յինէն հոգւոյ իմոյ, դու տր
ծանեար զշաւիղս իմ. ՚ի ճանապարհ յոր
և գնայի, թագուցաւ ինձ որոգայթ:
Հայէի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ոք ճանա
չէր զիս. կորեալ յինէն փախուստ իմ.
և ոչ գտաւ ինդրող անձին իմոյ:

Ըզրակեցի առ քեզ տր՝ և անցի, դու ես
յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեց:

Մայեա՛ տր յաղօթս իմ, զի ես խոնարհ
եղէ յոյժ. ապրեցո՛ զիս ՚ի հալածչաց
իմոց, զի հզօրք եղէն քան զիս:

Տէր՝ հան՛ ՚ի բանտէ զանձն իմ. գոհա
նամ զանունանէ քումմէ:

Լաքեզ սպասեն արդարք՝ մինչև հա
տուցես:

Սաղմոս Դասի. ՚ի ժամանակի՝ զի հալածէր

 զիս ակետղո՛ սրբի նք: Ղևս
՚ լուր աղօթից իմոց. ունկն
դիր ինդրունձաց իմոց ճըշ
մարտութի՛ քով:

Լուր ինձ արդարութի՛ քով, և մի՛ մտաներ
՚ի դատաստան ի ծառայի քում. զի ոչ
արդարանայ առաջի քո ամ կենդանի:

Տօլաժէց Թշնամին զանձն իմ. խոնարհ
արար յերկիր զկէանս իմ. և նստոյց զիս
ի խաւարի ույ մեռեալ յաւխտէնից:

Զանձրացաւ յիս հոգի իմ. և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս: Յեշեցի զաւուրսն
զառաջինս. խորհեցայ յամ գործս քո.
յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ:

Լնձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ տր, զի
նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ:

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն.
նմանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանէն ի գուբ:

Լսելի՛ արա ինձ առաւօտու զողորմու
թիս քո. զի ես ի քեզ տր յուսացայ:

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից.
զի առ քեզ տր համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա՛ զիս ի Թշնամեաց իմոց տր. զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես տժ իմ: Հոգի քո բարի՛ առաջնոր
դեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ:

Ստանուան քո տր՝ կեցուսցես զիս.
արդարու թէ քով հանցես ի նեղուէ
զանձն իմ:

Աղորմութի քով սատակեա՛ն զԹշնամիս
իմ . և կորո՛ զամ ներդիչս անձինս իմոյ .
զի ես ծառայ քո եմ :

Սաղմս տա-Լի առ Գողթաի : ԱՆԿ

( ) Ենեալ տր ամ իմ . որ ուսոյց զձեռս
իմ ՚ի պատերազմ , և զմատունս իմ
՚ի ճակատամարտ :

Աղորմութի իմ և ապաւէնս իմ , օգնականս
իմ և փրկիչ իմ . ապաւէնս իմ , և ես յու
սամ ՚ի նա . ո՛ն նազանդ առնէ զժողո
վուրդս ընդ ինե :

Տէր՝ ով է մարդ՝ զի յայտնեցար դու
նմա . կամ որդի մարդոյ՝ Թէ համարիս
ինչ զնա :

Մարդ նանրոյ նմանեցաւ . և աւուրք
նր ույ հովանի անցին :

Տէր՝ խոնարհեցո՛ զերկինս և էջ . մեր
ձեա՛ն ՚ի լերինս և ծխեսցին :

Փայլեա՛ն զփայլատակունս քո , և խռովեա՛ն
զնս . առ քեա՛ն զնետս քո՝ և ցրուեա՛ն զնս :

Լուսքեա՛ն զձեռն քո ՚ի բարձանց , և
փրկեա՛ն զիս ՚ի ջուրց բազմաց , և ՚ի ձե
ռաց որդւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան ըզ
նան

նանրութի . և աջ նց աջ է մեղաց :

Ը՛ր յօրհնութի նոր օրհնեցից զքեզ .
տասնադէաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս
ասացից քեզ :

Ո՛տացէ զիբրկութի Թագաւորաց մե
րոց . որ փրկելոց իցէ զբաւիթ ծառայ
իւր 'ի սրոյ չարէ :

Փրկեա՛ զիս՝ և սարեցն՛ զիս 'ի ձեռաց
որդւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան ըզ
նանրութի . և աջ նց աջ է մեղաց :

Որոց ուստերք իւրեանց ոպ նորատունկ
հաստատուն են 'ի մանկուէ իւրեանց .
դստերք նց զարդարել և պաճուճեալ
'ի նմանութի տաճարի :

Ըտեմարանք նց լի են՝ և բղխեն 'ի մի
մեանս . խաշինք նց բաղմածինք են՝ և
բաղմանան 'ի գնացս իւրեանց . և ա՛ն
գետոյք նց պարարտք են :

Ո՛չ գոյ խրամատուի ցանկոյ նց . և ո՛չ
աղաղակ 'ի հրապարակս նց .

Ըրդ՝ երանեցից ժողովրդեան՝ որոյ
այս այսպէս է . նա երանի ժողովրդէն ,
որոյ ար աճ է նց :

(Օրհնութից Սարգիս Կաթիկ: ԱՆՍՒ

Տարածր առնեմ զքեզ ան իմ, և թագա-
ւոր իմ. և օրհնեմ զանուն քո յաւի-
տեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Օ օրհնասպաղ օրհնեցից զքեզ. և գո-
վեցից զանուն քո, յաւիտեան և յաւի-
տեանս յաւիտենից:

Մեծ է անբարձր և օրհնեալ է յոյժ. և մե-
ծութե նր՝ ոչ գոյ չափ:

Եզգք՝ և ազգք՝ գովեսցեն զգործս քո,
և զգորութիս քո պատմեսցեն:

Օ մեծ վայելութի փառաց սրբու-
քո խօսեսցին. և զսքանչելիս քո պատ-
մեսցեն:

Օ զօրութի ահի քո ասասցեն. և զմե-
ծութիս քո պատմեսցեն:

Օ յիշատակ բազում քաղցրութե քո բըղ-
խեսցեն. և արդարութե քով ցնծասցեն:

Գթած ողորմած է անբարձր, երկայնամիտ
և բազում ողորմ:

Բաղցր է անբարձր առ անմահ, և գթութի նր
ի վր անարարածոց իւրոց:

Խոստովան եղիցին առ քեզ անբարձր ան-
գործք քո. և սքք քո օրհնեսցեն զքեզ:

Օ փառս արքայուէ քո ասասցեն , և
զըօրուիս քո պատմեսցեն :

Ճանաչել որդւոց մարդկան զըօրուիս
քո . և զփառս մեծ վայելչութեան ար
քայութե քո :

Ըրքայուի քո՝ արքայուի նմ յաւիտե
նից . և տէրուի քո յազգէ մինչև յապգ :
Տաւատարիմ է նոր յամ բանս իւր , և
արդար է յամ գործս իւր :

Տաստատէ նոր զամ գայթակղեալս և
կանգնէ զամ գլորեալս :

Ըք նմցուն իքեզ յուսան , և դու
տաս կերակուր նց ի ժամու :

Բանաս զձեռն քո , և լցուցանես զամսն
քաղցրութի կամօք քովք :

Ըրդար է նոր յամ ճանապարհս իւր .
և նք է յամ գործս իւր :

Սերձ է նոր առ ամենեւեան , ոյք կար
դան առ նա . առ ամենեւեան՝ ոյք կար
դան առ նա ճշմարտութի :

Օ կամս երկիւզածաց իւրոց առնէ նոր .
աղօթից նց լսէ՝ և կեցուցանէ զնս :

Պահէ նոր զամսն ոյք սիրեն զնա . և
զամ մեղաւորս սասակէ նոր :

Ո՛ղբեցոյց զԵրկինս ամպովք . և պատ
րաստ արար զանձրև իւր յերկիր :

Բուսոյց զխոտ ՚ի Երկինս . և զգալարի
՚ի ծառայութի մարդկան :

Ո՛տոյ անասնոց կերակուր . ձագուց
ագռաւոց . ոյք կարգան ատնս :

Ո՛չթէ ընդ զօրութիս ձիոյ կամեցաւ
տր , և ո՛չ ընդ իրանս ատն հսկայի հա
ճեցաւ :

Լ՛ու հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղածս
իւր . և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յո
ղորմութի նր :

Լ՛ւ Էլտեա . անգեաց և զաւարեաց : ՃԼՍ :

Գ՛ուովեա՛ երուսաղէմ զտէր :

Լ՛ու օրհնեա՛ զանձր՝ սի՛օն :

Օ՛ ՚ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց , և
օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ :

Ո՛ եդ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութի .
պարարտուք ցորենոյ լցոյց զքեզ :

Լ՛ու արքէ զբան իւր յերկիր . վաղվաղ
ընթանան պատդամք նր :

Գ՛նէ զձիւն ոն՛ զասր , և զմէգ ոն՛
փոշի ցանեաց :

Լ՛ուրկանէ զսառն ոն՛ պատառս . առաջի
ցրտոյ նր ո՛ կարէ կալ :

Լ՛ապէ՛ զբան իւր՝ և հալէ զնս . շընչեա
ցեն հողմք՝ և դնասցեն ջուրք :

Պատմէ զբան իւր յակոբոյ , զարդա
րութի և զերաւունս իսրայէլի :

Ո՛չ տյսպէս արար ամազգաց տր . և
զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նց :

Լ՛ռթի՛ Լ՛՛բախսւմայ Ս՛արգտ
բէին : Լ՛՛բա" . Գ :

զլուրքո լուսոյ՝ և երկեայ .
տր՝ նայեցայ՝ ի գործս քո՝
և զարհուրեցայ :

Ի՛ մէջ երկուց կենդանեացն ծանիցիս
դու . ՚ի մերձենալ ամացն յայտնեցիս ,
և ՚ի հասանիլ ժամանակին երևեցիս :

Ի՛ խռովիլ անձին իմոյ՝ ՚ի ժամանակի
բարկուէ , զողորմութի յիշեցես :

Լ՛՛ծ ՚ի հարաւոյ եկեացէ , և սբն ՚ի փա
ռան լեռնէ :

Յայտնեցեն երկինք զփայլելութի փոց
նր . և օրհնութի նր լցան տիեզերք :

Ճառագայթք ոսկ ՚ի լուսոյ հատան ՚ի
նմանէ . և եղջիւրք ՚ի ձեռին նր դտան .

Ե անդ հաստատեցաւ զօրութի վա
ռաց նր:

Յերեսաց նորա ելցեն հարունաճք. և
զհետ շաղաց նորա երթիցեն մեծա
մեծք ՚ի թռչնոց:

Եկաց՝ և չափեաց զերկիր. հայեցաւ
և դիտեաց զհեթանոսս:

Երինք հալեացին, և անտառք վատ
նեացին. ճանապարհք որք ՚ի սկզբանէն
էին, կուրացին. և ՚ի նմանէ դողացի
ամերկիր:

Տեսի զբանակս քուշացւոց. խռովե
ցան բնակիչք վրանացն մադիամու:

Սի՛ թէ՛ ՚ի վր գետոց բարկացին դու
ար. կամ սրտմտութի քո ՚ի վր գետոց.
կամ բարկութի քո ՚ի վր ծովու:

Ելեր դու ՚ի կառս քո. հեծելութիդ
քո՝ փրկութի եղև յերանելն քո:

Օ արթեաւ աղեղն քո. զնետս կապար
ճից քոց արբուցեր, զգետս ցրուեցեր.
զերկիր դողացուցեր՝ ՚ի սաստկութի
անձրևի, որք անցանեն ընդ սա:

Լնդունդք աղաղակեցին մեծամաս. լոյս
փայլման արեգականն արգելաւ, և ծա
ղումն լուսնին գաղարեցաւ: 309

Այ՛ի նշոյլս սլաքաց քոց դնասցես, և
 ուն՛ի լոյս փայլաաակման սրոյ քոյ:
 Բարկու՛ք զարթիցես ՚ի վ՛ր երկրի. և
 դողութ՛ք կասցես զճեթանոսս:
 Երևեցար ՚ի փրկուի ժողովրդեան քո,
 ՚ի փրկել զընտրեալս քո:
 Ատաճի՛գ եղեր ՚ի դլուխս մարդկան
 ամբարտաւանից. մինչև յանդունդս
 ծովու ընկղմեցան:
 Խնդրեցեր զվճիժ զօրութ՛ք քով՛ ՚ի
 զօրագլխացն մեղաւորաց, որք յուսա
 ցեալ էին յանդդնուիս իւրեանց. զի
 կերին զաղքատն ՚ի գաղտնիս:
 Առաքեցեր ՚ի վ՛ր ծովու զերիվարս քո.
 և խռովեցան յաղթ ջուրք անդնդոց:
 Արցի ես՝ և գելան աղէք իմ՛ ՚ի ձայնէ
 բերանոյ իմոյ. եմուտ դողումն յոսկերս
 իմ, և ես յանձն իմ խռովեցայ:
 Օ այս պահեսցես յաւուր նեղութ՛.
 աճել՛ ՚ի վ՛ր ազգի Իսմի, որք մարտնչին
 ընդ ժողովրդեան քում:
 Թագենի՛ ոչ տացէ զպտուղ իւր, և յայգ
 ւոջ՛ բեր մի՛ գացի. ձիթենիք սնասցին,
 և երկիր մի՛ բուսուցէ զդալարի:

* Երգ սարժանայ: (Ճիշտ)

Ի խորոց կարգիցի առ քեզ տր տր՝
լուր ձայնի իմում:

Եղեցին ակնջք քո՝ ի լսել զձայն
ազօթից իմոց:

Թե զանօրէնութիւնս իմ քննես
տր տր, իսկ ո՞ր կարէ կալ առաջի քո
զի՞ ի քէն է քա՛նութիւն:

Ասան անո՛ւան քո համբերի տր,
համբեր անձն իմ բանի քում.
յուսացա՛ւ անձն իմ՝ ի տր:

Ի պահէ առա՛ւօտու մինչև յերե
կոյ. ի պահէ առա՛ւօտու յուսա
ցա՛ւ ի սրայէլ ի տր:

Ի տնէ՛ է ողորմութիւն բազում.
՚ի նմանէ՛ է փրկուի. և նա՛ փրկեաց
զի սրայէլ յամ նեղութեց նորա:

* Երգ սարժանայ: Ճ՛՛

ՏՐ՝ ոչ բարձրացա՛ւ սիրտ իմ.
և ոչ զբօսան աչք իմ:

Ո՛չ գնացի ես ընդ մեծամեծս.
և ոչ ընդ այնոսիկ ոյք սքանչելի
եղեն քան զիս:

Աայց թէ խոնարհեցայ ես ույ մա
 նուկ սարտուցեալ ՚ի ստենէ մօր
 իւրոյ. և դարձնի՛ր անդրէն ՚ի նոյն.
 Եւ թէ հպարտացուցի արդեօք
 զանձն իմ, այսպէս եղիցի հատու
 ցումն անձին իմոյ. յուսացա՛ւ իս
 րայէլ ՚ի տէր՝ յայսմ հետէ մինչև
 յա՛նիտեան:

* (Օրհնութիւն երգ աստիճանաց:
 (ՃԼԾ)

Իշեան տր զդա՛ն իթ. և զամ
 հեզու թիւն նորա:
 Որպէս երդո՛ւաւ տն, և
 ուխտս եդ այ յակօբայ:
 Թէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ.
 Թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց
 Թէ տաց քունն աչաց իմոց. կամ
 նինջ արտեանաց իմոց. կամ հան
 դիստ իրանաց իմոց. մինչև գտից
 զտեղի յարկի տն այ յակօբայ:
 Եւ հա լուաք զնմանէ յեփրութայ.
 Եւ գտաք զնա ՚ի դաշտս մայրեաց:
 Եւ այսպէ՛ր յարկս նր երկիրս քաղաք

Պահասեցին հօտք ՚ի ճարակաց . և ե-
զինք մի գտցին առ մտուրս :

Ես ՚ի տր յուսացոյ . ցնծացոյց և ու-
րախ եղէց յաճ վրկիչ իմ :

Տր տր ետ թնձ զօրուի , և կացոյց զուս
իմ ՚ի հաստատութե . ՚ի վր պարանոցի
Թշնամուոյն կացոյց զիս , և հանգոյց զեա
երազ երանդ :

Փառք հօր և որս :

Սաղ խնի :

Անք մի տր ընդ մի , աճաջին սզարու-
թե և գը խո-
թե ևս ինայեալ յարարածս ևս : Սաղ խնի :

Օգարսոն և զաղօխս , ՚ի վերջն Ոգարսեա
չանս
նին գոցես ՚ի 157 . երեան :

Լեւուիտ . անգեաց և զարարեաց :

ՁԻՍԻ

Օրհնեցէք զտր յերկնից . օրհնե-
ցէք զնա ՚ի բարձանց :

Օրհնեցէք զնա աճ հրեշտակք նր . օրհ-
նեցէք զնա աճ զօրուիք նր :

Օրհնեցէք զնա արեգահն և լուսին .

օրհնեցէք զնա ամաստեղք և լոյսք:
(Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից . և
Զուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս, օրհ-
նեցէք զանուն ան:

Օ ի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝
և հաստատեցան:

Կացոյց զնս յաւիտեանս յաւիտենից .
սահման եղ՝ և ոչ անցանեն:

(Օրհնեցէք զտէր յերկրէ՝ վիշապք և
ամ խորք:

Տուր և կարկուտ՝ ձիւն և սառն՝ հողմ
և մրրիկ, որք առնէք զքան նր:

Լ երինք՝ և ամ բարձունք՝ ծառք պրտ
ղաբերք՝ և ամ մայրք:

Գազանք՝ և ամ անասունք . սողունք, և
ամ թռչունք թևաւորք:

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց .
իշխանք և ամ դատաւորք երկրի:

Երիտասարդք և կուսանք, ծերք և
տղայք՝ օրհնեցէք զանուն ան:

Բարձրացաւ անուն նր միայն . խոթառ
վանուի նմա յերկինս և յերկրի:

Բարձր առնէ ար զեղջիւր ժողովրդ
դեան իւրոյ . օրհնութիւն նմա յամ

սրբոց նր. յորդուցն իհէլ ժողովոյն որ
մերձ է առ տր:

Լ. Եւտիտ. անգեայ ե զաւարիայ: ԱՆՎԺ

( ) Երջնեցէք զտր յօրջնութի ՚ի նոր. օրջ
նութի նմա յեկեղեցիս սբց:

Ուրախասցի իհէլ յարարիչ իւր. օրդ եք
սիօնի ցնծասցեն ՚ի թգլորն իւրեանց:

Օ անուն նորին օրջնելով սաղմոսիւք
և օրջնութի սաղմոս երգեօցեն նմա:

Տաճի տր ընդ ժողովուրդ իւր սբ. և
բարձր առնէ զՏեզս ՚ի փրկութի:

Պարծեացին սբքն փառօք, և ցնծաս
ցեն ՚ի Տանգիստ իւրեանց. և բարձր
արասցեն զամբ բերանօք իւրեանց:

Սուր երկասյրի ետ ՚ի ձեռս նց, առ
նուլ զՏատուցումն ՚ի Տեթանոսաց, ՚ի
յանդիմանութի ամ ժողովրդոց:

՚ի կապել զթգլորս նց կապանօք. զգօ
բավարս նց ձեռնակապօք երկաթեօք:

Լ. Ընել նց դատաստան ըստ գրոց. և
փառք սյս են ամ սրբոց նր:

Լ. Եւտիտ. անգեայ ե զաւարիայ: ԱՌ

( ) Երջնեցէք զամբ ՚ի սրբութի նր. օրջնե
ցէք

Եւ զնա՛ ի հաստատուե՛ ի զօրուե՛ նր։
 Օրնեցե՛ք զնա՛ ի զօրուե՛ նր . օրնեցե՛ք
 զնա՛ ի բազում մեծուե՛ նր։
 Օրն՝ զնա՛ ի ձայն օրնուե՛ , օրնեցե՛ք
 զնա՛ սաղմոսիւք և օրնուք։
 Օրնեցե՛ք զնա՛ ցնծութիւ՛ք . գովեցե՛ք
 զնա՛ ուրախութիւ՛ք։
 Օրնեցե՛ք զնա՛ ի բանս քաղցր . գովեցե՛ք
 զնա՛ ի բարբառ լսելի։
 Օրնեցե՛ք զնա՛ ի ձայն գոհուե՛ . ամ
 հողիք օրնեցե՛ք զնա՛։

Ա-Ը Կանոնս՝ 56 Գո-բզայէ։
 150 Փ-ի է։ և 2460 Տո-ն է։

Ըն Սաղմոս Ինքնագիր 'Իս-լի' է արտատոյ
 Ըն-ոյ . 'ի ժամանակի՛ զի էլ նա նահապտակ ընդ
 Եւ Գողթա-լու-ստա-լի սա-ս-զայ, և ամ զօրացն
 Իսրայէլի։

որք էի ես յեղբարս իմ, և կրտսեր
 'ի տան հօր իմոյ . արած էի զնա
 շինս հօր իմոյ։

Չեռք իմ արարին զսաղմոսսարան , և
մատունք իմ կազմեցին զգործի օրհ-
նութեան :

Իսկ արդ՝ ո՞ր պատմեսցէ զայս տեառն
իմում . ինքնին տր ամի լուիցէ զամ :

Եւ առաքեաց տէր զՏրեշտակ իւր . և
Տամբարձ զիս 'ի հօտէ խաշանց հօր ի
մոյ . և էօծ զիս յօծումն իւրոյ
իւրոյ :

Եղբարք իմ մեծամեծք և գեղեցիկք .
և ոչ հաճեցաւ ընդ նս տր :

Եւ ի եօ ընդ դէմ այլազգւոյն , և նզո-
վեցի զկուռս նր . հանի զսուսերն 'ի
նմանէ , և հատի զգլուխ նորին . և
բարձի զնախատինս յորդւոցն
խորայելի :

Օրհնութիւն Լաւից Ս՝անկանցն :
Դ՝ան՝ . 7 :

Օրհնեալ ես տր ամ հարցն մե-
րոց . օրհնեալ փառաւորեալ
անուն քո յաւիտեանս :

Յիրաւունս անցուցեր զայս ամ լը մեզ . ար-
դար ես դու տրիւ ամ գործք քո ճշմրիտ են :
Նանապարհք քո ուղիղ են , և ամ դատաս-
տանք քո արդար են :

Դատաստան արդարուէ ամեր ՚ի վր մեր .
լսա ամի զոր ինչ ամեր ՚ի վր մեր , և քաղաքի
սբ . հարցն մերոց եկմի :

Ըրդարուէ և յիրաւի ամեր զայս ամ ՚ի վր
մեր՝ վս մեղաց մերոց :

Ընօրինեցաք՝ և յանցեաք ապստամբ լինիլ ՚ի
քէն . մեղաք յամի՝ և պատուհիրանաց քոց
մեք ոչ անսացաք :

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք՝ ոսկ պատուհիրե-
ցեր դու մեղղի զբարիս գտցուք մեք ՚ի քէն :

Ըրդ՝ զամ զոր արարեր և զոր ինչ ամեր ՚ի վր
մեր , արդար դատաստանաւ արարեր :

Ս՝անկեցեր զմեզ ՚ի ձեռ . ս թ շնամեաց մերոց .
անօրինաց՝ խստաց և ապստամբողաց :

Դ ձեռ ս թ ագաւորի անօրինի և չարի քան
զամերկիր , մանկեցեր զմեզ :

Լ. Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամբանալ զբերանս
մեր. զի յամօթ և նախատինք եղաք ծառայ
ից քոց պաշտօնէից :

Ը. Եւ մի՛ մատներ զմեզ իսպառ՝ վն անուան
քո. մի՛ ցրեր զուխտս քո. և մի՛ ՚ի բացեայ
սուներ զողորմութիս քո ՚ի մէնջ :

Ո՞ն աբրահամու սիրելոյ քո, իսահակայ
ծառայի քո, և իսրայէլի սբյ քո :

Խոստացար նոցա՛ և ասացեր, բազմացուցից
զզաւակ ձեր ոնց զաստեղս երկնից բազմութիւն
և ոնց զաւազ առ եզր ծովու :

Լ. Եւ արդ տէր՝ նուաղեցաք մեք քան զամ
ազգս. և եմք տառապելք յամ երկրի այսօր
վն մեղաց մերոց :

Ո՞չ գոյ ՚ի ժամանակի յայտիկ՝ իշխան մար
գարէ և առաջնորդ. ոչ ողջակէզ պատարա
գաց, ոչ խուճկ օրինաց, և ոչ տեղի պատա
րագս մատուցանել առաջի քո. և զողորմութի
գտանել ՚ի քէն :

Ը. Եւ անձամբ խոնարհեալ՝ և հոգւով տառա
պանաց, ընդուճելի լիցուք մեք ոնց զողջա
կէզս խոյոց և զուարակաց, և ոնց զբիւրա
ւորս գառանց պարարտաց :

Ը. Եւ յայէս ընդուճելի լիցին պատարագք մեր
այսօր առաջի քո, զի կատարել գացուք զկնի
քո. և չիք ամօթ յուսացելոցս ՚ի քեզ :

Լ. Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամ սրտիւք մե
րովք, երկնչիմք ՚ի քէն և խնդրեմք զերեսս
քո

քո • Թր՝ մի՛ յամօթ առնէր զմեզ :

Լ. Եւ արա՛ առ մեզ ըստ հեզուԹէ՛ քում, և ըստ բազում ողորմուէ՛ քում. փրկեա՛ զմեզ վն սքանչելեաց քոց Թր • և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան :

Յամօթ լիցին ամենեքեան, որք չարչարեն ըզ ծառայս քո. տմայչեցեալ լիցին բռնուիք նց, և ամ զօրուիք նց խորտակեսցին :

Եւ ծանիցեն՝ զի դու ես Թր ամ միայն, որ փառաւորեսալդ ես ՚ի վր ամ տիեզերաց :

( ) Բնեալ ես դու Թր ամ հարցն մերոց • գովեալ՝ և առաւել բարձրացեալ անուն քո յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն նբ փառաց քոց • գովեալ և առաւել՝ :

( ) Բնեալ ես ՚ի տաճարի փառաց սրբուԹէ՛ քո • գովեալ և առա՛ :

( ) Բնեալ ես ՚ի վերայ աթոռոց արքայուէ՛ քո • գովեալ և առա՛ :

( ) Բնեալ ես որ նստիս ՚ի քրօբէս՝ և հայիս յանդունդս • գովեալ և առա՛ :

( ) Բնեալ ես ՚ի վր հաստատուէ՛ երկնից • գովեալ և առա՛ :

( ) Բնեցէ՛ք ամ գործք Թր զԹր • օրհնեցէ՛ք և բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան :

( ) Բնեցէ՛ք երկինք զԹր • օրհնեցէ՛ք և բար՛ :

( ) Բնեցէ՛ք հրէշտակք Թր, և ջուրք որ ՚ի վերոց երկնից զԹր • օրհ՛ :

-) ր Գեղեցե՛ք զօրուիք ան, արեգի
 սին զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք աստեղք երկնից , անձրևք և
 ցօղք զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք ամհողմք հուր և ջեր զտր՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք ցուրտ և աօթ , ցօղ և ձիւնաբեր
 զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք սառն և պարզ , եղեամն և ձիւն
 զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք տիւք և գիշերք , լոյս և խաւար
 զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք ամիգք և փայլատակունք՝ և եր
 կկր զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք լերինք՝ բլուրք՝ և ամբօցսք երկրի
 զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք աղբիւրք՝ ծովք՝ և գետք զ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք կէտք և ամ կայտառք , ոք ՚ի
 շուրս , և թռչունք երկնից զ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք դազանք և անասունք , և որդիք
 մարդկան զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ խրայել զտր . օրհնեցե՛ և՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք քահանայք զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք ծառայք ան զտր . օրհ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք անձինք , և շունչք արդարոց զ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք սբք՝ և խոնարհք սրախք զ՛ն :
-) ր Գեղեցե՛ք անանիա՝ ազարիա՝ և միսայել
 զտր . օրհ՛ն :

Օրհնութիւն արիամսա անձնի

Պատմ. Գ. Գ. Գ.

եծացուցէ անձն իմ զտիր. և ցը
ծացէ հոգի իմ աստուծով փրկ
չաւ իմով:

Ըրար արարի վր խոնարհուէ աղախնոյ իւրոյ
այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամ ազգք:

Ըրար ընդ իս մեծամեծս հզօրն. և սբ է ա
նուն նր:

Ողորմութիւն արար յազգաց յազգս երկիւրեւեց
իւրոց. և արար զօրութիւն բազկաւ իւրով:

Յրոճեաց զամբարտաւանսի մտաց սրտից.
և քակեաց զհզօրս յաթուոց:

Օ խոնարհս բարձրացոյց զկարօտս էլից բա
տուք. և զմեծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւրոյ, յի
շէլով զողորմութիւն իւր:

Ոպ խօսեցաւ առ հարսն մեր, ընդ արբահա
մու, և զաւակի նր յաւիտեան:

Օրհնութիւն զաւարեայ՝ հօրն Զօհաննոս մերաշէ:
Պատմ. Գ. Գ. Գ.

Օրհնեալ տր ան ինչի որ յայց ել. և արար
փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ:

Յարոյց մեզ զնոր շէլով փրկուէ ի տանէ դաւ
թի ծառայի իւրոյ. ոպ խօսեցաւ բերանօք
որոցն՝ որք յաւիտենից մարգարէքն էին:

Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց, և ի ձեռաց
ի ամատելեաց մերոց:

Չի՛մ արժանի հայիլ՝ և տեսանել զբարձ
րութիս երկնից, ՚ի բաղմութե՛ անօրէնութե
խնց. ամե՛ն :

Կորացեալ եմ ես ՚ի բռնութե՛ կապանաց երկա
թից. և ոչ Կոյ ինձ հանգիստ. ամե՛ն :

Բարկացուցի զսրամտութի, և չար առաջի քո
արարի. կանգնեցի սլատկեր՝ և բաղմացուցի
զցասուծն անձին իմոյ. ամե՛ն :

Եւ արդ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ զժուռնր
սրտի իմոյ, և հայցեմ ՚ի բաղցրութե՛ քու մմէ.
ամենակալ՛ :

Մեղայ՝ տր մեղայ, և զանօրէնութիս իմ ես
ինձէն գիտեմ. ամենա՛մ :

Աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝ թող ինձ տր,
թող ինձ, և մի՛ կորուսաներ զիս ըստ անօրէ
նութեան իմոյ. ամենա՛մ :

Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ տր, և մի՛ յի
շեր զչարիան իմ. և մի՛ պարտաւորեր զիս լ
իջեալսն ՚ի ներքոյ երկրի չարեօք. ամե՛ն :

Օ ի դու ձծ՝ ձծ ապաշխարողաց ես. և յիս
ցոյց զբարեբարութիդ քո, ոչ անարժան եմ.
ամենակալ՛ :

Կեցուցես զիս ըստ բաղում ողորմութեան
քում. և ես օրհեցից զքեզ զամաւուրս
կենաց իմոյ. ամենա՛մ :

Օ քեզ տր օրհենն ամ զոչարթուս երկնից.
և քո են փառք յաւիտեանս՝ ամէն :

Փառք հօր, և որդի՛ն. Ա. յժմ և միշտ և՛ն.

Վ զաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն տէր, թող ինձ
զմեղս իմ:

Վ ազուամ ողորմ տր, ողորմեա ինձ:

Վ Ժ քաւեա զիս զմեղաւորս ՚ի մեղոց, և
կեցո՛ւ:

Վ Ժ գթա՛ յիս ՚ի մեղուցեալ ծառայս, և
ողորմեա ինձ բազմամեղիս:

Վ մէնօրհնեալ սրբուհի՛ և միշտ կոյս անձալ
ծին մարիամ, բարեխօսեա՛ առ տր վն մեր:

Վ մենայն սբք այ՛ բարեխօսեցէք առ հայր
՚ի յերկինս վն մեր մեղաւորացս:

Վ ս որդի այ՛ անոխակալ, ընկալ զաղաչանս
մեր, զի ՚ի քեզ են ապաւինեալ անձիւք մեր:

Վ Յաղթող զօրութիւն՝ սբ և կենդանարար և
պատուական խաչի քո տէր՝ պահպանեա՛
զմեզ:

Վ ռաքեա՛ տր զհրէշտակ խաղաղուէ քո, որ
եկեալ պահեսցէ զմեզ անխուովս ՚ի տուէ և
՚ի գիշերի:

Վ շու մարդասիրութիւն քով յիշեա՛ զմեզ տր՝
յիշեա՛ զմեզ, յորժամ գաս արքայուէ քով,
և ողորմեա՛ մեզ:

Մախարրոսի Խրատական՝ յաղագո աղօթիցն,
զոր արարել է Տեասն Ներսէսի Լազարն Վրե
հարի՝ Հայոց Ամենազեհասի :

Պօթք հասարակաց քրիստոնէից մե
ծաց և փոքունց, զոր պարտին ու
սանիլ ամբն՝ և ուսուցանել զմի
մեանս : Վահանայք զժողովուրդս . հարք
զորդիս . մարք զգետերս . և ընկեր զընկերն
իւր : Եւ աղօթեցն սովու յաւուրն՝ հինգ
անգամ, երկոտասան ծնրադրութք՝ ի ժա
մունս : Ի՛ յառաւօտուն, ի՛ ճաշուն, ի՛ հասա
րակ աւուրն, յերեկոյին, և ի՛ հանգստեան :
Վպա թէ՛ պղերգ ոք լինիցի և ծուլանայցէ
զհինգ ժամ աղօթս կատարել, աղօթեցէ
չորս անգամ, կամ երեք անգամ, կամ երկու
անգամ, կամ մի անգամ յաւուրն : Ար միայն
ճանաչիցի թէ՛ քրիստոնէայէ, և զինքն ծա
նիցէ թէ՛ արարած եմ անձ և երկրպագու նր :
Եւ թէ՛ զամբանս աղօթիցս հեղգայ ուսա
նիլ, (որ և զսանյական երգս բազումս՝ փու
թով ուսանի) ուսցի զկէս սրկմայլ նուզ :
Օ ի թէ տունս երիս ուսանիցի ի սմանէ,
և աղօթեցէ երիս ծնրադրութք՝ ի ժամունս,
ընգունելի է առաջի անձ : Եւ որ անիոյթ
առնէ զսա յուսանելոյ և յաղօթելոյ, յան
դիմանեցի և ի մոլար ժողովոյն սղաղգեց :
Արք զաղօթսն՝ զոր ուսոյց նց, ի պատերազ
մունս

մուհս անգամ ոչ խափանեն, թող թէ 'ի խա
 զաղութե: Ասկ մեր ժողովուրդք՝ արտաքոյ
 աղօթից տեղւոյ, բնաւ ոչ յիշեն զանուանսն սոյ.
 զի ոչ ունին փոյթ 'ի կարգս աղօթից՝ որպս
 զածապաշտասայլ սիրեն զգատարկաբանութի
 քան զաղօթս: Ամանք ևս՝ թէպէ գան առ 'ի
 աղօթել յեկեղեցւոյ, սակայն՝ անդ ևս, կիմ
 փակել բերանով կանգնին, կիմ զօրուց: արուխս
 առնեն ընդ միմեանս: Օ ի ոչ ինքեանք գիտեն
 բանս աղօթից, և ոչ՝ քահնայիցն միա դնեն
 սաղմոսաց և պաշտմանց: Ա ս սյսր պատճա
 քի արարաք զաղօթս զայս՝ պարզ և յստակ
 բառիւ. վն տխմարաց դիւրահաս լինելոյ:
 Արէ սակաւ լն բանից՝ տուհս քսան և չորս,
 ըստ ժամուց տունջեան և գիշերոյ. և ըստ
 տառից սքց մրդրէիցն, և զօրաւոր լն մասաց:
 Օ ի զյոլովագոյն պէտս խնդրուածոց մե
 լոց՝ որ յայ, ունի յինքեան: Ալ տունար ժո
 ղովորեան մերում յուսումն. զի ամանան
 քրիստոնէի ուսցի զսա. և ուր հանդիպես
 ցին 'ի ժամ աղօթիցն, խօսեցին սովաւ լն սոյ:
 թէ յեկեղեցի, թէ 'ի տան, թէ յանդի, թէ
 'ի գործ ինչ, թէ 'ի ճանապարհի: Ալ որք ուսա
 նին զսա, և աղօթեցեն մտադրուք՝ ջերմե
 ւանդ սրտիւ և արտասոււ օք, ամ խնդրուածք
 որ գրէլ են 'ի սմա, կտրեցին 'ի կենդանուէ,
 և յետ մահուն, Ասկ՝ որք արհամարհեն և ոչ
 ուսանին և ոչ աղօթեցեն, ինքեանք տեսցին

զմեատս ոնձանց ՚
մէնջ զպատճառն,
զի մի՛ սյլ և ս պատճառ
բանս աղօթից վն այ.

Իսպց՝ ծանիցեն այնպիսի
այնչափ ջանայ զայլ բարեգործութիս
փանել, որչափ զաղօթս. զի գիտէ որ յաղօ
թիցն միայն ինքն հալածի ՚ի մէնջ, և անբան
կի ՚ի մեզ: Եւ որ՝ մեք ազաչեսցուք զբարե
րարն անձ, բանալ զաչս մտաց ձերոց. յօժա
րուք ուսանիլ զսա՛ և աղօթել, և այ սիրելի
լինիլ:

Եւ յաղօթելն, զՎերիգորիս կաթողիկոս
հայոց, և զեղբայրն նորին զՎերսէս՝ զաղօ
թիցս յօրինօղն, յիշեցէք ՚ի քն: Եւ որք Ե
օրինակէք ՚ի գիրս՝ զաղօթս, գրեցէք և զխրա
տական բանս զայսոսիկ: Եւ որք գրեն զսա,
գրեսցին ՚ի գարուի կենացն յաւիտենից: Եւ
որք ուսցին և աղօթեսցեն, ողորմուի ընկալցին
՚ի քն. և որք ուսուցանիցին զընկերս, վարձս
առցին յայ: Եւ որք գրենն, մի՛ ամբել քան
զօրինակս՝ բան կամ գիր խառնեսցեն. և մի՛
նուաղ գրեսցին. զի մի՛ սյլ և այլ լինիցին բան
քն, այլ հաւոր լիցին անքն՝ ուր և գրեսցին:
Եւ ամամարքն ՚ի գիրս, ուղիղ գրողացն տա
ցեն գրել. և քի փառք յաւիտեանս.
ամէն:

Կառապացեւոց ՚ի Կառ
-ն ՚ի Երեւնի ՚ի Կառոց
-ընդհանրի :

ատուանիմ՝ և երկիրպա
գանեմ քեզ, Հայր և Արդի և սբ
Հոգի. անեղ և անմահ բնութի. արա
րիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամ
եղելոց . և ողորմեա՛ք թո արարածոց , և ինձ
բազմամեղիս :

Հաւատով խոստովանիմ՝ և երկիրպագանեմ
քեզ՝ անբաժանելի լոյս , միասնական սբ եր
րորդութի և մի անձութի. արարիչ լուսոյ՝ և հա
լածիչ խաւարի . հալածեա՛ ՚ի հոգւոյ իմմէ
զխաւար մեղոց՝ և անգիտութե . և լուսաւո
րեա՛ զմիտս իմ՝ ՚ի ժամուս յայսմիկ՝ աղօթել
քեզ ՚ի հաճոյս , և ընդունիլ ՚ի քէն զխնդր
ու՛ածս իմ . և ողորմեա՛ք թո արա՛ :

Հայր երկնաւոր, անձ ճշմարիտ , որ առաքե
ցեր զորդիդ թո սիրելի ՚ի խնդիր մոլորեալ
ոչխարին . մեղայ յերկինս և առաջի թո . ըն
կալ զիս ոմ զանառակ որդին , և զգեցո՛ ինձ
զպատմութեանս զառաջին՝ զոր մերկացայ մե
ղք . և ողորմեա՛ք թո արա՛ :

Արդի՛ անձ ճշմարիտ , որ խոնարհեցար ՚ի
հայրական ծոցոյ՝ և աւեր մարմին ՚ի սբ կու
սէն մարիամայ ՚ի մերոյ փրկութե . խաչեցար՝
Թաղեցար և յարեար ՚ի մեռելոց , և համ

ու գնալ 'ի ճանապարհս անօրէնուէ . այլ ուղ
ղէա՛ զշարժումն սոցա լինիլ միշտ ըստ պատ
ուէ՛րանաց քոց յամի . և ողոր՛ :

Հո՛ւր կենդանի քս , զհուր սիրոյ քո զոր ար
կեր յերկիր , բորբոքեա՛ յանձն իմ . զի այրես
ցէ զախտ հոգւոյ իմոց , և սրբեսցէ զխիղճ՝ մը
աաց իմոց , և մաքրեսցէ զմեզս 'արմնոց իմոց ,
և վառեսցէ զլոյս գիտութե՛ն քո 'ի սրտի ի
մուս . և ողոր՛ :

Ի՛մաստուէ հօր յս , տա՛ւր ինձ իմաստուէ ըզ
բարիս խորհիլ՝ և խօսիլ՝ և գործել առաջի
քո յամ՝ ժամ . 'ի չար խորհրդոց՝ 'ի բանից և
'ի գործոց փրկեա՛ զիս . և ո՛ :

Կամեցօ՛ղ բարեաց տր կամարար , մի՛ թողուր
զիս 'ի կամս անձին իմոց գնալ . այլ առաջնոր
լինիլ միշտ ըստ կամաց քոց բարե
սիրաց . և ողոր՛ :

գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել և 'ի յառնել, զի
մի' երբեք սասանեցայց. և ո'' :

Լ'Ժ իմ, որ բանաս զձեռն քո, և ընու զամ
արարածս ողորմութե քով. քեզ յանձն առ
նեմ զանձն իմ. դու հոգա և պատրաստեա
ղպեստս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ՝ յայսմ հետե
մինչև յաւիտեան. և ողոր'' :

Ի արձուցիչ մոլորելոց, դարձն զես 'ի չար սո
վորուէց իմոց 'ի բարի սովորութի. և բեւեռեա
'ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ
գեհենին, և զսէր արքայուէն. զի զղջացայց
'ի մեղաց՝ և գործեցից զարդարութի. և'' :

Լ' զբիւր անմահուէ, աղբերացն 'ի սրտէ իմ
մէ զարասուս ապաշխարութե՝ ույ պոռնկին.
զի լուացից զմեղս անձին իմոյ՝ յառաջ քան
զելանելն իմ յաշխարհէս. և ո'' :

Պարգևիչ ողորմութե, պարգևեա ինձ ուղղա
փառ հաւատով և բարի գործով. և նք մարմնոյ
և արեան քո հաղորդութեն գալ առ քեզ. և'' :

Ի արերար օր, հրշոակի բարւոյ յանձն ա
րացես զես՝ քաղցրութե աւանդել զհոգի իմ,
և անխռով անցուցանել ընդ չարութի այսոցն՝
որք են 'ի ներքոյ երկնից. և ողոր'' :

Լ' զյս ճշմարիտ քն, արժանաւորեա զհոգի
իմ ուրախութե տեսանել զլոյս փառաց քոց
'ի կոչման աւուրն, և հանգչիլ յուսով բա
րեաց յօթեանս արդարոց՝ մինչև յօր մեծի
գալատեան քո. և'' :

Պատուհր արդար , յորժամ գաս փառօր
հօր՝ դատել զկենդանիս և զմեռելսսմի՛ մասս
ներ՝ ի դատաստան ընդ ծառայի քում, այլ
փրկեա՛ զիս ՚ի յաւիտեանսկան հրոյն, և լսելի՛
արահնձ զերանաւետ կոչումս արդարոց՝ յերկ
նից արքայութիդ , և ո՛ւ :

Վէնողերմ ար, ողորմեա՛ ամ հաւատացելոց
՚ի քեզ , իմոց և օտարաց՝ ծանօթից և անծա
նօթից՝ կենդանեաց և մեռելոց . շնորհեա՛ և
թշնամեաց իմոց և ատելեաց զթողութի՛ որ
առիս յանցանաց , և դարձո՛ զնս՝ ի չարեացն ,
զոր ունին վս իմ, զի ողորմուեդ քում արժա
նի եղիցին , և ո՛ւ :

Փառաւորեալ ար, ընկալ զաղաչանս ծնչիս
քո, և կատարեա՛ ի բարի զխնդրուածս իմ,
բարեխօսութե սրբուհոց ամժածնին, և յօհան
նու մկրտչին, և սբյն ստեփաննոսի նախավր
կային, և սբյն գրիգորի մերոց լուսաւորչին,
Նէ սբց աւարելոց՝ մարգարէից՝ վարդայե
տաց՝ մարտիրոսաց՝ հայրապետաց՝ ձգնաւո
րաց՝ կուսանաց՝ միանձանց՝ և ամ սբց քոց,
երկնաւորաց և երկրաւորաց : Նէ քեզ փառք
և երկրպագութի՛ անբաժանելի սբ երրորդու
թեդ՝ յաւիտեանս յաւիտենից ,

Վճն :

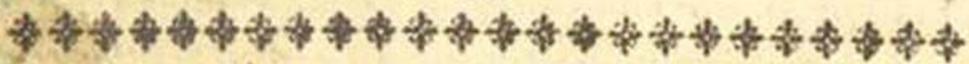
Սաղիսեք զօրսորս ըտրէ՛ մրհաւոյ գիշ
բայնոյ • Սքն Վրեհորի նարեհայո
ասացեալ • ԺԷ :

Նկալ քաղցրութի՛ տէր անճ հզօր,
զդառնացողն զաղաչանս • մատիւր
գթութի՛ առ պատկառեալս դիմօք •

փարատեա՛ ամենադարձեալս, զամօթակն տրխ
բութիս • բարձ յ՛նէն՝ ողորմած, զանբերելի
ծանրութիս • անշարետեա՛ ճնարաւոր, զմահա
ցու կրթութիս • աւարեա՛ միշտ յաղթօղ,
զխաբողին հաճութիս • բացաղ բեա՛ վերնային,
զմոլելոյն մառախուղ • կնքեա՛ կեցուցիչ,
զկորուսչին ընթացմունս • ջրո՛ւեա՛ ծածկա
տես, զամբռնողին չար գամունս • խորտակեա՛
անքննին, զմարտողին դիմեցմունս • Տեառ
նադրեա՛ քո անուամբդ՝ զլուսանցոյց երդ
յարկիս • պարիակեա՛ քո ձեռամբդ՝ զառաս
տաղ տաճարիս • գծագրեա՛ քո արեամբդ՝
զմուտ սեմոց սենեկիս • կերպացո՛ գքո՛նչանդ՝
ի հետս ելից մաղթողիս • ամրացո՛ քո աջովդ՝
զհանգստենս խշափ • մաքրեացե՛ս ի հաղբից՝
զծածկարան անկողնոյս • պահեսցե՛ս քո կա
մօքդ՝ զառասպեալ անձն հոգւոյս • անխար
դախ արացեա՛ գքո շնորհեալ շունչ մարմ
նոյս • կացուսցե՛ս շրջափակ՝ զպար զօրութ
երկնայնոյ • կարգեացե՛ս ի դիմի՛ ընդդէմ
դի՛ւացն դատու • Տուր հանգիստ բերկրուե
մահահանգոյնս նիրհման ի խորութե՛ գիշե

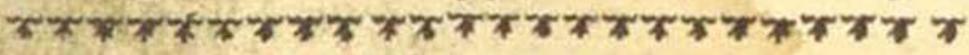
ընս ղ բարեխօսուք հայցունս ծոց սբյ անձամ
 նիդ՝ և ամ ընտրելոց։ Վճիփեւ ղ պարուրեա
 զպատուհան տեսուեց՝ զգայտրանացս իմաս
 տից՝ անզարհուրելի զետեղմամբ՝ ՚ի ծփա
 կան խռովուեց, կենցաղական զբաղմանց,
 անըջական երազոց, խղականաց ցնորից, յե
 շտտակաւ քո յուսոյդ՝ անիջասելի պաշտպա
 նեալ։ Եւ սթափեալ վերստին ՚ի ննջմանե
 ծանրուե՝ տե՛նազգասա արթնուք, հոգենո
 ըող զունարթուք ՚ի քեզ արձանացեալ զայս
 ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ հաւատոց քեզ՝
 ամենօրհնեալ Թագաւոր փառաց անձառից,
 փառաբանողաց երկնագուճար խմբից եր
 գակցեալ յերկինս առաքել, ( ) Ե դու փա
 ռաւորեալ ես յամ արարածոց յաւիտեանս
 յաւիտենից ամէն։

ԼՂԶԻ՛ շՅՐԱՍՐ՝ ՆՐԵՆ՝ ՍԷՅ՝
 ԳՐԵԿ՝ՐԵ՛ ԴԷ՛

յաւիտենական, բարերար
 և ամենակալ ստեղծիչ լու
 սոյ, և յօրինիչ դիշերոց,
 կեանք ՚ի մահու, և լոյս ՚ի
 խաւարի, յոյս ակնունողաց, և երկայնմատուի
 տարակուսելոց։ Ար ամէնարունեսա իմաս
 տութք քո՝ դարձուցանես յայգ զստուերս
 մահու, աննունաղ ծագումն և անմուտ արե
 դակն, քանզի ոչ զօրե ծածկել զփառս տե
 ըու

րու թէ քո՛ խաւար գիշերոյ : Արում կրկնի
 ծունր երկրպագուէ ամեղելոց՝ երկնաւո-
 րոց և երկրաւորաց, և սանդարամե տակնաց :
 Ար լսես գհեծուի կատելոց, և հայխս յաղօթս
 խոնարհաց, և ընդ ունիս զխնդրու՛ս. ծս նց .
 ամ իմ և թագաւոր իմ . կեանք իմ և ապա-
 լէն իմ . յոս իմ և վատահուի իմ . յս քս
 ամ գ ամի : Քգ . հտնգուցել ՚ի հոգիս սբց,
 մտիթարուի վշտաց, և քաւարան մեղուցելոց .
 որ գիտես զամ յառաջ քան զլինիլ նց . ա-
 ռաքեա՛ զդասպանողական զօրուի աջոյ քո,
 և փրկեա՛ զիս յերկիւզէ գիշերի և ՚ի դիւէ
 սրէ : Այ զի զսխառակ սոսկալի և սբ քս
 նուանդ՝ միշտ համբուրել շրթամբք հոգ-
 ւոյ՝ ըղձուէ շնչոյ, կեցից պահպանեալ ընդ
 այնտիկ՝ որք կարդան զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ :
 Եւ ՚ի դո շմէ խաչի քոյոյ նշանիդ, զոր ամ այն
 սապրակքո ներկեալ նորոգեցեր, և ՚ի նոյն
 խստահրէ գրուէ զմեզ մկրտեցեր, և ՚ի փառս
 և ստակի քոյ նկարեալ յօրինեցեր . սյսու
 յարգեօք ամականօք՝ ամաչեցէ սատանայ .
 յակեցի ն մեքնայքն . բարձցին որոգայթ
 Եւն . պարտեցին մարտուցեալքն . պակա-
 վընցին զէնքն սայրասուրբ . մերժեցի մէ գն .
 թէ՛ ստեցի խաւարն . մեկնեցի մառախուղն .
 դս՝ ուկքո հովանացի, և աջ քո կնքեցէ .
 Խսն գեա՛ծ ես և ողորմած, և անուն քո
 ամբնեալէ ՚ի վր ծառայից քոց : Եւ քեզ

ընդ հօր՝ հողւորի սրբով՝ փառք և իշխանութի յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Ազօր՝ շորսոր՝ Երեմիակի Կրտսերի
իմ :

Սրբի սոյ կենդանւոյ օրհնէլ յամի հօր
ահաւորի անքննին ծնունդ . որ տկա
րանոց առ՛ի քէն և ոչ ինչ : Ար՛ի ծա
գել անստուեր նշուից ողորմուէքս փնց ,
հալին մեղքս յալածին գեք . Չնջին յանցանք .
իզկին կատանք . խորատակին շղթայք . կենդ
նածնին մահացեալք . բժշկին հարուած
ողջանան վերք . բառնին ապականուիք . առ
տան տխրուիք . նահանջին հեծուիք . փախնու
խաւարն . մեկնի մէգն . մերժի մառախուղն .
փարատի մուայն . սպառի աղջամուղն . վե
րանայ մութն . գնաց գիշերն . տարա
նապն . չքանան չարիքն . հալածին
տուիք . և թագաւորէ ձեռնքս ա
քաւիչդ ամի : Ար ոչ եկիր կորուսան
կան հողիս , այլ՝ կեցուցանել . թող
թիւ չարիան իմ՝ բազում ողորմու
միայն ես յերկնի անձառ , և յերկր
ի տարր գոյի՝ և յեզրս ծագաց
ամի՝ և յամի , ամ լրամսք օրհնէլ
ձուհա : Այլ քեզ ընդ հօր և հ
փառք՝ յաւիտեանս յաւիտենից

անք սաղմոսիս՝ է պատուհա կան .
 լցեալ հոգւոյն՝ անծա կան .
 և որք յասելն՝ յօժարա նան .
 արքայութեն՝ արժանա նան .

Սաղմոսըն հաց՝ է երկնայ ին .
 մեղտն կազմեալ՝ մեծի դաւ Թին .
 որք ՚ի հացէս՝ այս կերակ ըին .
 սատուածային՝ սիրովն յա գին .

Սաղմոսըն գանձ՝ է անըս պառ .
 այնմ որ ստանայ՝ մշտօք պայ ծառ .
 զլապտեր հոգւոյն՝ պահէ ՚ի վառ .
 և մշտանէ՝ ՚ի փառս ան ճառ .

Սաղմոսն սղբիւր՝ կենդանա ըար .
 մեղաց քաւիջ՝ և սրբա ըար .
 և որ ասէ՝ զսա՛ մեղմա ըար .
 նա սբ հոգւոյն՝ լինի տա ճար .

Իսկ որք չասեն՝ և քուն լի նին .
 և սաղմոսին՝ ոչ փափա գին .
 յանմահական՝ հացէն սո վին .
 յաւուր մեծի՝ դատաստա նին .

Եւ որք ասեն՝ զսա՛ կիտա տուն .
 վընաս առնեն՝ իւրեանց հո գուն .
 Թէպէտ և կան՝ զգիշերն ար Թուն .
 դատարկ մընան՝ ՚ի սբ վար ձուն .

Իսկ որք ասեն՝ ծայրատե լով .
 անմշտաբար՝ շողփաղփե լով .
 Ի՛ն վայ

վայ է նոցա՛ պահեալ յո
 զի յաստուծոյ՛ են ամօ
 Իսկ որ ծայրատ՛ զսաղմոսն ա
 և կիսատուն՛ յաւարտ ա
 նա յաստուծոյ՛ զամօթ կրես
 և՛ի բարեացն՛ անմասն ել
 Եղբայր ինձ միտ՛ դի՛ր դու հո
 տեսի տաճար՛ մի լի լու
 շինած կազմած՛ ութն անկիւ
 և աստիճանքն՛ իւր համա
 Ս յաթսուսուչորս՛ ոսկի դըռ
 հարիւր յիսուն՛ պատուհա
 առ նա կուսան՛ քրն գան լա
 բողքն և պոռնիկքն՛ պարեմ հո
 Եւ յոր կամի՛ յօթար սըր
 խըմէ ըզնա՛ ոսկի թա
 ուրախանայ՛ ինքըն հո
 յարքայութեան՛ ըն պարե
 Ս լթըն մախաղ՛ ես ու
 և ամէն մէկն՛ ութ քրաս
 որն որ պիտէր՛ զայն բա
 նա ինձ բուրէր՛ հոտ կընդըր
 Ս լթ փարչ տեսի՛ կաթամբ լը
 գունով էին՛ քան զհուր վա
 յորոց արբի՛ ես անքօ
 ոչ լիացայ՛ զերթ ծարա
 Ե ընորհայլի՛ մին աղիւ
 ունի հազար՛ լեռն ըսպի

լու
 թով
 սէ
 ծէ
 ցէ
 ցէ
 գւով
 սով
 նով
 րով
 նով
 նով
 լով
 գւով
 սով
 սով
 գւով
 լով
 նէի
 կի
 նայի
 կի
 ցած
 ուած
 տած
 ւած
 սակ
 տակ
 նո

նոցա մարիքն՝ են սևո	րակ .
իւրեանց հովիւքն՝ ուր զհրեշ	տակ .
Սօրն իւր արգանդ՝ էր սևայ	ին .
հօրն բարակ՝ ամենև	ին .
որդիքըն սեաւ՝ ծընանէ	ին .
դաշտ յըսպիտակ՝ բընակէ	կան .
Վաշտ մի արձակ՝ և պատուա	զան .
լըցեալ ծաղիօք՝ յոյժ զանա	նան .
նչ յեղանակս՝ միայն գար	նայն :
այլ անթառամ՝ ժամն ամե	

Զուժնէ վրդարէ՛ վերստին գովեստս ո՛ր Սաղ
մստիս , Տօշապ անուանեալ սքանաւորս :

Սաղմոսն՝	է՛ մեր՝	մեղաց՝	քա	ւիչ .
է՛ մեր՝	հոգւոց՝	ախտից՝	մաք	րիչ .
մեղաց՝	ախտից՝	դիւճաց՝	վա	րիչ .
քաւիչ՝	մաքրիչ՝	վարիչ՝	փրո	կիչ :
Սաղմոսն՝	ըզմեզ՝	հանէ՝	յեր	կին .
ըզմեզ՝	յերկրէս՝	ի՛ վեր՝	կըր	կին .
հանէ՝	ի՛ վեր՝	զմիտ և՝	զո	գին .
յերկին՝	կըրկին՝	զոգին՝	ան	գին :
Սաղմոսն՝	է՛ սանձ՝	կենաց՝	մարդկան .	
է՛ սանձ՝	չարաց՝	բարեաց՝	պահ	պան .
կենաց՝	բարեաց՝	պատճառ՝	պատ	կան .
մարդկան՝	պահպան՝	պատկան՝	ու՛ն	կան :
Սաղմոսն՝	առնէ՝	հոգւոյն՝	ծա	նօթ .
առնէ՝	հոգւոյն՝	չնորհաց՝	ա	նօթ .

Հոգւոյն՝	Հնորհաց՝	տեղի՝	և	օթ՝
Ծանօթ՝	անօթ՝	և օթ՝	ան	տօթ՝
Սաղմոսն՝	է՛ մեր՝	Հոգւոց՝	պա	շար՝
է՛ մեր՝	վիրաց՝	բրժիշկ՝	և	ճար՝
Հոգւոց՝	բժիշկ՝	մլտաց՝	հան	ճար՝
պաշար՝	և ճար՝	հանճար՝	պա	տար՝
Սաղմոսն՝	է՛ լոյս՝	ճրլագ՝	ո	տից՝
է՛ լոյս՝	սիրով՝	վառեալ՝	սրբ	տից՝
Ճրլագ՝	վառեալ՝	առ ՏՐ՝	մլ	տից՝
ոտից՝	սրբտից՝	մլտից՝	հօ	տից՝
Սաղմոսն՝	ոսկեայ՝	տուփ լի՝	խըն	կով՝
ոսկեայ՝	բուրվառ՝	անոյշ՝	հո	տով՝
տուփ լի՝	անոյշ՝	սրբբոց՝	գոր	ծով՝
խընկով՝	հոտով՝	գործով՝	սրբ	բով՝
Սաղմոսն՝	է՛ սասա՝	ծուլից՝	խը	թան՝
է՛ սասա՝	զորմէ՝	ղի ոչ՝	փու	թան՝
ծուլից՝	ղի ոչ՝	բընալ՝	կար	դան՝
խըթան՝	փութան՝	կարդան՝	խոր	դան՝
Սաղմոսն՝	է՛ գան՝	սաստիկ՝	նո	ցին՝
է՛ գան՝	յորմէ՝	յիմարբ՝	խո	ցին՝
սաստիկ՝	յիմարբ՝	ատողբ՝	գան	ձին՝
նոցին՝	խոցին՝	գանձին՝	ան	ձին՝
Սաղմոսն՝	անթիւ՝	թիւրից՝	ուղ	ղեչ՝
անթիւ՝	մեղաց՝	անձանց՝	թո	ղեչ՝
թիւրից՝	անձանց՝	յուղին՝	ա	ծիչ՝
ուղղեչ՝	թողեչ՝	ածիչ՝	տա	ծիչ՝

Յանկ սաղմոսաց՝ ըստ հարգի աջօրեկեց:

Ղաղակեցէք առ ԹՃ ԹՄԵՐԿԻՐ՝ ԿԵ՝

Ղաղակեցէք առ ԹՐ ԹՄԵՐԿԻՐ՝ ՂԹՃ՝

Կրեցն՝ զիս ԹՐ՝ զի նու՛ աղեաց սբ. ԺԹ՝

Կրեցն՝ զիս ԹՐ՝ ՚ի մարդոց չարէ. ԶԹՃ՝

Ո գեաս բաբելացւոց, անդ նս. ԶԼԳ՝

Ո քեզ ԹՐ կարդացի ԹՃ իմ, մի՛. ԻԵ՝

Ո քեզ ԹՐ համբարձի զանձն իմ. ԻԴ՝

Ո քեզ ԹՐ համբարձի զաչս իմ. ԶԻԲ՝

սաց անզգամն ՚ի սրտի իւրում. ԺԳ՝

սաց անզգամն ՚ի սրտի իւրում. ԺԲ՝

սաց ԹՐ ցտր իմ, նիստ ընդ աջ. ԶԹՃ՝

սացի՛ թէ պահեցից զճանապարհս. ԼԸ՝

սէ անօրէնն ՚ի մեղանչել ընդ միտս. ԼԵ՝

Ժ ականջօք մերովք լու՛սք. ԽԴ՝

Ժ ԹՃ իմ, ես առ քեզ առաւօտ. ԿԲ՝

Ժ ԹՃ իմ՝ նայեաց առիս ընդէ՛ր. ԻԹ՝

Ժ աստուծոց ԹՐ խօսեցաւ, և կո. ԽԹՃ՝

Ժ Եկաց ՚ի ժողովս աստուծոց. ԶԹ՝

Ժ զիրաւունս քո արքայի՛ տնէր. ԿԹ՝

Ժ մեր ապաւէն և զօրուի, օգնա. ԽԵ՝

Ժ մերթեցեր և աւերեցեր զմեզ. ԺԹՃ՝

Ժ մտին հեթանոսք ՚ի ժառանգուի. ԿԲ՝

Ժ յանուան քում կեցն զիս, և ՚ի. ԺԳ՝

Ժ յօգնել ինձ նայեաց. և ԹՐ յըն. ԿԹՃ՝

Ժ ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛ զմեզ. ԿԴ՝

Ժ ո՛ քեզ նմանիցի. մի՛ լուեր և. ԶԲ՝

Ժ վրժխնդիր, ԹՐ ԹՃ՝ վրէժ. ԴԳ՝

Ժ օրհնուէ իմոց մի՛ լուեր. զի բե. ԶԼ՝

- Բայտ օրհնեցէք իմ ծառայք տնն . Ճլգ :
 Բազում անգամ մարտեանն լիս . Ճիլ :
 Բայց միայն այն հազանդ լեր . կն :
 Բանից իմոց ունկն դիր տր , և ՚ի . Է :
 Բարի է խոստովան լինիլ տնն . ղն :
 Բարձր առնեմ զքեզ իմ ծ իմ . Ճիւր :
 Բարձր առնեմ զքեզ տր , զի ընկա . իլծ :
 Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո . խի :
 Բոհացայց զքէն տր բողորով . լծ :
 Բովեա երուսաղէմ զտր . Ճիւն :
 Բաւտ արա ինձ իմ ծ . և իրաւ արտ . խբ :
 Բաւտ արա ինձ տր՝ զի ես յամբծ . իե :
 Բատեա տր զայնոսիկ՝ յք դատեն . լդ :
 Եթէ ոչ տր էր առ մեզ , ասաս . Ճիւր :
 Եթէ ոչ տր շինէ զտունն ՚ի նա . Ճիւր :
 Եկայք ցնծասցուք ՚ի տր . աղաղա . ղդ :
 Երանեալ են անբիծք ՚ի ճանսպար . Ճիւր :
 Երանեալ է այր՝ որ երկնչի ՚ի տնէ . Ճիւն :
 Երանեալ է այր որ ոչ գնաց ՚ի խոր . ն :
 Երանի իմցեն՝ յք երկնչին ՚ի տնէ . Ճիւն :
 Երանի որ խորհի զաղքատն և զան . խ :
 Երանի՞ , ում թողուի եղև մեղաց . լն :
 Երկինք պատմեն զփառս սա . ժիւ :
 Օ ի՞ բարի կամ զի վայելուչ , զի . Ճլբ :
 Օ ի՞ պարծի ՚ի չարաւէ հզօրն , ծն :
 Օ ողորմուիս քո տր յաւիտեան . Ճիւր :
 Բնդէր խռովեցան հեթանոսք . և ժօ . բ :
 Բնդէր մերժեցեր իմ ծ իսպառ . հի :
 Ետ արդարև զարդարուի խօսէիք . ծե :

Երև զի բարի է ինչի անձ . ՏԲ
 Ի դարձուցանել ան զգերուի . ՃԻԵ
 Ի խորոց կարգացի առ քեզ՝ տր . ՃԻԹ
 Ի կարգալ իմուամ լուար ինձ անձ . Դ
 Ի նեղուե իմուամ ես առ տր կար . ՃԺԹ
 Ի տր յուսացայ . ոն պատիցէք ցանձն . Ժ
 Ի քեզ տր յուսացայ , մի՛ ամաչեցից յա . Լ
 Ի քեզ տր յուսացայ , մի՛ ամաչեցից . Տ
 Ի ուարձաք զայս ամաչողք , ունկն . խր
 Ի ուիցէ քեզ տր յաւուր անձ . ԺԹ
 Ի ուր անձ աղօթից իմոց յաղաչել . կԴ
 Ի ուր անձ աղօթից իմոց . և նայեա՛ տր . կ
 Ի ուր տր՝ արդարուե . և նայեա՛ . ԺԿ
 Ի անարհեստ տր զունկն քո՛ և լուր . ՃԵ
 Ի սոստովան եղերուք ան՝ և կար . ՃԴ
 Ի ստովան եղերուք ան՝ զի բարի է . ՃԺԵ
 Ի ստովան եղերուք ան՝ զի բարի է . ՃԼԵ
 Ի ստովան եղերուք ան՝ զի քաղցր է . ՃԳ
 Ի ստովան եղերուք ան՝ զի քաղցր է . ՃԵ
 Ի ստովան եղէց քեզ տր բողոքով . ՃԼԵ
 Ի սոստովան եղէց քեզ տր՝ բողոքով . ՃԺ
 Ի սոստովան եղիցուք առ քեզ անձ . ՏԴԴ
 ( ) անիս հարէք ամ հեթանոսք , աղա . խԿ
 Ի եցի՛ զիս անձ , զի հասին ջուրք . կԸ
 Ի անձեցար տր ընդ երկիր քո , և . ՃԴԴ
 Ի ամբարձի զաչս իմ՝ ի լեռինս , ուս . ՃԻ
 Ի ամբերելով համբերի ան , և նայե . ԼԹ
 Ի սաւատացի զոր և խօսեցայ , և ես . ՃԺԵ
 Ի իմուեք նր՝ ի լեառն օբ նր . ՃԿ

Չայնիւ՛ իմով ես առ տր կարդացի . հո .
 Չայնիւ՛ իմով ես առ տր կարդա . ճիւն .
 Սատուցէ՛ք տն՝ որդիք ասաուծոյ . մա . իր .
 Սեծ է տր . և օրհնեալ է յոյժ՝ի . խէ .
 Սի նախանձիր ընդ շարս . և մի՛ ընդ . լա .
 Սիւղ և յերբ տր՝ մոռանաս զիս . ժբ .
 Յայտնի է ՚ի հրէաստանի աճ . և . հէ .
 Յարիցէ աճ՝ և ցրու՛նեցին աճ . կէ .
 Յելանելն իէլի յեգիպտոսէ . ճժի .
 Յիշեա՛ տր զդաւիթ , և զամ՛հէ . ճլա .
 Յողորմուի՛ և յիրաւունս օրհնեցից . ճ .
 Սայեցարո՛ւք ժողովուրդք յօրէնս . հէ .
 Ողորմեա՛ ինձ աճ , զի կոխեաց զիս . ճէ .
 Ողորմեա՛ ինձ աճ՝ ողորմեա՛ ինձ . ճիլ .
 Ողորմեա՛ ինձ աճ ըստ մեծի ողոր . ճ .
 Ո՛յուսայ ՚ի տր , ոնց լեառն սիօն . ճիի .
 Որ բնակեալն է յօգնուի բարձրէ . իլ .
 Որ հով՛էսդ իէլի՛ նայեաց , որ ա . հիթ .
 Ոն սիրելիք են յարկք քո տր զօրու . ճի .
 Ոն փախագի եղջերու յաղբերս . խա .
 Ո՛նկն գիր աճ աղօթից իմոց . և մի՛ . ճի .
 Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս . ճիա .
 Պահեա՛ զիս աճ իմ , զի ես ՚ի քեզ . ժէ .
 Պատրաստ է սիրտ իմ աճ , պատ . ճէ .
 Սերեցի՛ զի լու՛իցէ տր զձայն . ճժի .
 Սերեցից զքեզ՝ տր , զօրուի իմ . ժէ .
 Տառն է երկր լիւ՛ իւրով . իի .
 Տո՛ սպաւէն եղեր մեր ազգէ . ճիթ .
 Տո՛ աճ իմ՝ի քեզ յուսացայ , փրկեա՛ . է .

ՏՐ ան փրկուէ իմոց, 'ի առնէ. 25
 ՏՐ զի բազում եղեն նեղիչք իմ. 26
 ՏՐ Թագաւորեաց, բարկացան ժողո. 27
 ՏՐ Թագաւորեաց՝ վայելչուի զգէ. 28
 ՏՐ Թագաւորեաց՝ ցնծացէ՛ երկիր. 29
 ՏՐ 'ի զօրուէ քում ուրախ եղիցի. 30
 ՏՐ լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յում. 31
 ՏՐ լուր աղօթից իմոց. ունկն դիր. 32
 ՏՐ լուր աղօթից իմոց. աղաղակ. 33
 ՏՐ կարդացի առ քեզ՝ և լուր ինձ. 34
 ՏՐ հովուէացէ զիս. և ինձ ինչ ոչ. 35
 ՏՐ մի՛ սրտամուրճ քով յանդիմաներ. 36
 ՏՐ մի՛ սրտամուրճ քով յանդիմա. 37
 ՏՐ ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ. և ոչ. 38
 ՏՐ ով կացցէ 'ի խորանի քում. 39
 ՏՐ տր մեր, զի՞ սքանչելի է անուն. 40
 ՏՐ փորձեցեր զիս՝ և ծանեար. 41
 Զնծացէք առ անծ, օգնական է մեր. 42
 Զնծացէք արդարք 'ի տր՝ ուղղոց. 43
 Քրկեա՛ զիս 'ի Թշնամեաց իմոց անծ. 44
 Քեզ վայելէ օրհնուի անծ՝ 'ի սի. 45
 ( ) րհնեա՛ անձն իմ զտր. տր անծ իմ. 46
 ( ) րհնեա՛ անձն իմ զտր, և ամոս. 47
 ( ) րհնեա՛ անձն իմ զտր. օրհնեցից. 48
 ( ) րհնեալ տր անծ իմ, որ ուսոց. 49
 ( ) րհնեցէք զանուն տն. օրհնեցէք. 50
 ( ) րհնեցէք զանծ՝ 'ի սրբուէ նր. 51
 ( ) րհնեցէք զտր ամազինք. 52
 ( ) րհնեցէք զտր՝ զի բարի է սաղ. 53

( ) րհնեցէք զտր յերկնից . օրհնե . ճխր .
 ( ) րհնեցէք զտր յօրհնուի նոր . օրհնե . ղէ .
 ( ) րհնեցէք զտր յօրհնուի նոր . օրհ . ղէ .
 ( ) րհնեցէք զտր յօրհնուի նոր . ճխթ .
 ( ) րհնեցէք մանկուսք զտր . և օրհ . ճթբ .
 ( ) րհնեցից զտր յամ ժամ , յամ . ԼԳ .

( ) ԲՆԱՆԻԹԻԻՆՎ .

Բրդ՝ արձակեա՛ զժառայս քո տր . 321 .
 Ես ասացի՛ ՚ի վերանալ յինէն . 236 .
 Օհ հուր բորբոքեցաւ ՚ի բարկուէ . 115 .
 Ի գիշերաց կանխէ հոգի իմ առա . 199 .
 Ի նեղուէ իմու՛մ ես առ տր կար . 274 .
 Ի սատատեցաւ սիրա իմ ՚ի ճր , և . 155 .
 Ի եծացուսցէ անձն իմ զտր . և ցն . 320 .
 Ի այեցարձէք երկինք , և խօսեցայց . 71 .
 Տր՝ զլուր քո լուայ՝ և երկեայ . 308 .
 Տր՝ ամենակալ անձ աբրահամու . 322 .
 Փորր էի ես յեղբարս իմ , և կրա . 314 .
 ( ) րհնեալ ես տր անձ հարցն մե . 316 .
 ( ) րհնեալ տր անձ ինչի , որ յայց ել . 320 .
 ( ) րհնեսցուք զտր , զի փառօք է . 31 .
 ( ) րհնեցէք զանձ յօրհնուի նոր . 273 .

Երկն յազնուս՝ ԼԳրաղխարուէ :

Տր՝ մի՛ սրտմտուք քով յանդիմա . ղ .
 Երանի՛ , ում թողուի եզև մեղաց . Լն .
 Տր՝ մի՛ սրտմտուք քով յանդիմաներ . Լէ .
 Դողրմեա՛ ինձ անձ ըստ մեծի ողոր . Ժ .
 Տր՝ լուր աղօթից իմաց , աղաղակ . Ճն .
 Ի խորոց կար . ճխթ : Տր՝ լուր աղօ . ճխթ .

Duple 1970 Vespis antiphona 2:10

Խրատ սահն կառ-աշարժան Պարզաբան
բանի ԷԷԷԷ-սահն :

ակ զԹոճականն յորում ամի և ից
 ՚ի հանդիպակաց տիտյն, և ան զգ
 տարւոյն՝ որ է մերձ նմին. (իսկ
 զոյգն են նօտր գրով, նահանջ ք
 նորին.) և գիտ զնոյն գիր ՚ի հեռուեալ ի
 րանս՝ առաջին աղիւսակաց: } որս իւրաքան
 իւրքն յայբէն մինչ ՚ի քէն՝ գլխադիր ա
 ռիւք եդեալ են ՚ի շարս սկզբան յերիս զո
 երեսս Թղթոցն. և որ ինչ ՚ի դէմն իւր գրեա
 է, այն է մինչև ցաւարտ տարւոյն անվրէ
 Օ որ օրինակ՝ Թոճական տարւոյս որ
 ՚նմի, գիր տարւոյն է տառն (Լ) զ
 շրջեալ զԹոճական՝ գտանես յերկրոյ
 դում աղիւսակոջ. և որ ինչ է կից նմին
 կարգի յայնմիկ, ցուցանէ յայտնի զամսին
 Լ. յսինքն՝ զօր յայտնուէն: զմիջոց ուտիս
 և զայն կարգաւ մինչև ցօր բարեկենդան
 յայտնութե :

Եւ քի առնողին գիտութե՝ փառք յաւի
տեանս ամէն :

Նախիկ Եւրոպայի Եւրասիայի
 3. 700, 18-8-971
 347

1811-ից նշանակուած
 1870-ից նշանակուած
 1870-ից նշանակուած

Ընթ ՏՆ . Ե
 Թուականն
 Տայոց :

Տանուակեր
 Թ . 900

	Ընթ	ՏՆ	Ե	Թ	Տ	Ն	Ե
1811	•	ու	կ	Ժ	զ	կ	Կշուհ
1812	•	ու	կա	ր	ա	բ	Կարիճ
1813	•	ու	կբ	շ	գ	ը	Լ ղեղնաւորն
1814	•	ու	կգ	ը	դ	Ժ	Լ յծեղջիւրն
1815	•	ու	կդ	ռ	ե	Լ	Ծ ըհոսն
1816	•	ու	կե	ժ	ւ	Ժ	Չուկն
1817	•	ու	կզ	դ	ա	Ի	Կոյն
1818	•	ու	կէ	բ	բ	Գ	Յուլն
1819	•	ու	կը	ց	գ	Ժ	Զ րկաւորն
1820	•	ու	կթ	ղ	դ	Ի	Կեցգեաինն
1821	•	ու	հ	ժ	զ	Գ	Լ ղիւծն
1822	•	ու	հա	Լ	ե	Ժ	Կոյն
1823	•	ու	հբ	բ	ա	Ի	Կշուհ
1824	•	ու	հգ	ը	բ	Ժ	Կարիճ
1825	•	ու	հդ	ը	դ	Ի	Լ ղեղնաւորն
1826	•	ու	հե	բ	ե	բ	Լ յծեղջիւրն
1827	•	ու	հզ	խ	զ	Ժ	Ծ ըհոսն
1828	•	ու	հէ	ռ	ւ	Ի	Չուկն
1829	•	ու	հը	ո	բ	Ի	Կոյն
1830	•	ու	հթ			Ժ	Լ
1831	•	ու	դ			Ի	Զ րկաւորն
1832	•	ու	դա			ը	Կեցգեաինն
1833	•	ու	դբ			Ժ	Լ ղիւծն
1834	•	ու	դգ			Լ	Կոյն

1771

1772

1773

1774

1775

1776

1777

1778

1779

1780

1781

1782

1783

1784

1785

1786

1787

1788

1789

1790

1791

1792

1793

1794

1795

1796

